

ใบรับรองวิทยานิพนธ์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการความขัดแย้ง)

ปริญญา

การจัดการความขัดแย้ง

สังคมศาสตร์

สาขา

คณะ

เรื่อง การจัดการความขัดแย้งทางการเมืองไทยของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ
(พ.ศ. 2552 – 2553)

Thai Political Conflict Management of Abhisit Vejjajiva Government
(2009 – 2010)

นามผู้วิจัย นางสาวชัตติยา หรั่งประเสริฐ

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(อาจารย์อรนนท์ กลั่นทปฺประ, ร.ด.)

ประธานสาขาวิชา

(รองศาสตราจารย์นิตยา เงินประเสริฐศรี, ร.ม.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์กัญญา ชีระกุล, D.Agr.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ เดือน พ.ศ.

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การจัดการความขัดแย้งทางการเมืองไทยของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ
(พ.ศ. 2552 – 2553)

Thai Political Conflict Management of Abhisit Vejjajiva Government
(2009 – 2010)

โดย

นางสาวชัตติยา หวังประเสริฐ

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการความขัดแย้ง)

พ.ศ. 2554

ชัตติยา หวังประเสริฐ 2554: การจัดการความขัดแย้งทางการเมืองไทยของรัฐบาล
อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ (พ.ศ. 2552 – 2553) ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
(การจัดการความขัดแย้ง) สาขาวิชาการจัดการความขัดแย้ง คณะสังคมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: อาจารย์อรนันท กัลนทปุระ, ร.ด. 130 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการ
ความขัดแย้งทางการเมืองของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้าน
เผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ในช่วงปี 2552 – 2553 และ 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับ
รูปแบบการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต่อกลุ่มแนวร่วม
ประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ในช่วงปี 2552 – 2553 โดยจำแนกตามตัวแปร
อิสระ

เก็บรวบรวมข้อมูลจากการใช้แบบสอบถามประชากรจำนวน 140 คน ซึ่งเก็บได้จริง 124
คน ร่วมกับการเก็บข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 9 คน สถิติที่ใช้
ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบค่า
เอฟ กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า ประชากรมีความเห็นว่า รูปแบบการจัดการความขัดแย้งที่
รัฐบาลใช้มากที่สุดคือ การเอาชนะ รองลงมา ได้แก่ การหลีกเลี่ยง การประนีประนอม การร่วมมือ
กัน และการยอมให้ ตามลำดับ และจากการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งได้แก่
เพศและระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความ
ขัดแย้งแบบการเอาชนะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ลายมือชื่อนิสิต

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

Kattiya Rungprasert 2011: Thai Political Conflict Management of Abhisit Vejjajiva Government (2009 – 2010). Master of Arts (Conflict Management), Major Field: Conflict Management, Faculty of Social Sciences. Thesis Advisor: Miss Oranan Kalantapura, Ph.D. 130 pages.

The objectives of this research were to study opinions toward Thai political conflict management of Abhisit Vejjajiva government against the National United Front of Democracy Against Dictatorship (UDD) during 2009 – 2010 and to compare opinions toward Thai political conflict management of Abhisit Vejjajiva government against the National United Front of Democracy Against Dictatorship (UDD) during 2009 – 2010 by independent variable.

The questionnaire was an instrument for data collection. The data was collected by distributing the 140 questionnaires. However, there were only 124 respondents answering them. Moreover, the group interview of 9 respondents was another method in this research. The statistical methods were the percentage, mean, standard deviation, t – test and F – test. The significance level was set at .05.

The result of this research indicated that the government used the competition method of conflict management the most. The other methods such as avoidance, compromising, collaboration and accommodating were also used for conflict management but with less importance and also indicated that the factors of different personality, which is gender and education level, affected opinions of the difference competition method of conflict management at the .05 level of significance.

Student's signature

Thesis Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจากอาจารย์ ดร.อรนันท์ กลั่นทูประ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก พันตรีหญิง ดร.พนมพร พุ่มจันทร์ ประธานการสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย สุวรรณพานิช ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนให้ความช่วยเหลือในการตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณท่านดังกล่าวเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอขอบพระคุณนิสิต/ นักศึกษาจากหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการความขัดแย้ง คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และจากหลักสูตรประกาศนียบัตรแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งด้านนโยบายสาธารณะโดยสันติวิธี สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า ที่ได้ให้ความร่วมมือและให้ความช่วยเหลือทั้งในเรื่องการให้ข้อมูลผ่านการสัมภาษณ์ และการตอบแบบสอบถาม ซึ่งทำให้การวิจัยครั้งนี้ประสบผลสำเร็จด้วยดี ขอขอบคุณเพื่อนๆ และพี่ๆ ที่ศึกษาด้วยกัน รวมทั้งบุคลากรในในโครงการปริญญาโท สาขาการจัดการความขัดแย้ง (ภาคพิเศษ) คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในช่วงของการศึกษาและทำการวิจัย

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ให้ความกรุณาในการประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และผู้เขียนตำรา และเอกสารบทความต่างๆ ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า และนำมาอ้างอิงในงานวิจัยครั้งนี้

ท้ายที่สุดนี้ ขอขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ และทุกคนในครอบครัว รวมถึงเพื่อนสนิททุกคนที่ให้การส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือ และคอยเป็นกำลังใจด้วยดีมาโดยตลอด จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับผู้สนใจ และคนรุ่นหลังต่อไป คุณค่าอันพึงเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

ชัตติยา หรั่งประเสริฐ

สิงหาคม 2554

สารบัญ

	หน้า
สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(6)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์	4
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	6
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับความขัดแย้ง	6
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้ง	22
ข้อมูลพื้นฐานของกรณีความขัดแย้งทางการเมืองของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ กับกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ระหว่างปี 2552 – 2553	36
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	50
กรอบแนวคิดการวิจัย	53
สมมติฐานในการวิจัย	54
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	55
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	55
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	56
การทดสอบเครื่องมือ	58
การเก็บรวบรวมข้อมูล	59
การวิเคราะห์ข้อมูล	59

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์	61
ผลการวิจัย	61
ข้อวิจารณ์	96
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	99
สรุปผลการวิจัย	101
ข้อเสนอแนะ	103
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	105
ภาคผนวก	109
ภาคผนวก ก แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย	110
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัย	119
ภาคผนวก ค ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม	123
ประวัติการศึกษาและการทำงาน	130

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงจำนวนข้อคำถามในการเก็บข้อมูล	56
2	แสดงจำนวนข้อคำถามและค่าความเชื่อมั่นของข้อคำถามเป็นรายรูปแบบ	58
3	แสดงจำนวน ร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	62
4	แสดงค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับคะแนนเฉลี่ยของข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ในภาพรวม	64
5	แสดงค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับคะแนนเฉลี่ยของข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการใช้วิธีการจัดการความขัดแย้งรูปแบบการหลีกเลี่ยงของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.)	65
6	แสดงค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับคะแนนเฉลี่ยของข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการใช้วิธีการจัดการความขัดแย้งรูปแบบการยอมให้ของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.)	69
7	แสดงค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับคะแนนเฉลี่ยของข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการใช้วิธีการจัดการความขัดแย้งรูปแบบการประนีประนอมของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.)	72

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
8	แสดงค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับคะแนนเฉลี่ยของข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการใช้วิธีการจัดการความขัดแย้งรูปแบบการเอาชนะของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.)	76
9	แสดงค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับคะแนนเฉลี่ยของข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการใช้วิธีการจัดการความขัดแย้งรูปแบบการร่วมมือกันของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.)	80
10	แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองไทยของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ จำแนกตามเพศ	86
11	แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองไทยของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ จำแนกตามอายุ	87
12	แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองไทยของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ จำแนกตามระดับการศึกษา	89
13	แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองไทยของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ จำแนกตามอาชีพ	90

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
14	แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองไทยของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ จำแนกตามหลักสูตรที่ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้ง	92
15	แสดงการสรุปผลการทดสอบสมมติฐานการจัดการความขัดแย้งในภาพรวม	93
16	แสดงการสรุปผลการทดสอบสมมติฐานการจัดการความขัดแย้งรูปแบบการหลีกเลี่ยง	93
17	แสดงการสรุปผลการทดสอบสมมติฐานการจัดการความขัดแย้งรูปแบบการยอมให้	94
18	แสดงการสรุปผลการทดสอบสมมติฐานการจัดการความขัดแย้งรูปแบบการประนีประนอม	94
19	แสดงการสรุปผลการทดสอบสมมติฐานการจัดการความขัดแย้งรูปแบบการเอาชนะ	95
20	แสดงการสรุปผลการทดสอบสมมติฐานการจัดการความขัดแย้งรูปแบบการร่วมมือกัน	95
ตารางผนวกที่		
1	ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่าของแบบสอบถามเรื่องการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองไทยของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ (พ.ศ. 2552 – 2553)	124

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	วัฏจักรของความขัดแย้ง	10
2	ระยะที่ 1.1 ความขัดแย้งภายในใจที่ถูกระงับลง	12
3	ระยะที่ 2.1 ความขัดแย้งระยะสั้นๆ	13
4	ระยะที่ 3.1 ความรุนแรงทวีมากขึ้น และนานออกไป	15
5	ระยะที่ 4.1 ความรุนแรงกลับเพิ่มขึ้นใหม่ และนานออกไป	16
6	ความขัดแย้งที่มีลักษณะเป็นคลื่น	17
7	วงจรความขัดแย้ง	18
8	แบบของพฤติกรรมที่อาจแสดงออกเมื่อมีความขัดแย้ง	23
9	รูปแบบการจัดการความขัดแย้ง	28
10	รูปแบบพฤติกรรมการแก้ไขความขัดแย้ง ตามแนวคิดของ Johnson and Johnson	29
11	รูปแบบการจัดการความขัดแย้ง ตามแนวคิดของ Rahim	31
12	กรอบแนวคิดการวิจัย	53

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ในสังคมทุกวันนี้ ความขัดแย้งเกิดขึ้นได้ง่ายเพียงเพราะความแตกต่างทางความคิด ความเชื่อ ศาสนา สีผิว และสามารถที่จะเกิดขึ้นได้ในทุกหนทุกแห่งไม่ว่าแม้แต่ครอบครัวหรือ บ้านเดียวกัน (พระไพศาล วิสาโล, 2549) ดังนั้น สังคมไม่ว่าจะที่ไหนในโลก ต่างก็มีทั้งความสันติ และความขัดแย้งอยู่ผสมรวมกัน ความขัดแย้งจึงเป็นสิ่งที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงหรือกำจัดให้หมดไปได้ ตราบเท่าที่มนุษย์เรายังคงมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันอยู่

สำหรับสังคมไทยนั้น ตั้งแต่อดีตที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน สังคมไทยได้เผชิญกับความขัดแย้งทางการเมืองมาตลอด ไม่ว่าจะเป็นความขัดแย้งระหว่างชนชั้นนำที่ได้ยุติลงด้วยการเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2475 และหลังจากนั้นก็เกิดความขัดแย้งทางอุดมการณ์ทางการเมืองระหว่างรัฐไทยกับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ในปี 2492 – 2525 ซึ่งยุติลงด้วยนโยบายการให้อภัย ตามคำสั่งที่ 66/2523 และตามมาด้วยความขัดแย้งระหว่างรัฐบาลเผด็จการกับกระแสเรียกร้องประชาธิปไตยของประชาชน อันก่อให้เกิดเหตุการณ์ 14 ตุลา 2516 และพฤษภาทมิฬ 2535 (บวรศักดิ์ อุวรรณโณ, 2553)

แต่ความขัดแย้งทางการเมืองที่ผ่านมาไม่รุนแรง ยืดเยื้อ และยาวนานเท่ากับความขัดแย้งทางการเมืองในครั้งนี้ ซึ่งเริ่มต้นตั้งแต่ปลายปี 2548 เป็นต้นมา จากความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างบุคคลหลายฝ่าย เช่น ความขัดแย้งระหว่างรัฐบาลของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร กับกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ความขัดแย้งระหว่างกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยกับกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) หรือ ความขัดแย้งระหว่าง “เสื้อเหลือง” กับ “เสื้อแดง” จนนำมาซึ่งการรัฐประหารในวันที่ 19 กันยายน 2549 โดยคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (คปค.) โดยการนำของ พล.อ.สนธิ บุญรัตถกสิน ซึ่งการทำรัฐประหารในครั้งนี้ หากมองอย่างผิวเผิน ก็ดูเหมือนว่าความขัดแย้งนั้นจบลง แต่แท้จริงแล้วการรัฐประหารในครั้งนี้มิได้สามารถยุติความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้นลงได้ แต่กลับทำให้ความขัดแย้งที่ถูกกดไว้ปรากฏออกในเวลาต่อมา

การขึ้นดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในวันที่ ธันวาคม 2551 ถือได้ว่าเป็นจุดเปลี่ยนของการเมืองไทยครั้งใหญ่ เป็นผลให้ความขัดแย้งทางการเมืองที่ดูเหมือนว่าจะยุติลงจากการทำรัฐประหาร 19 กันยายน 2549 นั้น กลับก่อตัวขึ้นมาใหม่อีกครั้ง กลายเป็นความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ กับกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ซึ่งความขัดแย้งในครั้งนี้เป็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในรูปแบบของการต่อสู้ทางชนชั้นของสังคมระหว่างขุนนางจารีตนิยม ทุนเก่า และปัญญาชนขวาจัดด้านหนึ่ง กับทุนใหญ่ ปัญญาชนประชาธิปไตยและชนชั้นล่างในเมืองและชนบทในอีกด้านหนึ่ง และในขณะเดียวกันก็เป็นการต่อสู้ของสองแนวทางระหว่างระบอบเผด็จการอำมาตยาธิปไตยและระบอบทุนนิยมขุนนางอันล้ำหลังของพวกจารีต – ทุนเก่าด้านหนึ่ง กับระบอบประชาธิปไตยที่มีอำนาจธิปไตยเป็นของปวงชนและแนวทางทุนนิยมโลกาภิวัตน์ที่ก้าวหน้าในอีกด้านหนึ่ง (พิชิต ลิขิตกิจสมบูรณ์, 2552)

แม้ว่าความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้นในครั้งนี้นี้ รัฐบาลของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ จะสามารถยุติความรุนแรงและความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างกลุ่ม นปช. ในครั้งนี้ลงได้ก็ตาม แต่เราจะแน่ใจได้อย่างไรว่า ความขัดแย้งที่มอดลงหรือยุติลงในครั้งนี้ จะไม่ก่อตัวหรือรอวันที่จะปะทุกลับมาอีกครั้งเหมือนกับคราวยุทธประหาร 19 กันยายน 2549 ที่หลายๆ คนคิดว่า เป็นวิธีการที่สามารถยุติความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้นได้ ดังนั้น ความขัดแย้งที่เกิดขึ้น ควรจะต้องได้รับการจัดการความขัดแย้งด้วยวิธีการที่เหมาะสมและเป็นไปในทิศทางที่สร้างสรรค์ เนื่องด้วยปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในครั้งนี้นี้ ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างประชาชน ไม่เว้นแม้แต่คนในครอบครัวเดียวกัน กระทั่งระหว่างคนในภูมิภาคต่างๆ รวมไปถึงสภาพเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองของประเทศ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐบาลควรมีการจัดการความขัดแย้งที่เหมาะสมและเป็นไปในทิศทางที่สร้างสรรค์กับสถานการณ์ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในครั้งนี้นี้

จากความเป็นมาและความสำคัญของเรื่องดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาว่า รัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ มีวิธีการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองอย่างไร และประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันจะมีความคิดเห็นเรื่องวิธีการจัดการความขัดแย้งแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร งานวิจัยชิ้นนี้จึงเกิดขึ้นเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองไทยของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต่อสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้นระหว่างรัฐบาลกับกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ในช่วงปี 2552 – 2553 โดยจะศึกษาความคิดเห็นของนิสิต/ นักศึกษาจาก

หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการความขัดแย้ง คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และจากหลักสูตรประกาศนียบัตรแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งด้านนโยบายสาธารณะโดยสันติวิธี สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า เพราะเป็นกลุ่มนิสิต/ นักศึกษาที่มีความรู้พื้นฐานทางด้านการจัดการความขัดแย้งและสามารถสะท้อนให้เห็นถึงรูปแบบวิธีการจัดการความขัดแย้งที่รัฐบาลใช้จัดการกับความขัดแย้งที่เกิดขึ้นดังกล่าวได้อย่างชัดเจน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ในช่วงปี 2552 – 2553
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ในช่วงปี 2552 – 2553 โดยจำแนกตามตัวแปรอิสระ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการศึกษาที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานที่นำไปสู่การทบทวนถึงรูปแบบ วิธีการ หรือพฤติกรรมกรรมการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองของรัฐบาลที่ผ่านมา ซึ่งการทบทวนแนวทางต่างๆ จะช่วยลดปัญหาและอุปสรรคของรัฐบาลในการจัดการกับความขัดแย้งที่รัฐบาลเผชิญอยู่ได้ และเพื่อนำไปสู่รูปแบบหรือวิธีการในการจัดการความขัดแย้งในรูปแบบที่เหมาะสมให้กับสังคมต่อไปได้ในอนาคต

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ที่เกิดขึ้นในช่วงปี 2552 – 2553 โดยจะเริ่มศึกษาสถานการณ์ความ

ขัดแย้งทางการเมืองตั้งแต่การชุมนุมขับไล่รัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ตั้งแต่วันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2552 จนถึงวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 กลุ่มประชากรเป้าหมายในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิต/ นักศึกษาที่มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งและกำลังศึกษาในหลักสูตรที่เกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้ง ระหว่างปี พ.ศ. 2553 – 2554 มีจำนวนทั้งสิ้น 140 คน ได้แก่ นิสิต/ นักศึกษาจากหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการความขัดแย้ง คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รุ่นที่ 2 และ 3 จำนวน 63 คน และจากหลักสูตรประกาศนียบัตรแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งด้านนโยบายสาธารณะโดยสันติวิธี สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า รุ่นที่ 7 จำนวน 77 คน และจะทำการศึกษาระหว่างเดือนตุลาคม พ.ศ. 2553 ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2554

นิยามศัพท์

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดนิยามศัพท์ที่มีขอบเขตและความหมายเฉพาะไว้เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน ดังนี้

รูปแบบ/ ลักษณะการจัดการกับความขัดแย้ง หมายถึง ลักษณะ/ วิธีการแสดงออก หรือจัดการกับความขัดแย้งของแต่ละบุคคล ซึ่งเกิดจากประสบการณ์การเรียนรู้และวัฒนธรรมอันแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล โดยแบ่งออกเป็น 5 รูปแบบ ได้แก่ การเอาชนะ การร่วมมือกัน การประนีประนอม การหลีกเลี่ยง และการยอมให้

การเอาชนะ (Competition) หมายถึง ลักษณะการจัดการกับความขัดแย้งที่คำนึงถึงแต่การแข่งขันให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ตนต้องการ โดยเพิกเฉยหรือไม่คำนึงถึงความต้องการของอีกฝ่าย

การร่วมมือกัน (Collaboration) หมายถึง ลักษณะการจัดการกับความขัดแย้งที่เน้นความร่วมมือกันในการแก้ปัญหาที่อีกฝ่าย เพื่อให้บรรลุข้อตกลงที่เป็นที่ยอมรับและพึงพอใจจากทั้งสองฝ่าย

การประนีประนอม (Compromising) หมายถึง ลักษณะการจัดการกับความขัดแย้งที่ยอมเสียสละความต้องการบางอย่างเพื่อแลกกับสิ่งที่ตนต้องการและเพื่อให้บรรลุข้อตกลงที่ตนสามารถยอมรับได้ ในความหมายของการเจรจาไกล่เกลี่ย หมายถึง การพบกันครึ่งทาง (Halfway)

การหลีกเลี่ยง (Avoidance) หมายถึง ลักษณะการจัดการกับความขัดแย้งที่มักจะไม่ใช่เผชิญปัญหาความขัดแย้ง ไม่ต้องการรับรู้ปัญหาหรือไม่ต้องการเผชิญหน้ากับคู่แข่ง จัดได้ว่าเป็นการปฏิเสธการมีอยู่ของความขัดแย้ง ซึ่งบางกรณีอาจมีการใช้การหลบเลี่ยงปัญหาเพื่อเป็นการแก้ปัญหาความขัดแย้ง

การยอมให้ (Accommodation) หมายถึง ลักษณะการจัดการกับความขัดแย้งที่ยอมตามความต้องการของอีกฝ่ายบนความสูญเสียของตนเพื่อให้อีกฝ่ายพอใจและรักษาความสัมพันธ์ระหว่างกันเพื่อให้ความขัดแย้งยุติลง

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

ผู้วิจัยได้ตรวจเอกสารแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาเป็นกรอบแนวความคิดในการวิจัย ทั้งนี้การตรวจเอกสารแบ่งเป็น 4 หัวข้อ ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับความขัดแย้ง
2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้ง
3. ข้อมูลพื้นฐานของกรณีความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ กับกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติแห่งชาติ (นปช.) ระหว่างปี 2552 – 2553
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับความขัดแย้ง

ความหมายของความขัดแย้ง

ความขัดแย้งมีความหมายอยู่ในตัวเองว่า ขัดกัน และยังหมายถึง ความเป็นปรปักษ์ต่อกัน อยู่ตรงข้ามกัน หรือถูกบีบคั้นจนกลายเป็นแรงต่อต้านขัดแย้งกัน (ทวีศักดิ์ สุวคนธ์, 2549)

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายของคำว่า “ขัดแย้ง” ว่า หมายถึง ไม่ลงรอยกัน

Folger *et al.* (2001 อ้างใน สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า, 2550: 15 – 16) ได้ให้ความหมายคำว่า ความขัดแย้ง (Conflict) หมายถึง สถานการณ์ที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ต้องพึ่งพาอาศัย (Interdependent) เชื่อว่า แต่ละฝ่ายมีเป้าหมาย หรือความต้องการที่ไปด้วยกันไม่ได้ และต่างฝ่ายต่างรู้สึกไม่เป็นมิตรต่อกัน และเข้าขัดขวางอีกฝ่ายหนึ่งมิให้ได้สิ่งที่

ต้องการ โดยมองว่าการบรรลุเป้าหมายของฝ่ายหนึ่ง เป็นการขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของอีกฝ่ายหนึ่ง ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดจะไม่สามารถได้สิ่งที่ตนเองต้องการด้วยตนเอง โดยไม่อาศัยการยินยอมหรือช่วยเหลือจากอีกฝ่าย ในแง่หนึ่งถือได้ว่า คู่ขัดแย้งกำลังประสบกับความทุกข์ (Suffering) อันเนื่องมาจากการพรากจากสิ่งที่รักและ/ หรือประสบกับสิ่งที่ไม่รัก ความขัดแย้งนั้นประกอบไปด้วยองค์ประกอบด้านเนื้อหาสาระ (Substantive Element) เช่น ประเด็นความต้องการต่างๆ ของคู่ขัดแย้งและองค์ประกอบด้านอัตวิสัย (Subjective Element) เช่น อารมณ์ ความรู้สึก ทัศนคติ ค่านิยม และมุมมองต่อคู่ขัดแย้งต่อตัวเองและต่อสถานการณ์ความขัดแย้ง

Putnam and Poole (1987 อ้างใน วาสิตา บุญสาทร, 2552) ได้ให้คำจำกัดความของความขัดแย้งไว้ว่า ความขัดแย้ง คือ การมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างบุคคลซึ่งต้องมีการพึ่งพาอาศัยกัน (Interdependence) และทุกฝ่ายต่างมองเห็นว่า (Perception) อีกฝ่ายมีเป้าหมาย (Goals) ค่านิยม (Values) ความเชื่อ (Beliefs) ที่ต่างกัน (Incompatible) มีความแตกต่างกันในประเด็นสำคัญ และมองเห็นว่าอีกฝ่ายหนึ่งจะขัดขวางไม่ให้ตนบรรลุเป้าหมายที่ต้องการได้

ถวิลวดี บุรีกุล, วันชัย วัฒนศัพท์ และ ศุภณัฐ เพิ่มพูนวิวัฒน์ (2545: 2) กล่าวว่า ความขัดแย้งเป็นการต่อสู้กัน หรือการแข่งขันกันระหว่างความคิด ความเห็น ความสนใจ หรือผลประโยชน์ มุมมอง รสนิยม ค่านิยม แนวทาง ความชอบ อำนาจ สถานภาพ ทรัพยากร ฯลฯ ความขัดแย้งอาจเกิดขึ้นในตัวใครคนใดคนหนึ่ง หรือขัดแย้งกับคนอื่น หรือระหว่างคนใดคนหนึ่งกับกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง หรือหลายๆ กลุ่มของบุคคล หรือนิติบุคคล เช่น บริษัทใดบริษัทหนึ่ง สมาคม องค์กรของรัฐ หรือระหว่างบุคคลหลายคนที่อยู่ในกลุ่มหนึ่งกับอีกกลุ่ม หรือกับอีกหลายๆ กลุ่มของบุคคล

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2534: 11) กล่าวว่า ความขัดแย้งของบุคคลเกิดจากการที่บุคคลตัดสินใจเลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยที่การเลือกนั้นอาจเต็มใจเลือกหรือจำใจเลือก ความขัดแย้งระหว่างบุคคลเป็นสถานการณ์ที่การกระทำของฝ่ายหนึ่งไปขัดขวางหรือสกัดกั้นการกระทำของอีกฝ่ายหนึ่งในการที่จะบรรลุเป้าหมายของเขาหรือการที่บุคคลที่มีความแตกต่างกันในค่านิยม ความสนใจ แนวคิด วิธีการ เป้าหมาย ต้องมาติดต่อกันหรืออยู่ร่วมกันในสังคมเดียวกันโดยที่มีความแตกต่างนี้เป็นสิ่งที่ไม่สอดคล้องกันหรือไปด้วยกันไม่ได้

ความขัดแย้งตามแนวความคิดทางการเมือง คือ ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคลกับบุคคล ระหว่างบุคคลกับองค์กร หรือกลุ่มระหว่างองค์การต่างๆ หรือกลุ่มต่างๆ ระหว่างองค์การกับ

สมาชิกขององค์กรนั่นเอง หรือระหว่างสมาชิกกับสมาชิกในองค์กรเดียวกัน ความขัดแย้งปรากฏให้เห็นเมื่อคนสองคนหรือมากกว่าสองคน (หรือกลุ่ม) ต้องการที่จะเป็นเจ้าของสิ่งเดียวกัน ต้องการที่จะครอบครองสถานที่เดียวกัน ต้องการที่จะดำรงตำแหน่งเดียวกัน แสดงบทบาทที่ไปด้วยกัน ไม่ได้ ยืนหยัดในจุดประสงค์ที่ไปด้วยกันไม่ได้หรือใช้วิธีการที่ไปด้วยกันไม่ได้เพื่อที่จะบรรลุวัตถุประสงค์เดียวกัน (พรนพ พุกกะพันธ์, 2542)

สาเหตุของความขัดแย้ง

Christopher Moore (1986 อ้างใน วันชัย วัฒนศัพท์, 2547) ได้วิเคราะห์สาเหตุความขัดแย้งออกเป็น 5 สาเหตุ ได้แก่

1. ความขัดแย้งด้านข้อมูล (Data Conflict) เป็นปัญหาพื้นฐานของความขัดแย้งอาจจะมีมาจากข้อมูลน้อยไป การแปลผลผิดพลาด การวิเคราะห์ออกมาด้วยความเห็นต่างกัน หรือแม้แต่ว่าข้อมูลมากเกินไปบางครั้งก็เป็นปัญหา ความแตกต่างในการรับรู้ข้อมูล (Perception) บางครั้งก็เป็นปัญหาขัดแย้งกันได้

2. ความขัดแย้งจากผลประโยชน์ (Interest Conflict) เป็นเหตุผลแห่งการแย่งชิงผลประโยชน์ในสิ่งที่ดูเหมือนมีหรือมีไม่เพียงพอ เป็นเรื่องของทั้งตัวเนื้อหา กระบวนการ และจิตวิทยา

3. ความขัดแย้งด้านโครงสร้าง (Structure Conflict) เป็นเรื่องของอำนาจ แย่งชิงอำนาจ การใช้อำนาจ การกระจายอำนาจ ปัญหาโครงสร้าง รวมไปถึงกฎ ระเบียบ บทบาท ภูมิศาสตร์ ระยะเวลา และระบบ

4. ความขัดแย้งด้านความสัมพันธ์ (Relationship Conflict) เป็นปัญหาด้านบุคลิกภาพ พฤติกรรมต่างๆ ในอดีต อารมณ์ที่รุนแรง ความเข้าใจผิด การสื่อสารที่บกพร่อง ความขัดแย้งด้านความสัมพันธ์มีความสำคัญมาก เพราะหากความสัมพันธ์ดี ความขัดแย้งก็จะไม่ค่อยเกิดหรือเกิดแล้วก็สามารถแก้ไขปัญหาให้กลับคืนมาได้ง่ายกว่า หากความสัมพันธ์ไม่ดีก็จำเป็นต้องฟื้นฟูความสัมพันธ์ขึ้นมาใหม่ พฤติกรรมในอดีตที่นำไปสู่ความสัมพันธ์ที่เสื่อมทรามจำเป็นต้องสร้างให้เกิดการฟื้นคืนดีขึ้นมาใหม่ ซึ่งอาจจะต้องสร้างความไว้วางใจให้เกิดขึ้น

5. ความขัดแย้งด้านค่านิยม (Values Conflict) เป็นปัญหาระบบของความเชื่อ ความแตกต่างในค่านิยม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ประวัติ การเลี้ยงดูที่หล่อหลอมเขาขึ้นมา เรื่อง ความเชื่อเป็นเรื่องที่บางทีคนที่อยู่คนละวัฒนธรรมอาจจะไม่เข้าใจหรือไม่ยอมรับความเชื่อของคน ที่อยู่คนละวัฒนธรรม หรือศาสนา ประวัติศาสตร์ของแต่ละประเทศ หรือชุมชนก็อาจจะก่อให้เกิด ความขัดแย้ง ถ้าทุกคนมองแต่อดีตที่ไม่สามารถเปลี่ยนได้หรือประวัติศาสตร์ที่เขียนขึ้นมาแตกต่างกัน

สาเหตุของความขัดแย้งทั้ง 5 ประการข้างต้น ความขัดแย้งด้านข้อมูลข่าวสาร ด้าน ผลประโยชน์ และด้านความสัมพันธ์ มีแนวโน้มที่จะเจรจาได้ง่ายกว่า ความขัดแย้งในด้านค่านิยม และด้านโครงสร้าง

ประเภทของความขัดแย้ง

มนตรี ศิลปมหาบัณฑิต (2550) กล่าวว่า ความขัดแย้งสามารถแบ่งได้หลายรูปแบบขึ้นอยู่กับ ประโยชน์ในการจัดการความขัดแย้งแต่ละประเภท กล่าวคือ

1. เนื้อหาสาระของความขัดแย้ง (Substance) เช่น ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นจากความต้องการ ประโยชน์ ความสัมพันธ์ส่วนบุคคล อารมณ์ และความคิด เป็นต้น
2. ความสัมพันธ์หรือสถานะของคู่กรณีที่มีความขัดแย้ง (Status) เช่น ความขัดแย้ง ระหว่างเอกชนหรือประชาชนกับรัฐ ความขัดแย้งระหว่างนายจ้างและลูกจ้าง หรือความขัดแย้ง ระหว่างเอกชนและเอกชน
3. คู่กรณีที่เกี่ยวข้อง (Related Person) เช่น ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในของบุคคล ความขัดแย้งระหว่างบุคคลกับกลุ่มบุคคล และความขัดแย้งระหว่างกลุ่มบุคคล

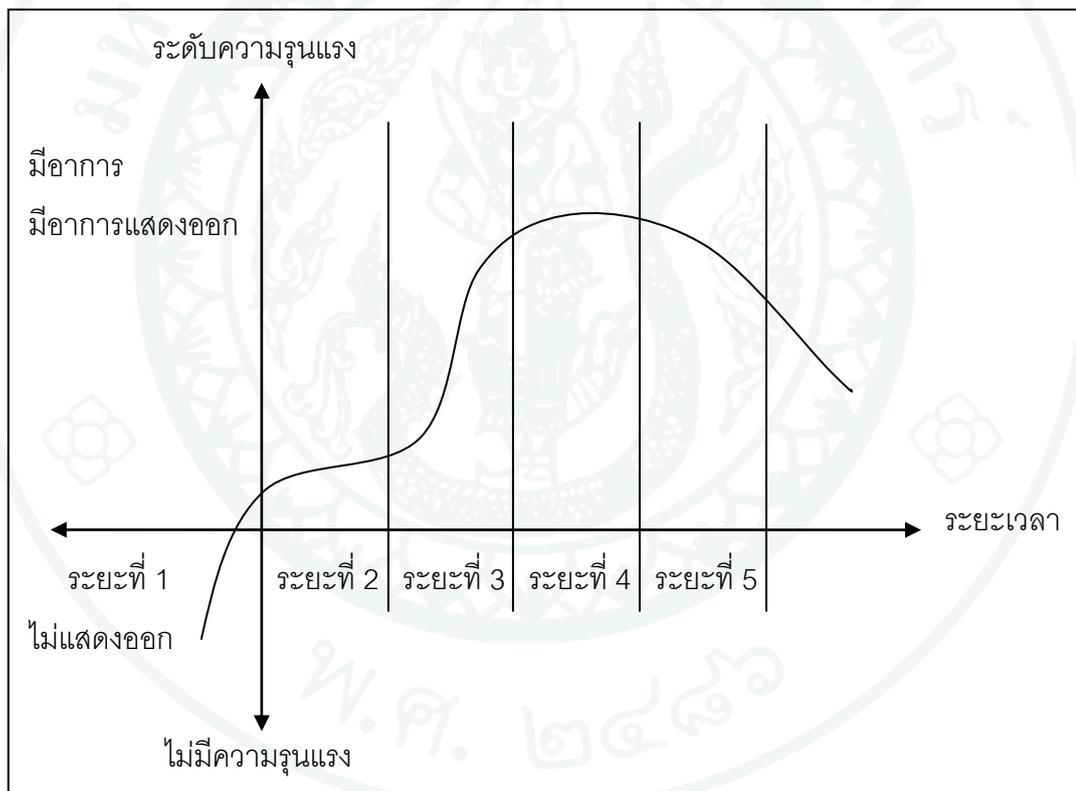
ไชยันต์ รัชชกูล (2532) ได้กล่าวว่า ความขัดแย้งสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ ความ ขัดแย้งแบบสมมาตร (Symmetric Conflict) และความขัดแย้งแบบไม่สมมาตร (Asymmetric Conflict) และ “อำนาจ” เป็นตัวชี้วัดว่าความขัดแย้งนั้นสมมาตรหรือไม่ กล่าวคือ พิจารณาว่าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง มีอำนาจเหนือกว่าอีกฝ่ายหนึ่ง หรือเอาประโยชน์แต่ฝ่ายเดียวได้หรือไม่

ความขัดแย้งสมมาตร (Symmetric Conflict) เป็นสถานการณ์ความขัดแย้งที่มีอำนาจของคู่ขัดแย้งมีความสมดุลกันและมีโครงสร้างความสัมพันธ์ที่เท่าเทียมกัน

ความขัดแย้งไม่สมมาตร (Asymmetric Conflict) เป็นสถานการณ์ความขัดแย้งที่มีอำนาจของคู่ขัดแย้งไม่สมดุลกัน และมีโครงสร้างความสัมพันธ์ที่ไม่เท่าเทียมกัน

วัฏจักรของความขัดแย้ง

ทวีศักดิ์ สุวคนธ์ (2549) กล่าวไว้ว่า ความขัดแย้งมีระยะการพัฒนาอยู่ 5 ระยะ ตามภาพที่ 1

ภาพที่ 1 วัฏจักรของความขัดแย้ง

ที่มา: ทวีศักดิ์ สุวคนธ์ (2549: 34)

ระยะที่ 1 ระยะพักตัว เป็นระยะที่มนุษย์เริ่มมีความขัดแย้งภายในจิตใจ ยังไม่แสดงอาการ หรือกิริยาออกมา รวมทั้งยังไม่มี การสื่อสารระหว่างกัน ความขัดแย้งในระยะพักตัวอาจเกิดขึ้นมาจาก

1. ความไม่ไว้วางใจกัน ในระดับครอบครัวจะมีความหวาดระแวงซึ่งกันและกัน ในระดับสังคมที่ใหญ่ขึ้นมา มีความหวาดกลัวว่า จะมีการขยายอิทธิพลในรูปแบบต่างๆ เช่น การหาพรรคพวกเพิ่มเติม มีการช่องสุ่ม มีการออกกฎเกณฑ์ที่เอื้อประโยชน์ส่วนตนหรือพรรคพวก ฯลฯ ซึ่งจะขัดผลประโยชน์ส่วนรวมหรือทำให้ประโยชน์ส่วนตนของคนบางคนต้องสูญเสียหรือลดน้อยลงไป หรือกลัวต้องเสียของรักของหวง แต่ยังคงเก็บไว้ในใจด้วยความคุกรุ่น หวาดระแวง กลัว และคับแค้นใจ

2. ความไม่พึงพอใจในพฤติกรรม ในคำพูดของอีกฝ่ายที่เข้ามากระทบใส่ตประสาท แต่ยังคงเก็บเอาไว้ในใจหรืออาจจะเป็นแค่เพียง “หมั่นไส้”

3. ความสับสนจากข้อมูลข่าวสารที่ได้รับเพียงด้านเดียวหรือพร้อมกันหลายด้านในเรื่องเดียวกันหรือเกี่ยวกับบุคคลเดียวกัน แต่อาจจะออกมาในรูปแบบหลายรูปแบบ หลายทิศทาง ถ้าไม่ตรงกับความคิดเห็นหรือจากการรับรู้ของตน ก็จะเกิดความสับสนว่า จะเลือกเชื่อใคร เชื่อเรื่องใดดี ตัดสินใจไม่ได้ว่าอะไรถูก อะไรผิด ชอบธรรม ไม่ชอบธรรม จนบางครั้งถึงกับทะเลาะกับตนเอง

ถ้าข้อมูลข่าวสารที่ได้รับตรงกับความคิดเห็น จากความไม่ไว้วางใจหรือความไม่พึงพอใจก็จะช่วยเสริมความเกลียด ความกลัว ความหวาดระแวงให้มากขึ้น

4. ความเข้าใจผิดคิดว่า อีกฝ่ายคิดร้าย ประสงค์ร้าย ยิ่งคิดข้างเดียวความขัดแย้งภายในใจจะเพิ่มมากยิ่งขึ้น

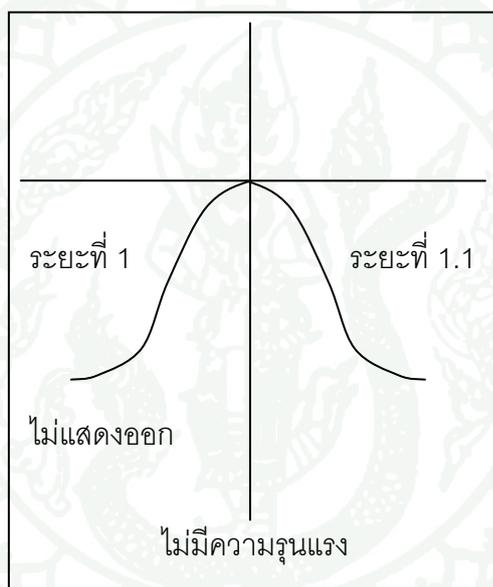
อย่างไรก็ตาม ความขัดแย้งภายในใจส่วนใหญ่จะถูกขจัดออกไปโดยการมี “สติ” และ “ปัญญา” ของมนุษย์ ภายหลังจากที่ได้รับข้อมูลข่าวสารเพิ่มเติมหรือจากการฟังความทั้งสองฝ่ายอย่างเที่ยงธรรม อย่างมีอุเบกขา จะทำให้ผู้ฟังสามารถวิเคราะห์เหตุการณ์ได้อย่างโปร่งใส ความขัดแย้งภายในใจอาจจะถูกขจัดออกไปโดย

1. ถ้าเกิดจากความเข้าใจผิดหรือไร้สาระก็ต้องปล่อยทิ้งไว้หรือปล่อยวาง

2. ก็สามารถทำความเข้าใจกันได้หรือเคลียร์ให้ข้อสงสัยที่ทำให้เกิดระแวงกันหรือไม่พอใจกันได้

3. ตระหนักขึ้นมาว่าเป็นสภาวะแวดล้อมที่ “ควบคุมไม่ได้” มนุษย์ไม่อาจแก้ไขได้เพียงแต่ตนเองต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป

ถ้าความขัดแย้งภายในใจถูกขจัดออกไป ความขัดแย้งก็จะไม่ถูกแสดงออกมาเปรียบเสมือน “ตายก่อนคลอด” (Stillborn) ตามภาพที่ 2

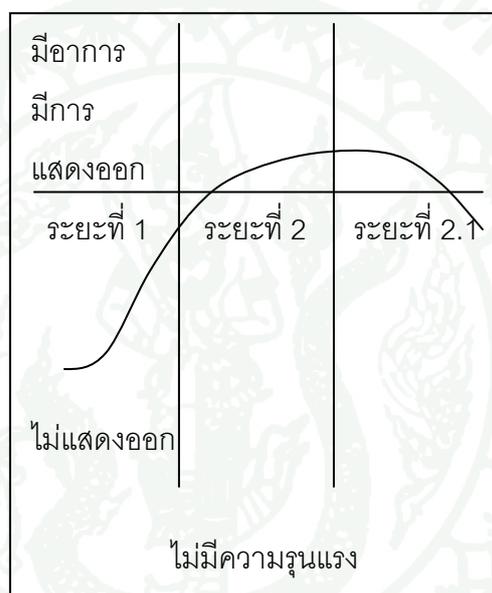
ภาพที่ 2 ระยะที่ 1.1 ความขัดแย้งภายในใจที่ถูกระงับลง

ที่มา: ทวีศักดิ์ สุวคนธ์ (2549: 36)

แต่ถ้าความขัดแย้งภายในใจไม่ถูกขจัดออกไป ความขัดแย้งจะเข้าสู่ระยะที่ 2

ระยะที่ 2 ระยะเริ่มต้น ความขัดแย้งเริ่มปรากฏให้เห็นจากการเริ่มจับกลุ่มสนทนากัน อาจแสดงออกด้วยการโพนทะนากล่าวหากล่าวโทษกันอย่างเปิดเผย หรืออาจแสดงออกด้วยการเขียน การแสดงหลักฐานจริงบ้างเท็จบ้างสนับสนุนกัน หรือแบบคำรำลือบอกต่อกันไป ข้อมูลและคำพูดจะถูกบิดเบือนต่อไปเรื่อยๆ ตามจำนวนคนที่เริ่มมีการเชื่อมโยงกันแบบเถาองุ่น (Grapevine)

ในระยะนี้เริ่มเลือกพวก แบ่งขั้ว แบ่งฝักแบ่งฝ่าย ฝ่ายหนึ่งจะมีความคิดเห็นตรงกัน อีกฝ่ายจะมีความคิดเห็นไปในทิศทางตรงกันข้ามกัน บางครั้งทำให้บุคคลในครอบครัวเดียวกันหรือที่เป็นเพื่อนฝูงกันหรือที่ทำงานร่วมกัน เริ่มจะมองหน้ากันไม่ติด เกิดความหวาดระแวงกัน ไม่ไว้ใจกัน ความไม่พอใจระหว่างกันจะเพิ่มมากขึ้น ถ้าสามารถทำความเข้าใจกันได้ เจรจาด้วยเหตุผล หรือจนสมประโยชน์กัน หรือมีการไกล่เกลี่ยประนีประนอมโดยคนกลางอย่างถูกต้องถูกวิธี ความขัดแย้งก็จะเริ่มหดหายลงไปได้ ตามภาพที่ 3 ความขัดแย้งนั้นก็จะเป็นเพียงความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในระยะสั้นๆ ขั้วครึ่งขั้วคราว

ภาพที่ 3 ระยะที่ 2.1 ความขัดแย้งระยะสั้นๆ

ที่มา: ทวีศักดิ์ สุวคนธ์ (2549: 36)

แต่ถ้าความขัดแย้งไม่ถูกระงับลง ความขัดแย้งจะขยายวงกว้างออกไปและความรุนแรงจะทวีมากยิ่งขึ้นเข้าสู่ระยะที่ 3

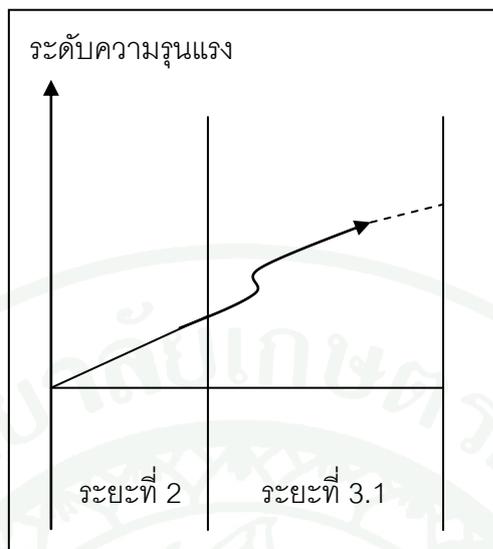
ระยะที่ 3 ระยะรุนแรง เป็นระยะอันตรายที่สุด จะมีลักษณะดังนี้

1. การจับกันเป็นขั้ว เป็นฝักเป็นฝ่าย ขั้วจะขยายใหญ่ขึ้น จะมีการแสดงออกอย่างชัดเจนว่าอยู่ฝ่ายใดและจะเริ่มเป็นปฏิปักษ์ต่อฝ่ายตรงข้ามอย่างชัดเจน ซึ่งจะแสดงออกมาโดยการสื่อสารทั้งคำพูด กิริยา และข้อความในรูปแบบต่างๆ และในสื่อต่างๆ

2. ความคิดเห็นของทั้งสองฝ่ายจะคู่ขนานกัน ดูเสมือนว่าจะไม่มีทางบรรจบกันหรือรวมชอมกันได้ ทุกฝ่ายจะสับสน กังวล ไม่แน่ใจ ความขัดแย้งจะขยายออกไปแค่ไหน อย่างไร และจะยุติลงเมื่อไร

3. จะมีพวกผสมโรงหรือมือที่สาม ที่สี่ เข้ามาอยู่ให้รำताให้รำว เพิ่มความโกรธ ความเกลียดของแต่ละซั้ว เช่น ในระดับครอบครัว อาจเป็นพี่น้อง เพื่อนฝูง เพื่อนบ้าน ญาติผู้ใหญ่ และผู้น้อย ฯลฯ เป้าหมายของพวกผสมโรง นอกจากความสะใจที่เห็นคนแตกแยกกันได้หรือจากความอิจฉา ริษยาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทั้งสองฝ่าย ไม่อยากเห็นใครได้ดีหรืออาจจะได้รับผลประโยชน์แอบแฝง เช่น ถ้าทั้งสองฝ่ายต่างถูกทำลายกันเองจนหมดไป เป็นต้น ทำให้ฝ่ายที่สามหรือที่ไม่ถูกทำลายได้รับประโยชน์ เข้าทำนอง “ตาอยู่” ความขัดแย้งจะมากขึ้น ขยายตัวออกไป มีการฟ้องร้องฟ้องกลับกันไปมา ที่เรียกว่า “คดีรอกศาล”

ถ้ามีบุคคลจำนวนมากเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น ในระดับองค์กร ชุมชน โรงเรียน หรือระดับประเทศ จะรวมตัวเป็นฝูง (Mob) ที่ต้องการเอาชนะฝ่ายตรงข้ามให้ได้ ถ้าเอาชนะด้วยการสื่อสารไม่ได้ อาจประทุษร้ายกัน ทำร้ายบุคคลที่เข้ามาห้ามปราม ทำร้ายบุคคลบริสุทธิ์ด้วยความโกรธที่ว่า “ไม่เข้าข้างฝ่ายตน” โดยกล่าวหาว่า “มนุษย์ตกขอบ” หรือ “พวกหนักแผ่นดิน” หรือทำลายทรัพย์สินส่วนบุคคลหรือของสาธารณะ ฯลฯ ถ้าความรุนแรงแผ่กระจายออกไป มีการบองร้ายหรือพยายามทำร้ายกันหรือลอบสังหารกันจะทำให้การควบคุมยากยิ่งขึ้น ในระดับประเทศอาจเกิดเป็นสงครามกลางเมืองหรือมีการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ ตามภาพที่ 4 เข้าสู่ระยะที่ 3.1 ความรุนแรง ความก้าวร้าว จะทวีมากขึ้นและจะเนิ่นนานออกไป

ภาพที่ 4 ระยะที่ 3.1 ความรุนแรงทวีมากขึ้น และนานออกไป
ที่มา: ทวีศักดิ์ สุวคนธ์ (2549: 38)

4. ถ้าฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดถูกต้อนเข้าจมนุ่มหรือต้อนหันหลังชนฝาจำต้องสู้เพื่อความอยู่รอดหรือต้องสู้ตายเพราะตระหนักเห็นว่า ถ้าไม่สู้ต้องตาย ทั้งสองฝ่ายจะห้าหน้าต่อสู้กันแบบตาต่อตา ไม่ลี้มหลี้มตา เหตุการณ์จะรุนแรงมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม ถ้าไม่มีการขยับจากฝ่ายที่สาม ที่สี่ หรือมุ่งทำลายล้างกัน ความขัดแย้งในระยะนี้จะจบลงได้เนื่องจากหรือโดย

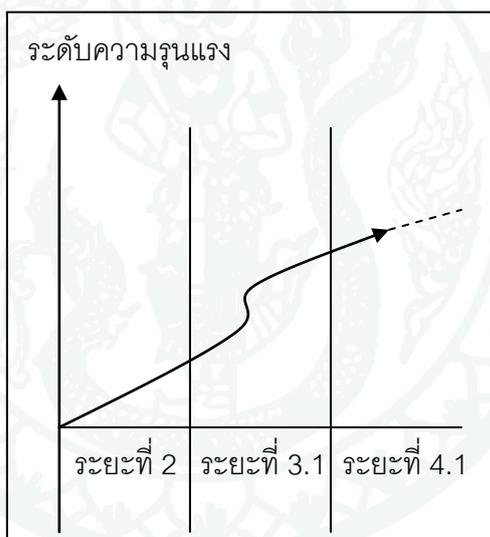
1. ความขัดแย้งจะมอดลงตามหลักธรรมชาติที่ว่า ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นนั้นเกิดจากความเสียดทานทางอารมณ์กลายเป็นพลังงานที่ต้องปลดปล่อยออกมา ถ้าปล่อยออกมามากๆ เปรียบเสมือนภูเขาไฟที่ระเบิดออกมา ความรุนแรงก็จะซาลงเอง แต่ยังคงคุกรุ่นอยู่จนเข้าระยะที่ 4

2. “ขันติธรรม” ของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งที่จะไม่ได้ตอบ หลีกเลียง หรือหนี (Flight) ออกไป และต้องอดทนต่อคำเยาะเย้ยถากถางตามมาว่า หนี ซี้ซั้ว ไม่สู้ แต่ในที่สุดก็จะเกิดขึ้น

3. การรวมขอมระหว่างกัน ถ้าทุกฝ่ายมองเห็นประโยชน์ของส่วนรวมของครอบครัวหรือประเทศเป็นหลัก หรือมองว่า สันติ คือ ความสงบ ก็จะเข้ามาเจรจากันหรือให้มีคนกลางจริงๆ ที่ไม่ใช่เป็นพวกตัวแทนของฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดและที่มีความเข้าใจ มีความเชี่ยวชาญเข้ามาทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยประนีประนอม สันติสุขก็จะเกิดขึ้น

ระยะที่ 4 ระยะสูงงอม ที่ความขัดแย้งยังคงคุกรุ่นอยู่ แต่ระดับความรุนแรง เช่น กิจกรรมที่แสดงว่าเป็นปฏิปักษ์ระหว่างกันจะเริ่มลดลง ภายหลังจากที่ได้คิด หรือเริ่มมี “สติ” “ปัญญา” ก็จะเกิดขึ้น ในที่สุดจะเข้าสู่ระยะที่ 5 คือ ความขัดแย้งมอดลง

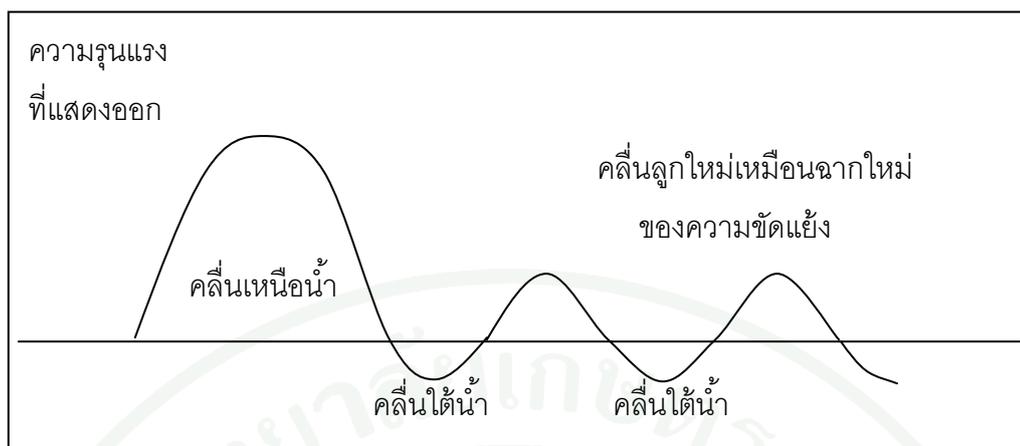
อย่างไรก็ตาม เพลิงแค้นที่คุกรุ่นอยู่อาจกลับทวีความรุนแรงขึ้นมาใหม่ได้อีก ถ้าเหตุของความการยุยงส่งเสริม ความรุนแรงอาจมากกว่าเดิมและเนิ่นนานออกไป ตามภาพที่ 5 ระยะที่ 4.1

ภาพที่ 5 ระยะที่ 4.1 ความรุนแรงกลับเพิ่มขึ้นใหม่ และนานออกไป

ที่มา: ทวีศักดิ์ สุวคนธ์ (2549: 38)

ระยะที่ 5 ระยะมอดลง ความขัดแย้งเริ่มลดลงจนกลับสู่สภาวะปกติ แต่บางครั้งบางกรณี อาจกลับสู่ระยะที่ 1 ใหม่ คือ ระยะฟักตัวหรือบ่มตัว ถ้าหากผลประโยชน์สำหรับคนบางคน บางกลุ่ม ยังไม่ลงตัว ขัดแย้งไม่ถูกขจัดให้หมดไป หรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งยังไม่พอใจในผลหรือประโยชน์ที่ได้รับ หรือได้รับหรือความคับแค้นใจในบางเรื่องยังคงค้างอยู่ รอวันที่จะปะทุกลับมาใหม่ เป็นการเริ่มวัฏจักรใหม่เสมือนคลื่นลูกใหม่ เป็นการเริ่มฉาก (Episode) ของความขัดแย้งใหม่ ส่วนใหญ่เกิดจากสาเหตุเดิมๆ ตามภาพที่ 6

ภาพที่ 6 ความขัดแย้งที่มีลักษณะเป็นคลื่น

ที่มา: ทวีศักดิ์ สุวคนธ์ (2549: 40)

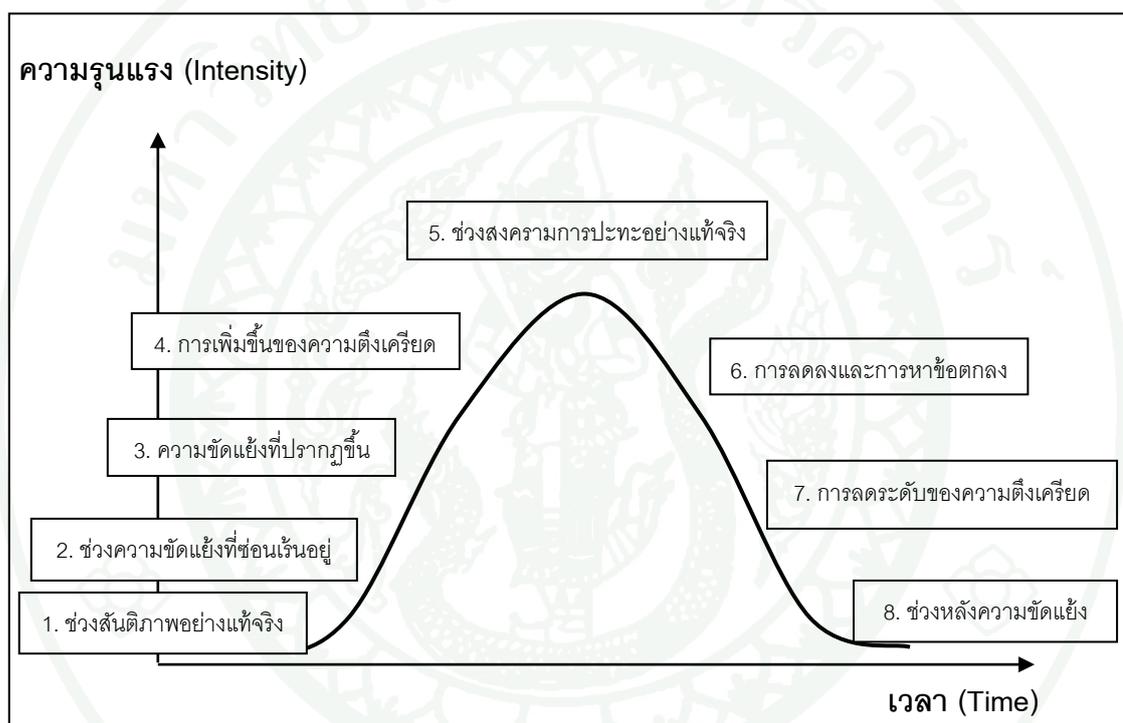
ดังนั้น แนวทางการแก้ไขความขัดแย้งที่มีลักษณะเป็นคลื่นมีคลื่นลูกใหม่ตามมาเรื่อยๆ จนไม่สามารถที่จะหาทางยุติลงได้ ควรทำให้ความรุนแรงและระยะเวลาของความขัดแย้งลดลง เสมือนคลื่นลูกต่อไป ที่มีขนาดเล็กลงตามภาพที่ 6 เท่ากับเป็นยุทธศาสตร์ในการสร้างสันติในสังคมได้อีกแบบหนึ่ง

ศุภณัฐ เพิ่มพูนวิวัฒน์ (2553: 1 – 5) กล่าวว่า วงจรความขัดแย้ง คือ ช่วงเวลาหรือระยะเวลาต่างๆ ของสถานการณ์ที่เกิดขึ้นกับความขัดแย้งในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง การศึกษาความขัดแย้งสามารถนำตัวแปรสองตัวมาช่วยในการพิจารณา คือ ตัวแปรเรื่อง “เวลา” (Time) และตัวแปรเรื่อง “ความตึงเครียดหรือความรุนแรง” (Intensity) ซึ่งทั้งสองตัวแปรนี้นับว่าเป็นปัจจัยหลักที่นักจัดการความขัดแย้งสามารถนำมาวิเคราะห์และประเมินสถานการณ์และระดับความรุนแรงของความขัดแย้งที่เกิดขึ้น ความสัมพันธ์ระหว่างเวลา(Time) และความตึงเครียด(Intensity) ในความขัดแย้งจะมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ซึ่งในระยะต้นอาจไม่มีความตึงเครียดหรือความรุนแรง แต่เมื่อเวลาผ่านไปโดยไม่มีการจัดการแก้ไขความขัดแย้ง อาจมีการเปลี่ยนแปลงมาใช้กำลังและความรุนแรงมากขึ้นได้ อย่างไรก็ตามนักวิชาการด้านความขัดแย้งอาจมีมุมมองต่อความขัดแย้งที่แตกต่างกันไป แต่โดยหลักพื้นฐานส่วนใหญ่แล้ว เราสามารถแบ่งวงจรความขัดแย้งออกเป็น 3 ช่วงง่ายๆ คือ

ช่วงแรก คือ ช่วงเริ่มต้น ซึ่งอาจเป็นช่วงของการป้องกันความขัดแย้งไม่ให้เกิดขึ้น

ช่วงที่สอง คือ ช่วงของการพัฒนาหรือการเปลี่ยนแปลงความขัดแย้ง ซึ่งอาจเรียกว่า เป็นช่วงของการจัดการความขัดแย้ง

ช่วงที่สาม คือ ช่วงสิ้นสุดของความขัดแย้ง ซึ่งอาจเรียกว่า ช่วงการสร้างสันติภาพ

ภาพที่ 7 วงจรความขัดแย้ง

ที่มา: ศุภณัฐ เพิ่มพูนวิวัฒน์ (2553: 2)

จากภาพที่ 7 วงจรความขัดแย้ง จะเห็นว่ามีตัวแปร 2 ตัว คือ ตัวแปรด้านความตึงเครียดหรือรุนแรง (Intensity) ซึ่งอยู่ในแนวตั้ง และตัวแปรด้านเวลา (Time) ซึ่งอยู่ในแนวนอน โดยตัวแปรทั้งสองจะมีความสัมพันธ์กัน กล่าวคือ การเปลี่ยนแปลงของเวลาจะมีผลต่อความตึงเครียดหรือความรุนแรงของสถานการณ์ความขัดแย้ง ซึ่งอาจเพิ่มขึ้นหรือลดลงก็ได้ จากรูปภาพ จะเห็นว่าระยะต่างๆ ที่เกิดขึ้นในวงจรความขัดแย้งแบ่งออกเป็น 8 ช่วงด้วยกัน คือ

1. ช่วงสันติภาพอย่างแท้จริง (Absolute Peace)
2. ช่วงความขัดแย้งที่ซ่อนเร้นอยู่ (Latent Conflict)
3. ช่วงความขัดแย้งที่ปรากฏออกมาให้เห็น (Conflict Emergence)
4. ช่วงการเพิ่มขึ้นของความตึงเครียด (Conflict Escalation)
5. ช่วงสงครามหรือการปะทะกันอย่างเต็มที่ (Absolute War)
6. ช่วงการลดลงของความตึงเครียดและการเจรจา (De – escalation/ Negotiation)
7. ช่วงการลดลงของความตึงเครียดและการหาข้อตกลง (De – escalation/ Settlement)
8. ช่วงหลังความขัดแย้งและการสร้างสันติภาพ (Post – conflict and Peace Building)

นักจัดการหรือแก้ไขความขัดแย้งสามารถนำวงจรความขัดแย้งมาช่วยในการวิเคราะห์หรือประเมินสถานการณ์ความขัดแย้งได้ โดยอาจเริ่มวิเคราะห์หว่า ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในขณะนี้กำลังอยู่ในช่วงไหนหรือระยะไหนของวงจรความขัดแย้ง ทั้งนี้เมื่อรู้ว่าอยู่ช่วงไหนแล้วจะได้หาแนวทางการจัดการความขัดแย้งให้เหมาะสมต่อไป

ระยะที่ 1 ช่วงสันติภาพอย่างแท้จริง (Absolute Peace) หมายถึง ช่วงที่ไม่มีสถานการณ์ความขัดแย้งเกิดขึ้นหรือเป็นช่วงที่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีสันติสุขอย่างเต็มที่ โดยจะเห็นว่าเส้นกราฟจะมีลักษณะเป็นแนวราบ ช่วงสันติภาพอย่างแท้จริงจึงเป็นช่วงที่ทุกฝ่ายต้องการให้เกิดขึ้น

ระยะที่ 2 ช่วงความขัดแย้งที่ซ่อนเร้นอยู่ (Latent Conflict) หมายถึง ช่วงที่คู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งอาจรับรู้หรือไม่สามารถรับรู้ได้ว่าความขัดแย้งเกิดขึ้น เพราะสถานการณ์ความตึงเครียดหรือความรุนแรงจะซ่อนเร้นอยู่ ซึ่งในบางครั้งอาจดูเหมือนปกติ และถ้าคู่กรณีไม่ให้ความสนใจหรือละเลยสถานการณ์บางอย่าง ยิ่งจะทำให้ไม่ทราบว่ามี ความขัดแย้งเกิดขึ้นแล้ว เพราะยังไม่มีเหตุการณ์อะไรที่ช่วยบ่งชี้ให้คู่กรณีได้เห็นหรือรับรู้ถึงความขัดแย้งที่เกิดขึ้น

ความขัดแย้งที่ซ่อนเร้นอยู่นี้เป็นช่วงที่เกิดขึ้นอยู่ในช่วงคาบเกี่ยวของช่วงที่ 1 และช่วงที่ 2 เพราะเห็นว่า แม้เส้นกราฟจะมีลักษณะเป็นแนวราบในช่วงแรก แต่เมื่อเวลาผ่านไปแล้วจะเห็นว่า เส้นกราฟเริ่มมีความลาดชันเพิ่มมากขึ้น

ระยะที่ 3 ช่วงความขัดแย้งที่ปรากฏออกมาให้เห็น (Conflict Emergence) หมายถึง ช่วงที่คู่กรณีสามารถรับรู้ได้อย่างชัดเจนว่า ความขัดแย้งเกิดขึ้นแล้ว เพราะสังเกตได้จากสถานการณ์ หรือความรุนแรงที่ปรากฏหรือแสดงออกมาให้เห็นนั้น อาจเริ่มจากระดับที่ไม่รุนแรงมาก เช่น มีการโต้เถียงหรือใช้คำพูดว่ากล่าวเสียงดัง การแสดงกิริยาท่าทางที่ไม่สุภาพต่อกัน จนกระทั่งถึงขั้นทำร้ายกันได้ โดยจะเห็นว่าเส้นกราฟ ณ ช่วงความขัดแย้งที่ปรากฏ จะมีลักษณะเป็นเส้นลาดชันขึ้นอย่างเห็นได้ชัดและมีแนวโน้มว่าจะสูงขึ้นต่อไปเรื่อยๆ

ระยะที่ 4 การเพิ่มขึ้นของความตึงเครียด (Conflict Escalation) หมายถึง ช่วงระยะที่ สถานการณ์ความตึงเครียดหรือความรุนแรงมีระดับเพิ่มมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด โดยจะเห็นว่า เมื่อเวลาผ่านไปโดยไม่มีการจัดการอย่างเหมาะสม ความตึงเครียดจะเพิ่มสูงขึ้น ซึ่งการเพิ่มขึ้นของความตึงเครียดหรือความรุนแรงในช่วงนี้อาจเรียกได้ว่าเป็น “ช่วงวิกฤตและอันตราย” (Crisis) ที่แสดงให้เห็นอยู่ในวงจรความขัดแย้ง โดยอาจเรียกช่วงนี้ว่าเป็น ช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อ ที่ต้องควรระวังต่อการจัดการความขัดแย้งที่เกิดขึ้น เพราะวิธีการหรือแนวทางใดๆ ที่จะนำมาใช้ในการจัดการความขัดแย้งในช่วงนี้จะมีผลต่อสถานการณ์ความขัดแย้งในช่วงต่อไป ซึ่งอาจมีผลทั้งทางบวกและทางลบ

ตัวอย่างเช่น ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นอาจเริ่มจากระดับที่ไม่รุนแรง เช่น มีการใช้เพียงคำพูดที่ไม่สุภาพว่ากล่าวหรือด่าเท่านั้น ซึ่งถ้านักจัดการความขัดแย้งมีวิธีการจัดการความขัดแย้งที่เหมาะสม เส้นกราฟที่กำลังเพิ่มขึ้นก็จะลดลงได้ โดยแปรเปลี่ยนระดับความรุนแรงที่กำลังสูงขึ้นให้ลดลง อย่างไรก็ตาม ถ้าไม่มีวิธีการจัดการที่เหมาะสม แม้เพียงการเริ่มจากการใช้คำพูดต่างหากก็อาจแปรเปลี่ยนระดับความรุนแรงมากขึ้นเป็นการทำร้ายร่างกายกัน และในที่สุดอาจ นำมาถึงการฆ่ากันก็ได้ ซึ่งจะกลายเป็นระยะถัดไปของวงจรความขัดแย้งที่รุนแรงมากขึ้นที่เรียกว่า ช่วงสงครามหรือการปะทะกันอย่างแท้จริง ซึ่งมีความรุนแรงสูงที่สุด จึงเห็นได้ว่ากราฟในช่วงนี้จะมี ความลาดชันสูงขึ้นและใกล้ถึงจุดสูงสุดของวงจรความขัดแย้ง

ระยะที่ 5 ช่วงสงครามหรือการปะทะกันอย่างเต็มที่ (Absolute War) หมายถึง ช่วงที่ คู่กรณีสามารถรับรู้ถึงความปรบกระชกต่อกันอย่างเต็มที่ ซึ่งอาจแสดงออกมาในรูปของการใช้กำลัง หรือวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อทำลายล้างอีกฝ่ายหนึ่ง การแสดงออกนี้อาจเป็นในรูปของการ ประกาศสงครามหรือประกาศตัวเป็นศัตรูอย่างเปิดเผย เป็นต้น ช่วงระยะนี้เป็นช่วงที่สถานการณ์ ความขัดแย้งและความรุนแรงมีระดับสูงและมากที่สุด จะเห็นได้จากเส้นกราฟที่มีระดับสูงที่สุด ซึ่งหลายต่อหลายครั้งนักจัดการความขัดแย้งมักเข้ามาช่วยแก้ไขปัญหในช่วงนี้ โดยนำ กระบวนการหรือวิธีการจัดการความขัดแย้งอย่างสันติเข้ามาเป็นเครื่องมือจัดการความขัดแย้ง

ระยะที่ 6 ช่วงการลดลงของความตึงเครียดและการเจรจา (De – escalation/ Negotiation) และระยะที่ 7 ช่วงการลดลงของความตึงเครียดและการหาข้อตกลง (De – escalation/ Settlement) หมายถึง ช่วงที่ระดับสถานการณ์ความขัดแย้งเริ่มลดลง ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการที่นักจัดการ ความขัดแย้งได้นำกระบวนการจัดการความขัดแย้งอย่างสันติเข้ามาช่วยแก้ไขปัญหให้กับคู่กรณี โดยต่างฝ่ายต่างพยายามที่จะเจรจาหรือหาข้อตกลงร่วมกัน ซึ่งจะเห็นว่า เส้นกราฟเริ่มลดลงและมีแนวโน้มจะลดลงเรื่อยๆ อย่างไรก็ตาม ระยะเวลาของการจัดการความขัดแย้งจะมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ ที่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง ซึ่งถ้าไม่สามารถลดความตึงเครียดหรือหาข้อตกลง ร่วมกันได้ เส้นกราฟที่เห็นอยู่ในช่วงสูงสุดจะมีความกว้างขึ้นกว่าที่เห็นในรูปและยังไม่เริ่มลาดเอียงลง

ระยะที่ 8 ช่วงหลังความขัดแย้งและการสร้างสันติภาพ (Post – conflict and Peace Building) หมายถึง ช่วงที่คู่กรณีหาข้อตกลงร่วมกันได้แล้ว ภายหลังจากที่มีความขัดแย้งต่อกันมา จะเห็นว่าเส้นกราฟในช่วงนี้มีลักษณะเป็นแนวราบอีกครั้ง ซึ่งจะเหมือนกับเส้นกราฟในช่วงแรกที่ยังไม่มีความขัดแย้งเกิดขึ้น

อย่างไรก็ตาม เมื่อสามารถจัดการแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งได้แล้ว สิ่งที่คู่กรณีหรือผู้ที่ เกี่ยวข้องกับการจัดการความขัดแย้งควรดำเนินต่อไปคือ การพยายามสร้างสันติภาพให้กลับคืนมา อีกครั้ง และแม้ว่าจะมีความพยายามสร้างสันติภาพให้เกิดขึ้นใหม่ แต่ไม่ได้หมายความว่า ความ ขัดแย้งจะเกิดขึ้นใหม่อีกครั้งไม่ได้ เพราะเราคงต้องทำความเข้าใจร่วมกันว่า เราไม่สามารถขจัด หรือห้ามไม่ให้ความขัดแย้งเกิดขึ้น แต่สิ่งที่เราควรทำคือ เราต้องจัดการความขัดแย้งที่เกิดขึ้นและ ต้องจัดการอย่างถูกวิธีต่างหาก เพราะความขัดแย้งเป็นเรื่องธรรมดาที่สามารถเกิดขึ้นได้ ตลอดเวลา

ดังนั้น นักจัดการความขัดแย้งจึงควรเข้าใจว่า ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องธรรมดา เราไม่สามารถห้ามหรือขจัดความขัดแย้งให้หมดไปจากโลกนี้ได้ แต่สิ่งที่ทุกคนควรทำคือ เราต้องจัดการความขัดแย้ง (Conflict Management) ที่เกิดขึ้นด้วยวิธีการที่เหมาะสม

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้ง

ความหมายของการจัดการความขัดแย้ง

Folger *et al.* (2001 อ้างใน สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า 2550: 17) กล่าวว่า การจัดการความขัดแย้ง (Conflict Management) คือ การจัดการความขัดแย้งที่เน้นการจำกัดลงหรือการทำให้ระดับความรุนแรงเบาบางลงมิให้เสียหายมากกว่าที่เป็นอยู่และควบคุมให้เป็นไปในทางที่สร้างสรรค์มากขึ้น

วิธีการจัดการความขัดแย้ง

Thomas (1976 อ้างใน เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์, 2534: 104 – 105) ได้จำแนกแบบของพฤติกรรมของบุคคลซึ่งมีความครอบคลุมและได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลาย โดยเสนอแนะว่าเมื่อบุคคลต้องเผชิญกับความขัดแย้งจะมีพฤติกรรม 2 แบบแสดงออกมา พฤติกรรม 2 แบบนั้นคือ พฤติกรรมร่วมมือกับพฤติกรรมมุ่งเอาชนะ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. พฤติกรรมร่วมมือ (Cooperativeness) เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกมาเพื่อให้ผู้อื่นมีความพอใจ
2. พฤติกรรมมุ่งเอาชนะ (Assertiveness) เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกมาเพื่อให้ตนเองมีความพอใจ

ในพฤติกรรมแต่ละแบบข้างต้นนี้ จะมีพฤติกรรมอยู่ 3 ระดับ คือ ต่ำ ปานกลาง และสูง Thomas ได้จำแนกพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกเมื่อเผชิญกับความขัดแย้ง โดยอาศัยกรอบแนวคิดตามทฤษฎีสองมิติ มิติแรกคือการเอาใจผู้อื่น ซึ่งแสดงออกโดยพฤติกรรมร่วมมือ มิติที่สองคือการเอาใจตนเอง ซึ่งแสดงออกโดยพฤติกรรมมุ่งเอาชนะ โดยอาศัยกรอบแนวความคิด 2 มิติ

และพฤติกรรม 3 ระดับที่แสดงออก สามารถจำแนกพฤติกรรมของบุคคลเมื่อเผชิญกับความขัดแย้งออกเป็น 5 แบบ ดังภาพที่ 8

ภาพที่ 8 แบบของพฤติกรรมที่อาจแสดงออกเมื่อมีความขัดแย้ง

ที่มา: Thomas (1976 อ้างใน เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์, 2534)

พฤติกรรมตามภาพข้างต้นสามารถอธิบายได้ดังนี้

1. การเอาชนะ (Competition) เป็นการแสดงพฤติกรรมมุ่งเอาชนะในระดับสูง แสดงพฤติกรรมร่วมมือในระดับต่ำ เป็นพฤติกรรมที่เน้นการเอาใจตนเอง มุ่งชัยชนะของตนเองเป็นประการสำคัญ โดยไม่คำนึงถึงประโยชน์หรือการสูญเสียของผู้อื่น พฤติกรรมที่แสดงออกมุ่งการแพ้ – ชนะ โดยอาศัยอำนาจหรือสถานการณทางเศรษฐกิจ แสดงการคุกคาม ช่มชู้ หรือแม้แต่การอ้างระเบียบเพียงเพื่อตนได้รับประโยชน์และได้ชัยชนะในที่สุด เข้าทำนองที่ว่า ถ้าไม่รบก็ไม่ชนะ
2. การร่วมมือกัน (Collaboration) เป็นการแสดงพฤติกรรมมุ่งเอาชนะในระดับสูงและแสดงพฤติกรรมร่วมมือในระดับสูงด้วย เป็นการมุ่งเอาชนะและในขณะเดียวกันก็ให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง เป็นพฤติกรรมของบุคคลที่มุ่งจะให้เกิดความพอใจแก่ทั้งตนเองและบุคคลอื่น การร่วมมือเป็นพฤติกรรมที่ตรงข้ามกับการหลบเลี่ยง พฤติกรรมลักษณะนี้เป็นความร่วมมือร่วมใจในการแก้ไขปัญหามุ่งจะให้เกิดการชนะ – ชนะ ทั้งสองฝ่าย เข้าทำนองที่ว่า สองหัวดีกว่าหัวเดียว

3. การประนีประนอม (Compromising) เป็นการแสดงพฤติกรรมที่มุ่งเอาชนะและแสดงพฤติกรรมร่วมมือในระดับปานกลาง เป็นจุดยืนระหว่างคนกลางของมติการเอาใจตนเองและมติการเอาใจผู้อื่น เป็นแบบของการเจรจาต่อรองที่มุ่งจะให้ทั้งสองฝ่ายมีความพอใจบ้าง เป็นลักษณะที่หากได้บ้างก็ควรยอมเสียบ้าง หรือในลักษณะที่พบบ่อยครั้งทาง พฤติกรรมประนีประนอมนั้นทั้งสองฝ่ายมีความพอใจมากกว่าพฤติกรรมการหลีกเลี่ยง แต่ทั้งสองฝ่ายมีความพอใจน้อยกว่า พฤติกรรมความร่วมมือ พฤติกรรมการประนีประนอมสะท้อนให้เห็นถึงความขัดแย้งแบบ Zero – Sum Conflict โดยมีความเชื่อว่า ผลของความขัดแย้งจะมีค่าออกมาคงที่ เมื่อฝ่ายหนึ่งได้อีกฝ่ายหนึ่งเสีย การประนีประนอมเป็นพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออกเมื่อเผชิญกับความขัดแย้ง โดยที่ต้องการจะพยายามรักษาหน้าของทั้งสองฝ่าย หรือความขัดแย้งนั้นเกิดจากการแข่งขันกัน เพื่อจะได้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด การประนีประนอมเป็นลักษณะของการพบบ่อยครั้งทาง

4. การหลีกเลี่ยง (Avoidance) เป็นการแสดงพฤติกรรมร่วมมือมุ่งเอาชนะในระดับต่ำและแสดงพฤติกรรมร่วมมือระดับต่ำด้วย เป็นการไม่สู้ปัญหาและไม่ร่วมมือในการแก้ปัญหา ไม่สนใจความต้องการของตนเองและความต้องการของผู้อื่น แสดงอาการหลีกเลี่ยงปัญหา เชื่อยชา และไม่สนใจความขัดแย้งที่เกิดขึ้น พยายามทำตัวให้อยู่เหนือความขัดแย้ง เชื่อว่า ความขัดแย้งจะลดลงเมื่อเวลาผ่านไป โดยมีปัจจัยต่างๆ เข้ามาช่วยแก้ไขตามธรรมชาติ ข้อเสียของพฤติกรรมหลีกเลี่ยงคือ ความขัดแย้งบางอย่างอาจรุนแรงขึ้นจนกระทั่งไม่อยู่ในวิสัยที่จะแก้ไขได้ แต่ถ้าหากสถานการณ์ความขัดแย้งไม่รุนแรงและไม่ได้อยู่ในเวลาวิกฤต การแสดงพฤติกรรมหลีกเลี่ยงต่อความขัดแย้งอาจมีประโยชน์บ้าง พฤติกรรมการหลีกเลี่ยงมีลักษณะคล้ายๆ การเฉยไว้แล้วจะดีเอง

5. การยอมให้ (Accommodating) เป็นการแสดงพฤติกรรมมุ่งเอาชนะในระดับต่ำและแสดงพฤติกรรมร่วมมือในระดับสูง เป็นพฤติกรรมที่เน้นการเอาใจผู้อื่น เป็นผู้เสียสละ ปล่อยให้ผู้อื่นดำเนินการไปตามที่เขาชอบ แม้เราจะไม่เห็นด้วยก็ตาม การยอมให้เป็นพฤติกรรมที่ตรงข้ามกับการเอาชนะ ผู้ที่แสดงพฤติกรรมการยอมให้ นอกจากจะเป็นผู้เสียสละแล้ว ยังเป็นผู้ที่ไม่ต้องการให้เกิดการบาดหมางใจระหว่างบุคคล หากความขัดแย้งเกิดจากการแข่งขันเพื่อจะได้ทรัพยากรที่มีจำกัดแล้ว หัวหน้าที่แสดงพฤติกรรมยอมให้ นั่น ลูกน้องมักจะไม่ชอบและมีความขุ่นเคือง เพราะผู้ทรัพยากรพอที่จะปฏิบัติงานให้ได้ดี พฤติกรรมการยอมให้คล้ายกับทัศนคติที่ว่า เขาไม่ตรีชนะศัตรู หรือแพ้เป็นพระชนะเป็นมาร

Thomas and Kilmann (1987 อ้างใน เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์, 2550: 106 – 107) ได้เสนอพฤติกรรมแบบใดที่เหมาะสมกับสถานการณ์ขัดแย้งเช่นไร ดังนี้

1. การเอาชนะ ควรจะใช้วิธีการนี้เมื่อ

1.1 ต้องรีบตัดสินใจอย่างเร่งด่วน เช่น กรณีมีเหตุการณ์ฉุกเฉินเกิดขึ้น เป็นต้น

1.2 เป็นประเด็นสำคัญซึ่งเมื่อลงมือปฏิบัติไปแล้วอาจจะเป็นสิ่งที่คนไม่ชอบหรือไม่พอใจ เช่น การตัดงบประมาณ การลดค่าใช้จ่าย การบังคับให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบ การลงโทษทางวินัย เป็นต้น

1.3 เป็นประเด็นสำคัญยิ่งต่อหน่วยงานและมีความมั่นใจว่าตนถูกต้อง

1.4 ป้องกันตนเองจากการถูกเอาเปรียบอย่างไรเหตุผล

2. การร่วมมือ ควรจะใช้วิธีการนี้เมื่อ

2.1 ต้องการหาวิธีการที่ดีกว่าในการแก้ปัญหาข้อขัดแย้ง เมื่อแนวความคิดของทั้งสองฝ่ายมีความสำคัญเกินกว่าที่จะประนีประนอมกันได้

2.2 ต้องการที่จะเรียนรู้ อาทิ การทดสอบจุดยืนของตนเองหรือเพื่อต้องการที่จะเข้าใจความคิดเห็นของผู้อื่น

2.3 ต้องการผสมผสานความคิดเห็นที่ดีของทุกฝ่ายเข้าด้วยกันเพื่อจะได้วิธีที่ดีกว่าในการแก้ไขปัญหาคความขัดแย้ง

2.4 ต้องการให้คนทั้งหลายมีความผูกพันต่อกันโดยผนึกความต้องการของคนทั้งหลายให้เป็นมติเอกฉันท์

2.5 ต้องการที่จะประสานความรู้สึกที่ไม่ดีต่อกันระหว่างบุคคล

3. การประนีประนอม ควรจะใช้วิธีการนี้เมื่อ

3.1 เป้าหมายของความขัดแย้งมีความสำคัญในระดับปานกลางและไม่คุ้มกับความพยายามหรือการออกแรงเพื่อจะเอาชนะ

3.2 คู่ขัดแย้งมีอำนาจหรือมีพวกพ้องพอกๆ กัน และมีเป้าหมายที่ต่างกันอย่างชัดเจน

3.3 ต้องการให้สามารถตกลงกันได้ชั่วคราวในประเด็นที่ขัดแย้งซับซ้อน

3.4 ต้องการให้ได้วิธีการแก้ปัญหาที่พอยอมรับได้ภายในเวลาที่จำกัด

3.5 ใช้เป็นทางสายกลางในการแก้ปัญหาความขัดแย้ง เมื่อใช้วิธีการแข่งขันหรือการร่วมมือไม่ได้ผล

4. การหลีกเลี่ยง ควรจะใช้วิธีการนี้เมื่อ

4.1 ประเด็นขัดแย้งเป็นเรื่องไร้สาระและมีปัญหาอย่างอื่นที่สำคัญกว่ารอการแก้ไขอยู่

4.2 รู้ว่าตนไม่มีโอกาสที่จะชนะ เช่น เมื่อตนไม่มีอำนาจพอ มีความคุ้นเคยกับสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ยากหรือสิ่งทีนอกเหนืออำนาจของตน อาทิ บุคลิกภาพที่ไม่น่าคบของเพื่อนร่วมงาน ความเห็นแก่ตัวของเพื่อนร่วมงาน กฎระเบียบที่ไม่เป็นธรรมและยากแก่การปฏิบัติในหน่วยงาน เป็นต้น

4.3 การเผชิญหน้าในปัญหาขัดแย้งนั้นจะก่อให้เกิดผลเสียมากกว่าผลดี

4.4 ต้องการให้ผู้อื่นลดความโกรธลงจนกระทั่งอยู่ในระดับที่พอจะทำงานร่วมกันต่อไปได้

4.5 ต้องการรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมและเชื่อว่าจะได้ผลดีว่าการรีบตัดสินใจทันทีทันใด

4.6 การใช้วิธีการอื่นๆ อาจให้ผลดีกว่า

5. การยอมให้ ควรจะใช้วิธีการนี้เมื่อ

5.1 เห็นว่าในสถานการณ์นั้นตนเป็นฝ่ายผิดและต้องการวิธีการที่ดีกว่าหรือต้องการที่จะเรียนรู้จากผู้อื่นและต้องการให้คนอื่นทั้งหลายเห็นว่าตนเป็นคนมีเหตุผล

5.2 ประเด็นนั้นมีความสำคัญต่อคนอื่นมากกว่าตนเองหรือต้องการให้คนอื่นพอใจและแสดงไม่ตรีจิตในการที่จะรับความร่วมมือจากคนอื่น ๆ

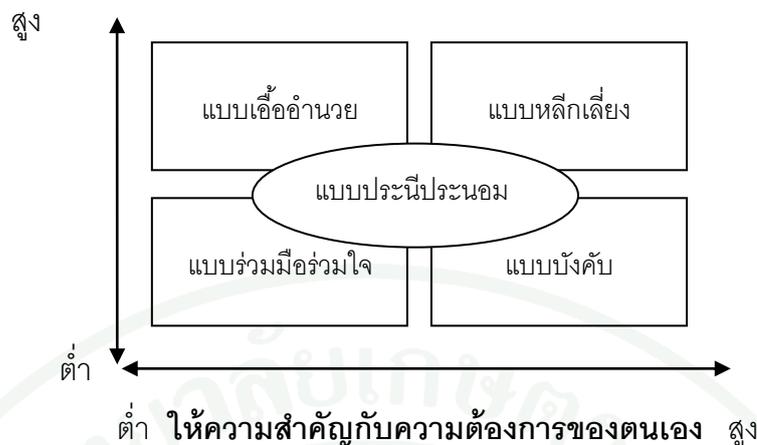
5.3 ต้องการสร้างความยอมรับจากสังคมในการที่จะแก้ไขปัญหาคriticalได้สะดวกในอนาคต

5.4 การแข่งขันต้องดำเนินต่อไปอย่างไม่รู้จักจบจักสิ้นและจะเป็นผลเสียต่อตนเองไม่ว่าตนจะชนะหรือแพ้ก็ตาม

5.5 ต้องการประสานสามัคคีและหลีกเลี่ยงความยุ่งเหยิงหรือแตกแยก

5.6 ต้องการช่วยในการพัฒนาบุคลากรโดยเปิดโอกาสให้ลองทำหรือเรียนรู้จากความผิดพลาดของตนเอง

ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี (2550: 63 – 67) กล่าวว่า รูปแบบในการรับมือกับความขัดแย้งที่เกิดขึ้น อาจแบ่งออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ การร่วมมือ (Cooperativeness) คือ ระดับที่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดต้องการที่จะสร้างความพึงพอใจแก่อีกฝ่ายหนึ่ง และการรักษาผลประโยชน์ (Assertiveness) คือ ระดับที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งต้องการที่จะสร้างความพึงพอใจให้แก่ตนเองเป็นสำคัญ โดยรูปแบบในการรับมือกับความขัดแย้งที่เกิดขึ้นมี 5 ประเภท ดังนี้

ภาพที่ 9 รูปแบบการจัดการความขัดแย้ง

ที่มา: ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี (2550: 64)

1. แบบร่วมมือร่วมใจ (Collaborating) มุ่งเน้นเรื่องการแก้ปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้น โดยความร่วมมือร่วมใจของกลุ่มคนที่ขัดแย้งกัน คนเหล่านี้จะเผชิญกับปัญหาโดยตรงและพยายามหาหนทางในการแก้ปัญหาด้วยวิธีที่สร้างสรรค์และมุ่งเน้นถึงความต้องการของทั้ง 2 ฝ่าย ไปพร้อมๆ กัน โดยทั้ง 2 ฝ่าย ต้องสื่อสารถึงปัญหาของตนเองและความต้องการของตนเองออกมาให้ชัดเจน
2. แบบเอื้ออำนวย (Accommodating) ใช้เมื่อบุคคลในฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดไม่คำนึงถึงความต้องการของตนเอง แต่มุ่งเน้นที่จะสร้างความพึงพอใจให้กับฝ่ายตรงข้ามก่อน
3. แบบบังคับ (Forcing) คือ การที่บุคคลมุ่งเน้นต่อการตอบสนองเรื่องของตนเองโดยไม่ยอมเสียประโยชน์ และไม่คำนึงถึงความต้องการของบุคคลอื่นด้วย
4. แบบหลีกเลี่ยงปัญหา (Avoiding) คือ การที่บุคคลพยายามหลีกเลี่ยงปัญหาโดยไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ของตนเองและของผู้อื่น บุคคลเหล่านี้ไม่ย่ำถึงความขัดแย้งแต่จะหลบเลี่ยงหรือเลื่อนการตัดสินใจหรือถอนตัวออกจากการแข่งขัน

5. แบบประนีประนอม (Compromising) คือ การพบกันครึ่งทางระหว่างความต้องการของทั้ง 2 ฝ่าย และเหมาะสมมากที่สุดสำหรับความขัดแย้งที่เกิดจากเป้าหมายที่ต่างกันของทั้ง 2 ฝ่าย และไม่สามารถที่จะร่วมมือกันในการสร้างแนวทางเพื่อการแก้ปัญหาให้เกิดความพึงพอใจของทั้งสองฝ่ายได้

Johnson and Johnson (1994 อ้างใน วิทยาทัศน์ ศุขประดิษฐ์, 2550) ได้กำหนดรูปแบบพฤติกรรมการแก้ไขความขัดแย้งโดยคำนึงถึง 2 มิติ คือ มิติมุ่งเป้าหมายของตนเองเป็นหลัก และ มิติมุ่งความสัมพันธ์ของตนเองกับบุคคลอื่นเป็นหลัก โดยแบ่งรูปแบบพฤติกรรมการแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งเป็น 5 แบบ ดังนี้

ภาพที่ 10 รูปแบบพฤติกรรมการแก้ไขความขัดแย้ง ตามแนวคิดของ Johnson and Johnson
ที่มา: Johnson and Johnson (2009: 375)

1. แบบเต่า (Withdrawing) หรือ แบบถอนตัว เป็นรูปแบบพฤติกรรมที่แก้ไขความขัดแย้งโดยการหลีกเลี่ยง หรือหนีออกจากความขัดแย้ง โดยไม่หวังผลประโยชน์ของตนเองหรือไม่สนใจความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นเปรียบเสมือนเต่าที่ไม่กล้าเผชิญเมื่อมีภัยอันตราย พยายามสงบทั้งกายและใจ บุคคลในลักษณะนี้มีความเชื่อว่า การเผชิญหน้ากับความขัดแย้งไม่ใช่วิธีการแก้ไขที่ดี

2. แบบขอลาม (Forcing) หรือแบบเอาชนะ เป็นรูปแบบพฤติกรรมแก้ไขความขัดแย้ง โดยการใช้กำลังเพื่อเอาชนะผู้อื่น ให้ได้มาซึ่งประโยชน์ของตนเองเป็นหลัก ไม่สนใจความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น เปรียบเสมือนปลาฉลามล่าเหยื่อ บุคคลในลักษณะนี้มีความเชื่อว่า การเอาชนะนำมาซึ่งความสำเร็จ ยุติความขัดแย้งได้ และทำให้เกิดความภาคภูมิใจ ส่วนความพ่ายแพ้นำมาซึ่งความอับอาย ความอ่อนแอ และความผิดหวัง

3. แบบตุ้กตาหมี (Smoothing) หรือแบบสัมพันธ์ภาพ เป็นรูปแบบพฤติกรรมแก้ไขความขัดแย้งโดยเน้นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างยิ่ง แต่ลดเป้าหมายของตนและผลประโยชน์ของตนเพื่อที่จะได้รับการยอมรับและความรักจากผู้อื่น บุคคลในลักษณะนี้มีความเชื่อว่าความขัดแย้งจะทำให้สูญเสียความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลด้วยกัน เขาจึงพยายามหลีกเลี่ยงความขัดแย้งด้วยการยอมทำตามความต้องการของอีกฝ่าย

4. แบบสุนัขจิ้งจอก (Compromising) หรือแบบประนีประนอม เป็นรูปแบบพฤติกรรมแก้ไขความขัดแย้งที่เน้นประโยชน์ของตนและความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในระดับปานกลาง โดยการประนีประนอม เจรจอต้อรองยอมที่จะลดประโยชน์ที่ตนพึงได้และยอมตามความต้องการของผู้อื่นบางส่วน เพื่อรักษาความสัมพันธ์กันไว้แบบที่เรียกว่าพบกันครึ่งทาง

5. แบบนกฮูก (Confronting) หรือแบบหันหน้าเข้าหากัน เป็นรูปแบบพฤติกรรมแก้ไขความขัดแย้งที่เน้นประโยชน์ของตนเองและความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นสูง โดยการเจรจาทกลงร่วมกันหาข้อยุติเพื่อให้ทุกฝ่ายได้รับประโยชน์สูงสุดและเกิดความพอใจทั้งสองฝ่าย

Rahim (2002 อ้างใน วาสิตา บุญสาทร, 2552) ได้แบ่งรูปแบบการจัดการความขัดแย้งออกเป็น 5 รูปแบบ ดังภาพที่ 11 พร้อมทั้งสถานการณ์ที่เหมาะสมและไม่เหมาะสมในการใช้ของแต่ละรูปแบบ ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 11 รูปแบบการจัดการความขัดแย้ง ตามแนวคิดของ Rahim
ที่มา: Rahim (2002 อ้างใน วาสิตา บุญสาธิต, 2552)

1. ประสานประโยชน์ (Integrating) เป็นรูปแบบที่ให้ความสำคัญต่อความต้องการของทั้งสองฝ่ายเป็นอย่างมาก รูปแบบนี้แสดงถึงการมองเห็นถึงปัญหาที่เกิดขึ้นและคำนึงถึงผลประโยชน์ (Interest) ของแต่ละฝ่ายเพื่อที่จะหาทางออกที่เป็นที่ยอมรับและให้ผลดีแก่ทั้งสองฝ่าย การสื่อสารที่ใช้ในการแก้ปัญหาจะเป็นแบบเปิดเผยและการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่เกี่ยวข้องจะชว่นนำไปสู่การแก้ไขปัญหที่สร้างสรรค์และสัมฤทธิ์ผล

1.1 สถานการณ์ที่เหมาะสมที่ควรใช้ ได้แก่

1.1.1 เมื่อความขัดแย้งเป็นประเด็นที่ซับซ้อน

1.1.2 เมื่อต้องการรวบรวมความคิดเห็นสังเคราะห์จากหลายๆ ฝ่ายในการแก้ปัญหา

1.1.3 เมื่อต้องการความทุ่มเท/ อุทิศตนจากอีกฝ่ายในการนำข้อยุติไปดำเนินการ

1.1.4 เมื่อมีเวลาพอที่จะแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น

1.1.5 เมื่อไม่สามารถแก้ปัญหาคนเดียวได้

1.1.6 เมื่อต้องการทรัพยากรหรือความช่วยเหลือจากอีกฝ่ายในการที่จะแก้ปัญหาที่มีร่วมกัน หรือเมื่อต้องมีการทำงานร่วมกันในระยะยาว

1.2 สถานการณ์ที่ไม่เหมาะสมที่ไม่ควรใช้ ได้แก่

1.2.1 เมื่อเป็นเรื่องง่ายๆ ไม่ซับซ้อน

1.2.2 เมื่อต้องการการตัดสินใจอย่างเร่งด่วน

1.2.3 เมื่ออีกฝ่ายหนึ่งไม่สนใจเกี่ยวกับผลของความขัดแย้ง

1.2.4 เมื่ออีกฝ่ายไม่มีทักษะในการแก้ปัญหา

2. ยอม (Obliging) เป็นรูปแบบที่ให้ความสำคัญต่อความต้องการของอีกฝ่ายมากกว่าของตนเอง รูปแบบนี้แสดงถึงพยายามที่จะลดความแตกต่างและข้อขัดแย้งโดยการยอมจำนนต่ออีกฝ่าย

2.1 สถานการณ์ที่เหมาะสมที่ควรใช้ ได้แก่

2.1.1 เมื่อเชื่อว่าตัวเองผิด

2.1.2 เมื่อความขัดแย้งนั้นเป็นประเด็นที่สำคัญต่อบุคคลอื่นมากกว่าตัวเรา

2.1.3 เมื่อคุณพร้อมที่จะให้ผู้อื่นในวันนี้เพื่อหวังผลประโยชน์จากเข้าในวันหน้า

2.1.4 เมื่อเราอยู่ในตำแหน่งที่ด้อยกว่า หรืออ่อนแอกว่า

2.1.5 เมื่อเราคิดว่าความสัมพันธ์กับคู่กรณีเป็นสิ่งสำคัญ

2.2 สถานการณ์ที่ไม่เหมาะสมที่ไม่ควรใช้ ได้แก่

2.2.1 เมื่อเป็นเรื่องที่สำคัญกับตัวเองมาก

2.2.2 เมื่อเชื่อว่าตัวเองทำถูกต้องแล้ว

2.2.3 เมื่อเชื่อว่าผู้อื่นทำผิดหรือผิดจรรยาบรรณ

3. เผด็จการ (Dominating) เป็นรูปแบบที่ให้ความสำคัญต่อความต้องการของตนเองมากกว่าความต้องการของอีกฝ่าย รูปแบบนี้ถือเป็นการพยายามใช้อำนาจของตนเพื่อให้ได้มาในสิ่งที่ต้องการหรือบรรลุเป้าหมายของตนโดยไม่สนใจความต้องการของอีกฝ่าย วิธีการนี้ให้ผลชนะ – แพ้

3.1 สถานการณ์ที่เหมาะสมที่ควรใช้ ได้แก่

3.1.1 เมื่อเป็นประเด็นที่ไม่สำคัญ

3.1.2 เมื่อต้องการการตัดสินใจที่เร่งด่วน ถ้าไม่เช่นนั้นจะเกิดความเสียหาย

3.1.3 เมื่อเรื่องที่เราคิดว่าจะไม่ได้รับความนิยมนำมาปฏิบัติ

3.1.4 เมื่อจำเป็นต้องพิชิตผู้ได้บังคับบัญชาที่มีความมั่นใจมาก

3.1.5 เมื่อสิ่งที่อีกฝ่ายต้องการเป็นผลเสียต่อเรามาก

3.1.6 เมื่อผู้ได้บังคับบัญชาไม่มีความสามารถหรือไม่มีความรู้ในเรื่องเฉพาะทาง

3.1.7 เมื่อเรื่องนั้นสำคัญต่อตัวเรามาก

3.2 สถานการณ์ที่ไม่เหมาะสมที่ไม่ควรรู้ได้แก่

3.2.1 เมื่อเป็นประเด็นที่ซับซ้อน

3.2.2 เมื่อเรื่องนั้นไม่สำคัญต่อตัวเรา

3.3.3 เมื่อทั้งสองฝ่ายมีอำนาจเท่าๆ กัน ในการต่อรอง

3.3.4 เมื่อมีเวลาเพียงพอในการตัดสินใจ

3.3.5 เมื่อลูกน้องมีความสามารถและทักษะในการตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวข้อง

4. หลีกเลี่ยง (Avoiding) เป็นรูปแบบที่ให้ความสำคัญต่อความต้องการของตนเองน้อยพอๆ กับการให้ความสำคัญของความต้องการของอีกฝ่าย รูปแบบนี้เป็นวิธีที่ไม่ได้ตอบใดๆ หรือพยายามที่จะถอนตัวออกจากสถานการณ์ความขัดแย้งนั้นๆ หลีกเลี่ยงต่อคำว่า และพยายามที่จะไม่คุยเรื่องความขัดแย้งอย่างเปิดเผย

4.1 สถานการณ์ที่เหมาะสมที่ควรรู้ได้แก่

4.1.1 เมื่อเป็นประเด็นที่ไม่สำคัญ

4.1.2 เมื่อการเผชิญหน้ากับอีกฝ่ายหนึ่งจะนำมาซึ่งผลเสียกับตัวเรามากกว่าผลดีที่จะได้

4.1.3 เมื่อต้องการเวลาที่จะทำให้อารมณ์เย็นลง

4.1.4 เมื่อคุณไม่มีโอกาสชนะ

4.2 สถานการณ์ที่ไม่เหมาะสมที่ไม่ควรรู้ได้แก่

4.2.1 เมื่อเป็นประเด็นที่สำคัญต่อตัวเอง

4.2.2 เมื่อเป็นความรับผิดชอบที่เราต้องตัดสินใจ

4.2.3 เมื่ออีกฝ่ายหนึ่งไม่เต็มใจที่จะผัดผ่อนการแก้ปัญหา เราไม่สามารถหลีกเลี่ยงการแก้ปัญหาได้

4.2.4 เมื่อปัญหาต้องการการแก้ไขอย่างรวดเร็ว

5. ประนีประนอม (Compromising) เป็นรูปแบบที่ให้ความสำคัญในระดับปานกลางต่อความต้องการของตนเองและของอีกฝ่าย ถ้าใช้รูปแบบนี้ ทั้งสองฝ่ายจะต้องยอมเสียบางอย่าง และหาข้อตกลงที่ให้ผลเป็นกลางต่อทั้งคู่ กล่าวคือ ทั้งสองฝ่ายต้องยอมเสียบางอย่างเพื่อที่จะได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการ

5.1 สถานการณ์ที่เหมาะสมที่ควรรู้ได้แก่

5.1.1 เมื่อจุดประสงค์ของทั้งสองฝ่ายไม่มีส่วนคาบเกี่ยวกัน

5.1.2 เมื่อทั้งสองฝ่ายมีอำนาจเท่ากัน

5.1.3 เมื่อตกลงกันไม่ได้แล้ว

5.1.4 เมื่อการเจรจาแบบประสานประโยชน์และแบบเผด็จการใช้ไม่ได้ผล

5.1.5 เมื่อต้องการข้อแก้ไขชั่วคราวให้กับปัญหาที่ซับซ้อนอย่างเร่งด่วน

5.2 สถานการณ์ที่ไม่เหมาะสมที่ไม่ควรรู้ได้แก่

5.2.1 เมื่อฝ่ายหนึ่งมีอำนาจมากกว่าอีกฝ่ายหนึ่ง

5.2.2 เมื่อปัญหาที่มีความซับซ้อนมากและต้องการกระบวนการในการแก้ปัญหาที่ชัดเจน

ข้อมูลพื้นฐานของกรณีความขัดแย้งทางการเมืองของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ กับกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ระหว่างปี 2552 – 2553

กรณีความขัดแย้งที่ผู้วิจัยศึกษาในครั้งนี้ คือ เหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองไทยระหว่างรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ กับกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ซึ่งในงานวิจัยชิ้นนี้จะศึกษาเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้นในช่วงปี 2552 – 2553 กล่าวคือ ผู้วิจัยจะเริ่มทำการศึกษาเหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองตั้งแต่การเริ่มชุมนุมของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) เพื่อขับไล่รัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในวันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2552 จนถึงวันที่กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ประกาศยุติการชุมนุมในวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2553

เหตุการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้นระหว่างรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะกับกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ในช่วงปี 2552 – 2553 เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นต่อเนื่องมาจากความขัดแย้งระหว่างกลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมืองเพื่อต่อต้านและสนับสนุนอดีตนายกรัฐมนตรี พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ซึ่งวิกฤตการณ์หรือเหตุการณ์ความขัดแย้งดังกล่าวนี้เอง ก่อให้เกิดข้อสงสัยเกี่ยวกับเสถียรภาพของสื่อ เสถียรภาพทางการเมืองในไทย และเป็นกระจกสะท้อนให้เห็นภาพของความไม่เสมอภาคและความแตกแยกทางความคิดระหว่างชาวเมืองและชาวชนบทอย่างชัดเจน การละเมิดพระราชอำนาจและผลประโยชน์ทับซ้อนที่ได้บั่นทอนการเมืองไทยมาเป็นเวลานาน (อดันยา, 2553)

กลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมืองที่ต่อต้านรัฐบาลทักษิณ ชินวัตร คือ กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย (กลุ่มคนเสื้อเหลือง) โดยมีนายสนธิ ลิ้มทองกุล และ พล.ต.จำลอง ศรีเมือง เป็น

แกนนำ ความขัดแย้งในครั้งนี้อาจจบลงด้วยเหตุการณ์รัฐประหารในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 โดยคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (คปค.) ต่อมาเปลี่ยนเป็นคณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ (คมช.) โดยการนำของ พล.อ.สนธิ บุญยรัตกลิน การทำรัฐประหารในครั้งนี้ส่งผลให้ประเทศไทยตกอยู่ภายใต้การปกครองของรัฐบาลทหารโดยมี พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี ระหว่างปี 2549 – 2550

การทำรัฐประหารในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 ในครั้งนี้ ส่งผลให้เกิดการรวมตัวของกลุ่มทางการเมืองอีกกลุ่มหนึ่ง คือ กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ขึ้น เพื่อขับไล่รัฐบาลทหารหรือรัฐบาลของ พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ การชุมนุมยุติลงไปในวันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2550 เมื่อผลของการเลือกตั้งทั่วไปในปี 2550 พรรคพลังประชาชนได้รับชัยชนะ และได้จัดตั้งรัฐบาลผสม แต่ด้วยเพราะพรรคพลังประชาชน ถูกมองว่าเป็นพรรคที่มีความเกี่ยวข้องทางผลประโยชน์กับ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ทำให้กลุ่มพันธมิตรฯ ซึ่งเคยทำการเคลื่อนไหวทางการเมืองเพื่อขับไล่รัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ก่อนหน้าเหตุการณ์รัฐประหารได้กลับมาชุมนุมอีกครั้งเพื่อกดดันให้นายสมคิด สุนทรเวช และนายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น ออกจากตำแหน่ง และได้สลายการชุมนุมไปอีกครั้งภายหลังที่ศาลรัฐธรรมนูญตัดสินยุบพรรคพลังประชาชน พรรคชาติไทย และพรรคมหาชนไทย อันเนื่องมาจากกรณีทุจริตการเลือกตั้งของนายยงยุทธ ดิยะไพรัช ในวันที่ 2 ธันวาคม 2551 (อดันยา, 2553)

ผลการลงมติในที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรในวันที่ 15 ธันวาคม 2551 มีมติเลือกนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ หัวหน้าพรรคประชาธิปัตย์ให้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีแทนตำแหน่งที่ว่างลง และขึ้นดำรงตำแหน่งในวันที่ 17 ธันวาคม 2551 (ฤกษ์ ศุภศิริ, 2553) เป็นผลให้กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) กลับมาชุมนุมอีกครั้งเพื่อกดดันให้นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี

การชุมนุมของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ปี 2552

กลุ่ม นปช. ได้เริ่มชุมนุมขับไล่รัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในวันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2552 ที่ท้องสนามหลวง และเคลื่อนขบวนมาที่ทำเนียบรัฐบาลเพื่อยื่นข้อเรียกร้อง ดังฤกษ์ ศุภศิริ, 2553)

1. เกร็งรัดดำเนินคดีอย่างจริงจังกับแกนนำกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยเรื่อง ยึดทำเนียบรัฐบาล ยึดสถานีโทรทัศน์ NBT และยึดสนามบินสุวรรณภูมิ
2. ปลดรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ นายกษิต ภิรมย์
3. รับร่างรัฐธรรมนูญ คปพร. ยกเลิกรัฐธรรมนูญ 2550 แล้วนำรัฐธรรมนูญ 2540 กลับมาใช้ใหม่
4. เมื่อประกาศใช้รัฐธรรมนูญใหม่แล้วให้ยุบสภา และให้เวลา 15 วันในการปฏิบัติ มิฉะนั้นจะชุมนุมยึดเยื่อ

สาเหตุของการรวมตัวของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) คือ กลุ่ม นปช. มองว่า ประชาธิปไตยในประเทศไทยไม่ใช่ประชาธิปไตยที่แท้จริง มีการแทรกแซงการเมืองโดยคนบางกลุ่มทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันในสังคม และจากความไม่พอใจที่รัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะเข้าสู่การบริหารประเทศโดยไม่ผ่านกระบวนการทางประชาธิปไตย (สิงห์ทอง บัวชุม, 2553)

ในวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2552 กลุ่ม นปช. ได้นำชุมนุมที่ท้องสนามหลวงอีกครั้ง โดยอ้างว่า มาทวงข้อเสนอง 4 ข้อที่ได้เรียกร้องไว้ และในวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2552 ก็ได้สลายตัวไป และนัดรวมตัวเพื่อต่อต้านรัฐบาลทุกรูปแบบอีกครั้งในวันที่ 26 มีนาคม 2552 ซึ่งในระหว่างนี้แกนนำกลุ่ม นปช. ได้ตระเวนเดินสายจัดการชุมนุมตามจังหวัดต่างๆ เพื่อหาแนวร่วม เช่น จังหวัดหนองคาย ขอนแก่น อุดรธานี มุกดาหาร อุบลราชธานี เชียงใหม่ เป็นต้น (ฤกษ์ ศุภศิริ, 2553)

ในวันที่ 26 เมษายน 2552 การชุมนุมทางการเมืองได้เริ่มอีกครั้ง ณ ท้องสนามหลวง โดยการนำของนายวีระ มุกลิงพงศ์ นายจตุพร พรหมพันธุ์ นายณัฐวุฒิ ใสยเกื้อ และนายจักรภพ เพ็ญแข เพื่อกดดันให้รัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะยุบสภา และให้มีการเลือกตั้งใหม่โดยมีข้อเรียกร้องดังต่อไปนี้ (สิงห์ทอง บัวชุม, 2553) คือ

1. นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต้องลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี

2. พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ และนายชาญชัย ลิขิตจิตถะ ต้องพิจารณาตัวเองด้วยการลาออกจากตำแหน่งองคมนตรี

3. การบริหารราชการแผ่นดินจะต้องดำเนินไปตามครรลองของระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การปรับปรุงใดๆ ให้ดีขึ้นตามหลักสากลจะต้องมีการปรึกษาหารือกันระหว่าง “นักประชาธิปไตย” ผู้มีประวัติและพฤติกรรมเชิดชูระบอบประชาธิปไตย เป็นที่ประจักษ์

และในช่วงของวันที่ 7 – 14 เมษายน 2552 เป็นช่วงที่ความขัดแย้งได้ทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น เมื่อกลุ่ม นปช.ได้ประกาศยกระดับความรุนแรง หากฝ่ายรัฐบาลไม่ปฏิบัติตามข้อเรียกร้องที่ทางกลุ่ม นปช.ได้แถลงการณ์ออกไป

ในวันที่ 8 เมษายน 2552 กลุ่ม นปช. ได้ทำการปิดล้อมบ้านพักของ พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรีและรัฐบุรุษ ณ บ้านสีเส้าเทเวศน์ เพื่อกดดันให้ลาออกจากตำแหน่ง แต่การประกาศยืนยันว่าจะไม่ยุบสภาของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ส่งผลให้กลุ่ม นปช. ยกยกระดับการชุมนุมขึ้น โดยปฏิบัติตามแผนที่เรียกว่า “แผนดาวกระจาย” คือ การกระจายการชุมนุมไปยังสถานที่ต่างๆ ซึ่งสถานที่ต่างๆ ที่กลุ่ม นปช.กระจายตัวไปปิดล้อม ได้แก่ ที่ทำการพรรคประชาธิปัตย์ กระทรวงการต่างประเทศ ศาลรัฐธรรมนูญ กองบัญชาการกองทัพบก รบอบอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย สถานีโทรทัศน์ NBT หรือ ช่อง 11 และพัทธา (สิงห์ทอง บัวชุม , 2553)

จากแผนการดาวกระจายดังกล่าวนี้ ทำให้มีการประกาศหยุดเดินรถสาธารณะหลายสาย เช่น สาย ปอ.พ.4 เส้นทางตลิ่งชัน – เคนหะร่มเกล้า, ปอ.พ.10 เส้นทางหมู่บ้านเศรษฐกิจ – ประตูน้ำ, ปอ.พ.17 เส้นทางสวนสยาม – สีลม, ปอ.พ.24 เส้นทางบางขุนนนท์ – บางกะปิ, ปอ.พ.25 เส้นทางท่าราชวรดิฐ – สวนสยาม, ปอ.พ.34 วงกลมสถานีขนส่งผู้โดยสารสายเหนือแห่งใหม่ – บางกะปิ และ ปอ.พ.35 เส้นทางปากเกร็ดและพัฒนาการ จนกว่าสถานการณ์จะสงบลง ส่วนทางด้านแกนนำกลุ่ม นปช.ได้ให้กลุ่มแนวร่วมแท็กซี่ปิดถนนรวมทั้งหมด 3 จุด จุดที่ 1 คือ จุดตัดพระโขนงพระราม 4 และสามแยก 2 จุด จุดที่ 2 คือ จุดต่างระดับพระราม 2 และจุดที่ 3 คือ เชียงสะพานพระปิ่นเกล้า (ฤกษ์ ศุภศิริ, 2553)

ในวันที่ 10 เมษายน 2552 นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ได้แถลงการณ์ผ่านสถานีโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจ ประกาศให้วันที่ 10 เมษายน 2552 เป็นวันหยุดราชการเฉพาะในพื้นที่กรุงเทพมหานคร เพื่อให้่ายต่อการจัดการกับกลุ่ม นปช. ที่ปิดการจราจรสร้างความเดือดร้อนให้กับประชาชน และประกาศใช้ความเด็ดขาดจัดการกับกลุ่ม นปช. (ฤกษ์ ศุภศิริ, 2553)

การล้มการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนของกลุ่ม นปช. และจลาจลในกรุงเทพมหานคร

ในวันที่ 10 เมษายน 2552 นายอภิสิทธิ์ พงศ์เรืองรอง ได้นำผู้ชุมนุมจากกรุงเทพมหานครบางส่วนไปชุมนุมแถวโรงแรมรอยัล คลิฟ บีช รีสอร์ท เมืองพัทยา ซึ่งเป็นสถานที่จัดการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนและประเทศคู่เจรจา (ASEAN SUMMIT) เพื่อกดดันรัฐบาลและเพื่อยื่นหนังสือถึงผู้นำต่างประเทศให้ทราบถึงสถานการณ์ทางการเมืองของประเทศและเพื่อแสดงจุดยืนของกลุ่ม นปช. ว่า กลุ่ม นปช. ไม่ยอมรับฐานะความเป็นรัฐบาลของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เนื่องจากไม่ได้มาจากการเลือกตั้งโดยประชาชน (สิงห์ทอง บัวชุม, 2553)

เมื่อนายสุรินทร์ พิศสุวรรณ เลขาธิการอาเซียนออกมารับหนังสือจากนายอภิสิทธิ์ พงศ์เรืองรอง ซึ่งในระหว่างนั้นได้มีกลุ่มคนเสื้อสีน้ำเงินเคลื่อนเข้ามาเผชิญหน้ากับกลุ่ม นปช. และเกิดการขว้างปาสิ่งของใส่กัน เนื่องจากกลุ่มคนเสื้อสีน้ำเงินไม่พอใจที่กลุ่ม นปช. ไม่ยอมถอนตัวออกไปและได้เกิดเสียงระเบิดดังขึ้น แต่เจ้าหน้าที่ตำรวจ ทหาร สามารถยุติการปะทะกันของทั้งสองกลุ่มไว้ได้ (ฤกษ์ ศุภศิริ, 2553)

ในวันที่ 11 เมษายน 2552 กลุ่ม นปช. ได้บุกโรงแรมรอยัล คลิฟ บีช รีสอร์ท เพื่อขัดขวางการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียน แต่ได้ถูกขวางจากกลุ่มคนเสื้อสีน้ำเงินจึงเกิดการปะทะกันขึ้น จึงได้มีการเจรจาเพื่อยุติการปะทะลง กลุ่ม นปช. ได้เดินทางไปชุมนุมที่หน้าโรงแรมเพื่อยื่นหนังสือ ในระหว่างเดินทางกลับจากโรงแรมก็ได้ถูกกลุ่มคนเสื้อสีน้ำเงินดักทำร้าย กลุ่ม นปช. จึงได้บุกเข้าไปในศูนย์สำนักข่าวในโรงแรม เพื่อแถลงการณ์เรียกร้องให้นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ดำเนินการหาตัวผู้กระทำผิด เนื่องจากมีสื่อบางสำนักสามารถจับภาพนายเนวิน ชิดชอบ โสเสื้อสีน้ำเงินนั่งซ้อนมอเตอร์ไซด์ คอยบัญชาการกลุ่มคนเสื้อสีน้ำเงิน และมีข่าวว่านายสุเทพ เทือกสุบรรณก็ร่วมบัญชาการด้วย นายอภิสิทธิ์ พงศ์เรืองรองได้บอก ผบ.ทบ. ผ่านทางโทรศัพท์ว่า ให้เวลา 2 ชั่วโมง นายกฯ ต้องลาออกเพื่อจับผิดชอบเรื่องที่เกิดกับกลุ่ม นปช. โดนคนเสื้อสีน้ำเงินที่มีคนของรัฐบาลคอยบงการดักทำร้ายจนได้รับบาดเจ็บหลายคน ทางด้านนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ประกาศจะ

ไม่ลาออกจากตำแหน่งและได้ประกาศเลื่อนการประชุมนานาชาติออกไป พร้อมทั้งประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงในเขตพื้นที่เมืองพัทยาและจังหวัดชลบุรีเพื่อควบคุมสถานการณ์ ส่วนกลุ่ม นปช. หลังจากบุกเข้าไปในโรงแรมแล้ว ก็ได้ยกขบวนกลับกรุงเทพฯ และในเย็นวันเดียวกันก็ได้มีการประกาศยกเลิกสถานการณ์ฉุกเฉินในเวลาต่อมา (12 นาฬิกา, 2553)

นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ได้ประกาศว่า “จะไม่ใช้วิธีการแก้ไขปัญหาวิกฤตด้วยการลาออก ยุบสภา หรือใช้แนวทางสมานฉันท์เปิดการเจรจาอย่างเป็นทางการกับแกนนำกลุ่ม นปช. แต่เลือกดำเนินการมาตรการยกระดับการเผชิญหน้าแบบปฏิบัติต่อประชาชนเสียเองอย่างแข็งกร้าวมากขึ้น โดยการประกาศพระราชกำหนดสถานการณ์ฉุกเฉินร้ายแรงในพื้นที่กรุงเทพมหานครและจังหวัดข้างเคียงโดยรอบ ตั้งแต่วันที่ 11 เมษายน 2552 เป็นต้นไป” (สิงห์ทอง บัวชุม, 2553) และกล่าวว่า “ใครก็ตามที่ประกาศชั้ยชนะ คนๆ นั้น กลุ่มคนกลุ่มนั้น คือศัตรูของประเทศไทยอย่างแท้จริง” (ฤกษ์ ศุภศิริ, 2553)

ในวันที่ 12 เมษายน 2552 กลุ่มผู้ชุมนุมจากพัทยากลับมารวมตัวที่กรุงเทพฯ และเริ่มปิดถนนทั่วกรุงเทพฯ อีกครั้ง กลุ่ม นปช. บางส่วนได้ไปชุมนุมที่หน้าศาลอาญารัชดาและสำนักงานตำรวจแห่งชาติเพื่อกดดันให้ปล่อยตัวนายอริสมันต์ พงษ์เรืองรอง ที่ถูกตำรวจพาไปสอบสวนที่ค่ายนเรศวร จังหวัดเพชรบุรี ในช่วงเช้า นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ได้กล่าวในรายการเชื่อมั่นประเทศไทยกับนายกฯ อภิสิทธิ์ โดยระบุให้ดำเนินคดีกับผู้ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์เมื่อวันที่ 11 เมษายน 2552 ที่พัทยา พร้อมกับเรียกร้องให้กลุ่ม นปช. ยุติการชุมนุม และในตอนบ่ายนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้เดินทางมายังกระทรวงมหาดไทยและได้เซ็นประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงในเขตกรุงเทพมหานคร นนทบุรี และบางอำเภอในจังหวัดสมุทรปราการ ปทุมธานี และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยให้นายสุเทพ เทือกสุบรรณ รองนายกรัฐมนตรีเป็นผู้รับผิดชอบ (ฤกษ์ ศุภศิริ, 2553) ภายหลังแถลงข่าวเหตุผลของการออก พ.ร.ก.ฉุกเฉิน ได้เกิดการปะทะกันที่กระทรวงมหาดไทย เนื่องจากกลุ่มคนเสื้อแดงทราบดีว่า นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ มาที่กระทรวงมหาดไทย เป็นผลให้เกิดการลุกฮือและปะทะกันระหว่างกลุ่ม นปช. กับเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยของนายกรัฐมนตรี ส่งผลให้นายนิพนธ์ พร้อมพันธ์ แกนนำระดับสูงของพรรคประชาธิปัตย์ได้รับบาดเจ็บ (12 นาฬิกา, 2553)

นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ได้ออกประกาศตามมาตรา 11 (6) แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 ตามที่ได้มีประกาศสถานการณ์

ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงในเขตท้องที่กรุงเทพมหานคร อำเภอสามโคก อำเภอจังหวัดนนทบุรี อำเภอเมือง เมืองสมุทรปราการ อำเภอบางพลี อำเภอพระประแดง อำเภอบางบ่อ อำเภอบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ อำเภอธัญบุรี อำเภอลาดหลุมแก้ว อำเภอสามโคก อำเภอลำลูกกา อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม และอำเภอวังน้อย อำเภอบางปะอิน อำเภอบางไทร อำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในวันที่ 12 เมษายน 2552 (สิงห์ทอง บัวชุม, 2553)

ในวันที่ 13 เมษายน 2552 ทหารได้เข้าสลายการชุมนุมตั้งแต่ช่วงเช้ามีดบริเวณสามเหลี่ยมดินแดง กลุ่มผู้ชุมนุมจึงได้ป้องกันตนเองโดยนำแท็กซี รถโดยสารประจำทาง แผงเหล็ก และลวดหนามมาเป็นแนวป้องกันทหารและมีการกระจายตัวของกลุ่มผู้ชุมนุมไปยังจุดต่างๆ ทำให้เกิดการปะทะกันระหว่างทหารกับกลุ่มผู้ชุมนุม ส่งผลให้กลุ่มผู้ชุมนุมได้รับบาดเจ็บ(สิงห์ทอง บัวชุม, 2553)

นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ได้ออกแถลงการฝ่ายโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจ โดยมีนายสุเทพ เทือกสุบรรณ นายสาทิตย์ วงศ์หนองเตย พล.ประวิตร วงษ์สุวรรณ รัฐมนตรีกลาโหม และ ผบ.สส. และ ผบ.เหล่าทัพ รวมทั้ง พล.อ.อนุพงษ์ เผ่าจินดา ผบ.ทบ. (ยกเว้นผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ) ร่วมนั่งแถลงการณ์โดยได้แถลงการณ์ว่า “ได้ออกหมายจับแกนนำ นปช. ทั้ง 5 รายที่ไปล้มการประชุม ASEAN SUMMIT และกล่าวว่า การชุมนุมเกินกว่าการใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญซึ่งตำรวจ ทหาร จะปฏิบัติตาม พ.ร.ก.ฉุกเฉินฯ อย่างเป็นขั้นต้น” และได้กล่าวยืนยันว่า “ไม่มีความแตกแยกในหมู่ผู้นำรัฐบาลและข้าราชการตามที่มีการปล่อยข่าวว่าพรรคร่วมรัฐบาลแตกแยกไม่เป็นเอกภาพ” และในวันเดียวกัน นายสาทิตย์ วงศ์หนองเตย รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ได้ออกมากล่าวถึงการตัดสัญญาณสถานี D – Station ว่า “เป็นการดำเนินการของสถานีดาวเทียมไทยคม การแพร่ภาพของสถานี D – Station หลังๆ ได้มีการใช้เพื่อปลุกระดมให้เกิดความรุนแรง ไทยคมจึงต้องตัดสัญญา ซึ่งเป็นข้อกฎหมายอยู่แล้ว ที่ผ่านมาทางไทยคมบอกว่ามีกลุ่ม นปช. ใฝ่อยู่จึงไม่กล้าปิด แต่วันนี้ได้ส่งเจ้าหน้าที่ไปดูแลพื้นที่ลาดหลุมแก้ว หากใช้สื่อเพื่อปลุกปั่นให้เกิดความแตกแยกก็จำเป็นต้องทำ” (สิงห์ทอง บัวชุม, 2553)

ในวันที่ 14 เมษายน 2552 เวลา 10.00 น. แกนนำกลุ่ม นปช. ประกาศยุติการชุมนุมบนถนนรอบทำเนียบรัฐบาลเพื่อป้องกันการสูญเสียที่จะเพิ่มขึ้นจากการปราบปรามของรัฐบาล จากนั้นแกนนำ คือ นายวีระ มุสิกพงศ์ นายแพทย์เหวง โตจิราการ นายณัฐวุฒิ ใสยเกื้อ และนายสุพร อัตถาวงศ์ ได้เข้ามาอบตัวต่อ พล.ต.อ.พัชรวาท วงษ์สุวรรณ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

(ฤกษ์ ศุภศิริ, 2553) การชุมนุมของกลุ่ม นปช. ในครั้งนี้ก็ได้ยุติลง และในวันที่ 24 เมษายน 2552 รัฐบาลได้ประกาศยกเลิกพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรง ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร จังหวัดนนทบุรี และบางอำเภอของปทุมธานี จังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดนครปฐม และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีตั้งแต่ 12.00 น. เป็นต้นไป แต่ก็ยังคงตรึงกำลังทหารและตำรวจอยู่ตามจุดสำคัญๆ เพื่อป้องกันเหตุร้ายแรง (สิงห์ทอง บัวชุม, 2553)

การชุมนุมของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ปี 2553

การชุมนุมของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) แฉกทั้งแผ่นดิน พ.ศ. 2553 เริ่มขึ้นวันที่ 12 มีนาคม 2553 เพื่อเรียกร้องให้นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ประกาศยุบสภาเพื่อเลือกตั้งใหม่และเป็นตัวแทนของกลุ่ม “อำมาตย์” รวมทั้งไม่สามารถแก้ไขปัญหาของประเทศได้ พื้นที่ชุมนุมหลักคือ บริเวณสะพานผ่านฟ้าลีลาศ ถนนราชดำเนิน และบริเวณสี่แยกราชประสงค์ (อดันยา, 2553)

เบื้องหลังของการออกมาชุมนุมของกลุ่ม นปช. คือ คดียุบพรรคพลังประชาชนเมื่อวันที่ 2 ธันวาคม 2551 การตั้งรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เมื่อวันที่ 17 ธันวาคม 2551 และการต่อโทษของอดีตนายกรัฐมนตรี พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร กรณีคดีที่ดินย่านถนนรัชดาภิเษกและกรณี คดียึดทรัพย์ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตรให้ตกเป็นของแผ่นดิน การชุมนุมของกลุ่ม นปช. ในช่วงแรก ชุมนุมที่บริเวณสะพานผ่านฟ้าลีลาศ บนถนนราชดำเนิน ซึ่งเริ่มตั้งแต่วันที่ 12 มีนาคม 2553 ซึ่งยังเป็นช่วงที่การชุมนุมเป็นไปอย่างสงบ (อดันยา, 2553)

รัฐบาลเปิดเจรจากับแกนนำกลุ่ม นปช.

ในวันที่ 28 มีนาคม 2552 รัฐบาลโดยนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี สภาวสุ และนายชานี ศักดิ์เศรษฐ์ ได้เปิดโต๊ะเจรจากับแกนนำกลุ่ม นปช. โดยนายวีระ มุกลิกพงษ์ นายจตุพร พรหมพันธุ์ และนายแพทย์หญิง โตจิราการ เพื่อหาทางออกให้แก่ประเทศที่สถาบันพระปกเกล้า และมีการถ่ายทอดสดการเจรจาดังกล่าวทั่วประเทศ ผลการเจรจาในรอบแรก ทางกลุ่ม นปช. ได้เสนอให้นายรัฐมนตรียุบสภาภายใน 15 วัน ส่วนทางด้านรัฐบาลขอหารือกับหลายๆ ฝ่ายในเรื่องนี้ ก่อน และได้นัดเจรจากันอีกรอบเพื่อหาข้อยุติในวันถัดไป (ฤกษ์ ศุภศิริ, 2553)

ในวันที่ 29 มีนาคม 2553 การเจรจาระหว่างรัฐบาลกับแกนนำ นปช. ครั้งที่ 2 ทางฝ่ายรัฐบาลได้ตอบข้อเสนอของทางกลุ่ม นปช. ว่า ไม่สามารถยุบสภาได้ภายใน 15 วัน และได้ยื่นข้อเสนอใหม่ให้กับกลุ่ม นปช. พิจารณา คือ เสนอให้ นปช. เข้าร่วมวางกรอบกติกาแก้ไขรัฐธรรมนูญและจัดทำประชามติพร้อมทั้งทำบรรยากาศสังคมให้คลี่คลายความขัดแย้งก่อนนำไปสู่การยุบสภาและจัดการเลือกตั้งใหม่ภายในสิ้นปีนี้ หรือใช้เวลาประมาณ 9 เดือนนับจากนี้ แต่ทางด้านแกนนำของกลุ่ม นปช. ยืนยันข้อเสนอให้ยุบสภาภายใน 15 วันเช่นเดิม เป็นผลให้การเจรจาในครั้งนี้ไม่สามารถหาข้อยุติร่วมกันได้ และทางฝ่าย นปช. ก็ชุมนุมกันต่อไปและเริ่มใช้มาตรการต่างๆ เพื่อกดดันรัฐบาลต่อไป (ฤกษ์ ศุภศิริ, 2553)

ในวันที่ 3 เมษายน 2553 กลุ่มผู้ชุมนุม นปช. บางส่วนเริ่มย้ายมาชุมนุมบริเวณแยกราชประสงค์ ซึ่งกระจายตัวอยู่ตั้งแต่แยกประตูน้ำ ด้านหน้าศูนย์การค้าเซ็นทรัลเวิลด์ จนถึงถนนราชดำริ ส่งผลให้ในวันที่ 7 เมษายน 2553 นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ได้ออกประกาศ พ.ร.ก.การบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 และในวันเดียวกัน รัฐบาลก็ได้ก่อตั้งศูนย์อำนวยการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน (Centre for Resolution of Emergency Situation) หรือที่เรียกโดยย่อว่า ศอฉ. ขึ้น ซึ่งเป็นหน่วยงานพิเศษของรัฐตามพระราชกำหนดการบริหารราชการแผ่นดินในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 เพื่อทำหน้าที่ควบคุมการชุมนุมของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ แดงทั้งแผ่นดิน โดยให้นายสุเทพ เทือกสุบรรณ เป็นผู้อำนวยการ (ฤกษ์ ศุภศิริ, 2553)

ในวันที่ 8 เมษายน 2553 นายสุเทพ เทือกสุบรรณ รองนายกรัฐมนตรีฝ่ายความมั่นคง มอบหมายให้กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารไปแจ้งให้ไทยคม ระวังการเผยแพร่สัญญาณภาพและเสียงของสถานีประชาชน ทำให้กลุ่มผู้ชุมนุมบางส่วนเคลื่อนขบวนไปยังสถานีไทยคมที่ตั้งอยู่บนถนนรัตนวิเชียร์ อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี และสถานีไทยคมที่ตั้งอยู่ถนนสายลาดหลุมแก้ว – วัดเจดีย์หอย อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี เพื่อเรียกร้องให้ยุติการระงับการเผยแพร่สัญญาณ (อดิษฐ์, 2553)

ในวันที่ 10 เมษายน 2553 เกิดการจลาจลที่สี่แยกคอกวัว เมื่อเจ้าหน้าที่เข้าทำการสลายการชุมนุมของกลุ่ม นปช. ที่สะพานผ่านฟ้าลีลาศ โดยปฏิบัติการขอคืนพื้นที่ได้เริ่มขึ้นเมื่อนายปณิธาน วัฒนายากร ปฏิบัติหน้าที่โฆษกสำนักนายกรัฐมนตรี แถลงข่าวในนาม ศอฉ. ว่า มีความจำเป็นที่จะต้องขอคืนพื้นที่ก็เพื่อให้สถานการณ์กลับสู่ปกติโดยเร็ว ให้การสื่อสาร การคมนาคม

ขนส่งเป็นปกติ ความจำเป็นในการขอคืนพื้นที่สาธารณะเป็นเรื่องที่รัฐบาลดำเนินการมาตลอด การชุมนุมที่ไม่เป็นไปตามกฎหมาย กีดขวางการจราจร กระทบความเป็นอยู่ของประชาชน รัฐบาลจึงต้องดำเนินการดังกล่าว ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานของกฎหมายในการแก้ไขปัญหา (ฤกษ์ ศุภศิริ, 2553) ซึ่งในการสลายการชุมนุมในครั้งนี้ส่งผลให้มีผู้เสียชีวิตและได้รับบาดเจ็บเป็นจำนวนมาก ยังผลให้ในวันที่ 14 เมษายน 2553 ผู้ชุมนุมกลุ่ม นปช. ย้ายสถานที่ชุมนุมจากบริเวณสะพานผ่านฟ้าลีลาศมายังบริเวณสี่แยกราชประสงค์ ซึ่งก่อนหน้านี้ได้มีผู้ชุมนุมของกลุ่ม นปช. บางส่วนได้แยกมาชุมนุมก่อนหน้านี้แล้ว

แผนปรองดอง

ในวันที่ 3 พฤษภาคม 2553 นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี แถลงการณ์ผ่านโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจแห่งประเทศไทยถึงการคลี่คลายสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้นจากหลายสาเหตุ เป็นการสะสมปัญหามาเป็นระยะเวลานานหลายปี ที่สะสมมาทั้งหมดทำให้เกิดความแตกแยกก้าวลึก คำตอบทางการเมืองที่อยากบอกประชาชนคือ การสร้างกระบวนการปรองดองขึ้นมา หากแผนปรองดองและทำบ้านเมืองให้สงบสุข การจัดการเลือกตั้งครั้งใหม่ในวันที่ 14 พฤศจิกายน เป็นเป้าหมายที่รัฐบาลพร้อมดำเนินการ โดยแผนปรองดองดังกล่าวมีองค์ประกอบดังนี้ (อดิณยา, 2553)

1. การช่วยกันดูแลปกป้องไม่ให้มีการจับจ้วงสถาบัน
2. วางกลไกปฏิรูปประเทศให้ประชาชนได้รับความชอบธรรม ไม่รู้สึกว่าคุณทอดทิ้งหรือโดนรังแกจากเจ้าหน้าที่รัฐ
3. ร่วมกันดูแลสื่อให้ทำหน้าที่ได้อย่างอิสระและสร้างสรรค์ไม่ถูกนำไปใช้ประโยชน์ทางการเมือง
4. ทุกเหตุการณ์ที่มีการเผชิญหน้าจะมีการตั้งคณะกรรมการกลางที่มีความเป็นอิสระเข้ามาสอบสวนข้อเท็จจริงเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง

5. สำหรับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเมืองโดยตรง ทุกปัญหาต้องนำมาพิจารณาเพื่อวางกติกาให้เป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย เช่น การแก้ไขรัฐธรรมนูญและการเพิกเฉยหรือตัดสิทธิในทางการเมือง

ทั้งนี้ รัฐบาลวอนทุกฝ่ายให้ความร่วมมือผลักดันกระบวนการปรองดองเพื่อนำประเทศสู่สภาวะปกติ และหากเป็นเช่นนั้น รัฐบาลก็พร้อมที่จะให้มีการเลือกตั้งประมาณวันที่ 4 พฤศจิกายน แต่หากไม่ได้รับความร่วมมือก็ยังไม่สามารถยืนยันได้ว่า การเลือกตั้งจะเกิดขึ้นเมื่อใด

ทางฝ่ายของกลุ่ม นปช. ในวันถัดมา แกนนำนปช. ประกาศรับแผนปรองดอง แต่มีเงื่อนไขว่า รัฐบาลต้องกำหนดวันยุบสภาให้แน่นอน และในวันต่อมานายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ก็ออกมาระบุช่วงเวลาของการยุบสภาคือ 15 – 30 กันยายน 2553 แต่ทางฝ่ายของ นปช. ก็ได้เพิ่มเงื่อนไขขึ้นอีกคือ ต้องการให้นายสุเทพ เทือกสุบรรณ ไปมอบตัวกับกองปราบปรามและพิมพ์ลายนิ้วมือ ซึ่งเงื่อนไขนี้ถูกเมิน เป็นผลให้แผนปรองดองล้มและยกเลิกการเลือกตั้งในวันที่ 4 พฤศจิกายน 2553 ลง

การกระชับพื้นที่การชุมนุมบริเวณแยกราชประสงค์หรือพฤษภาทมิฬ

การชุมนุมของกลุ่ม นปช. ที่บริเวณสี่แยกราชประสงค์เริ่มอย่างจริงจังในวันที่ 14 เมษายน 2553 โดยสถานการณ์ความขัดแย้งเริ่มมีการขยายตัวและทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ เหตุการณ์การเสียชีวิตของ พล.ต.ชิตติยะ สวัสดิผล (เสธ.แดง) ในวันที่ 13 พฤษภาคม 2553 จากการถูกลอบยิงบริเวณสี่พระระหว่างให้สัมภาษณ์แก่สำนักข่าวต่างประเทศ เดอะนิวยอร์กไทมส์ เป็นให้สถานการณ์ความขัดแย้งที่มีความรุนแรงอยู่แล้วนั้นทวีความรุนแรงมากขึ้น ส่งผลให้เกิดความวุ่นวายในหลายพื้นที่และมีการปะทะกันระหว่างกลุ่มผู้ชุมนุมและเจ้าหน้าที่ มีการสร้างสถานการณ์ความรุนแรงมากขึ้นจากกองกำลังติดอาวุธที่แฝงตัวอยู่ในกลุ่ม นปช. หรือกองกำลังไม่ทราบฝ่ายที่ทำการปั่นป่วนเพื่อให้สถานการณ์เลวร้ายลง

ในวันที่ 19 พฤษภาคม 2553 รัฐบาลตัดสินใจเข้าสลายการชุมนุมของกลุ่ม นปช. โดยใช้แผนการที่ชื่อว่า “กระชับวงล้อม” ในการเข้าสลายการชุมนุมและจัดการกับกองกำลังติดอาวุธที่แฝงตัวอยู่ดังกล่าว โดยแผนถูกกำหนดไว้ให้เริ่มในวันที่ 19 พฤษภาคม 2553 และกำหนดให้จบภารกิจก่อนเวลา 18.00 น. มีการแบ่งกำลังพลออกปฏิบัติการตามยุทธศาสตร์ปิดหุ้มปิดท้ายเพื่อให้มวลชนกลุ่ม นปช. ถอยร่นไปกระจุกตัวอยู่ภายในบริเวณที่ชุมนุม (ฤกษ์ ศุภศิริ, 2553)

การสลายการชุมนุมหรือการกระชัฟพื้นที่บริเวณแยกราชประสงค์ก่อให้เกิดความสูญเสียเป็นจำนวนมากและในที่สุดทางแกนนำฝ่าย นปช. ได้ประกาศยุติการชุมนุมในวันที่ 19 พฤษภาคม 2553 เวลา 13.45 น. เพื่อไม่ให้เกิดความสูญเสียเพิ่มมากขึ้น และได้เข้ามาพบกับเจ้าหน้าที่ตำรวจที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ภายหลังแกนนำ นปช. ประกาศยุติการชุมนุม ได้เกิดการจลาจลขึ้นทั้งในกรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัด กลุ่ม นปช. ได้วางเพลิงในสถานที่ต่างๆ ทั่วกรุงเทพ กว่า 35 จุด เช่น สยามพารากอน สยามสแควร์ เซ็นทรัลเวิลด์ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อาคารแห่งหนึ่งย่านบ่อนไก่ ธนาคารกรุงไทย สาขาอโศก สำนักงาน ป.ป.ส. ร้าน 7 – 11 ธนาคารกรุงเทพหลายสาขา ธนาคารออมสิน สาขาดินแดง อาคารมาลีนนท์ สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 โลตัสพระรามสี่ การไฟฟ้านครหลวง สาขาคลองเตย ห้างเซ็นเตอร์วัน อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ ธนาคารกสิกรไทย พระราม 4 เป็นต้น และได้มีการเผาศาลากลางจังหวัดใน 3 จังหวัดภาคอีสาน ได้แก่ อุตรธานี อุบลราชธานี และขอนแก่น (อณันยา, 2553)

ในการประกาศยุติการชุมนุมของแกนนำ นปช. หลายฝ่ายมองว่า เป็นเสมือนสัญญาณระหว่างแกนนำกับกลุ่มผู้ชุมนุม นปช. ที่เคยประกาศไว้ก่อนหน้านี้แล้วว่า ถ้ามีการสลายการชุมนุมของกลุ่ม นปช. ที่ราชประสงค์ขึ้น ให้ผู้ชุมนุม นปช. และแนวร่วมทั้งหลายบุกเข้ายึดทำลายสถานที่ราชการต่างๆ ให้เรียบ ภายใต้รหัส “ตกใจเผา” (ฤกษ์ ศุภศิริ, 2553)

จากการสลายการชุมนุมของกลุ่ม นปช. ตั้งแต่วันที่ 31 มกราคม 2552 และได้สิ้นสุดลงในวันที่ 19 พฤษภาคม 2553 ได้ส่งผลกระทบต่อและก่อให้เกิดความเสียหายเป็นจำนวนมากศาล สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หรือ สศช. ได้ประเมินผลกระทบจากการชุมนุมทางการเมืองของกลุ่ม นปช. ที่เกิดขึ้น ระหว่างวันที่ 7 – 14 เมษายน 2552 ว่า การบริหารสาธารณะของรัฐเกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินและการสูญเสียรายได้ประมาณ 330 ล้านบาท ดังนี้ (สิงห์ทอง บัวชุม, 2553)

1. ความเสียหายต่อทรัพย์สิน และการสูญเสียรายได้ของรถโดยสารประจำทางประมาณ 76 ล้านบาท
2. การสูญเสียรายได้จากการให้บริการของรถไฟประมาณ 12 ล้านบาท

3. ทางด่วนประมาณ 3 ล้านบาท
4. สูญเสียรายได้จากการยกเลิกเที่ยวบิน และจำนวนผู้โดยสารทางอากาศประมาณ 10 ล้านบาท
5. ความเสียหายต่อทรัพย์สินและการสูญเสียดำเนินการของรัฐวิสาหกิจที่ให้บริการไฟฟ้า ประมาณ 118 ล้านบาท
6. ความเสียหายต่อทรัพย์สินของบริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ประมาณ 119 ล้านบาท

ส่วนการชุมนุมของกลุ่ม นปช. ในปี 2553 สถานที่ต่างๆ ทั้งของทางราชการและเอกชน หลายแห่งเกิดความเสียหาย โดยมีสาเหตุมาจากการยิงของแกนนำ นปช. ในการปราศรัยเพื่อปลุกเร้ามวลชนให้ลุกขึ้นสู้กับการเข้าสลายการชุมนุมของฝ่ายรัฐบาล ภายใต้รหัส “ตกใจเผา” จนเป็นเหตุให้เกิดการจลาจลครั้งใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์ไทย การจลาจลที่เกิดขึ้นในครั้งนี้ ก่อให้เกิดความเสียหายดังนี้ (ฤกษ์ ศุภศิริ, 2553)

1. ห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัลเวิลด์ ฟังก์ชันการค้าและโซนเอเทรียมถล่มลงมา เนื่องจากเป็นโครงสร้างของเหล็ก และด้านนอกเป็นโพลีคาร์บอเนต ทำให้ติดไฟง่าย
2. โรงภาพยนตร์สยาม เพลิงไหม้เสียหายทั้งหมด
3. ธนาคารนครหลวงไทย สาขา สยาม เพลิงไหม้เสียหายบางส่วน
4. ห้างสรรพสินค้าเกษรพลาซ่า ได้รับความเสียหายบริเวณแผ่นป้ายโฆษณา มีรอยกระสุนปืน
5. ที่ทำการไฟฟ้านครหลวง สาขาคลองเตย เพลิงไหม้เสียหายทั้งหมด
6. อาคารตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เสียหายเพียงเล็กน้อย

7. อาคารมาลีนนท์ ย่านถนนย่านพระราม 4 ธนาคารกรุงเทพบริเวณชั้น 1 ได้รับความเสียหายกระจกแตกและมีเพลิงไหม้บางส่วน จนทำให้ช่อง 3 ต้องงดออกอากาศไปหลายวัน
8. อาคารที่ซอยบุญชูศรี บริเวณสามเหลี่ยมดินแดง อาคารถูกเพลิงไหม้เสียหายทั้งหลัง
9. ศูนย์การค้าเซ็นเตอร์วัน ถูกเพลิงไหม้เสียหายทั้งหลัง
10. ป.ป.ส. ร้าน 7 – 11 ธนาคารกรุงเทพและธนาคารกรุงไทย สาขาอโศก ธนาคารกรุงเทพ สาขาอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ ธนาคารกรุงเทพและธนาคารออมสิน สาขาดินแดง อาคารกรุงเทพ และห้างโลตัส พระราม 4 ฯลฯ

ส่วนสถานที่ที่ได้รับความเสียหายจากการเกิดจลาจลในต่างจังหวัด ได้แก่

1. อาคารศาลากลางหลังเก่าจังหวัดอุดรธานี เพลิงไหม้เสียหายบางส่วน
2. อาคารศาลากลางหลังเก่าจังหวัดขอนแก่น เพลิงไหม้เสียหายทั้งหลัง
3. อาคารกรมประชาสัมพันธ์จังหวัดขอนแก่นเพลิงไหม้ป้ายชื่อและภายในเสียหายบางส่วน
4. อาคารศาลากลางหลังเก่าจังหวัดมุกดาหาร เพลิงไหม้เสียหายทั้งหลัง
5. อาคารศาลากลางหลังใหม่จังหวัดมุกดาหาร เพลิงไหม้เสียหายบางส่วน
6. อาคารศาลากลางหลังเก่าจังหวัดอุบลราชธานี เพลิงไหม้เสียหายทั้งหลัง
7. อาคารสำนักงานธนารักษ์พื้นที่อุบลราชธานี เพลิงไหม้เสียหายทั้งหลัง
8. อาคารสำนักงานสื่อสารจังหวัดอุบลราชธานี เพลิงไหม้เสียหายทั้งหลัง

จากเหตุจลาจลครั้งนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขได้สรุปยอดผู้ได้รับบาดเจ็บและเสียชีวิตจากเหตุการณ์การชุมนุมทางการเมืองว่ามีผู้เสียชีวิต 88 ราย บาดเจ็บประมาณ 1885 ราย เกิดเหตุเพลิงไหม้ทำให้อาคาร 36 แห่งได้รับความเสียหาย นอกจากนี้ยังมีการทุบทำลายสาธารณสมบัติกว่า 300 จุด ส่วนความเสียหายทางด้านเศรษฐกิจนั้น รัฐมนตรีด้านเศรษฐกิจกล่าวว่า ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากเหตุการณ์จลาจล คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อ จีดีพีไตรมาส 4 ของปี 2553 ให้อยู่ในระดับติดลบได้ โดยจะทำให้จีดีพีทั้งปีจะลดมาราว 1 – 1.5 % จากที่ประมาณการไว้เดิม ทั้งนี้ คาดว่า การบริโภคในช่วงไตรมาส 4 ของปีนี้ จะลดลงไปจากเดิมอีก 3 % การลงทุนลดลง 3 % และการท่องเที่ยวลดลง 10 % ซึ่งสิ่งที่รัฐบาลจะทำเพื่อแก้ไขปัญหาการท่องเที่ยวในขณะนี้คือ การเร่งแก้ไขปัญหามายในมากกว่าการแก้ไขภาพพจน์ด้านการท่องเที่ยว โดยมูลค่าความเสียหายจากเหตุการณ์จลาจลในกรุงเทพฯ เดือนพฤษภาคม คาดว่าอยู่ที่ – 1.5 แสนล้านบาท (ฤกษ์ ศุภศิริ, 2553)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้รวบรวมผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

กอบเพชร สุกชะ (2536) ศึกษาการรับรู้แบบพฤติกรรมการแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างบุคคลของผู้บริหารซึ่งเป็นข้าราชการระดับ 6 และ 7 โดยจะศึกษาเฉพาะกรณีสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี พบว่า ผู้บริหารซึ่งเป็นข้าราชการระดับ 6 และ 7 รับรู้ว่า ตนแก้ปัญหาความขัดแย้งกับบุคลากรด้วยพฤติกรรม “นกฮูก” เช่นเดียวกับที่บุคลากรแสดงพฤติกรรมกับตนในการแก้ปัญหา และรับรู้ว่าตนแก้ปัญหาความขัดแย้งกับหัวหน้าด้วยพฤติกรรม “เต่า” สูงกว่ากับเพื่อนร่วมงานและกับผู้ใต้บังคับบัญชา และแสดงพฤติกรรม “จิ้งจอก” กับเพื่อนร่วมงานมากกว่าหัวหน้า อีกทั้งยังรับรู้ว่าหัวหน้าแลเพื่อนร่วมงานแก้ปัญหาความขัดแย้งกับตนด้วยพฤติกรรม “ฉลาม” และ “จิ้งจอก” สูงกว่าที่ผู้ใต้บังคับบัญชามีกับตน ในขณะที่ผู้ใต้บังคับบัญชาแก้ปัญหาความขัดแย้งกับตนด้วยพฤติกรรม “เต่า” และ “ตุ๊กตาหมี” สูงกว่าหัวหน้าและเพื่อนร่วมงานกับตน ส่วนผู้บริหารซึ่งเป็นข้าราชการระดับ 6 และ 7 ที่มีอายุมากขึ้น จะแสดงพฤติกรรม “จิ้งจอก” กับหัวหน้าและเพื่อนร่วมงานน้อยลง ส่วนผู้บริหารที่แต่งงานแล้ว จะแสดงพฤติกรรม “นกฮูก” กับผู้ใต้บังคับบัญชา สูงกว่าผู้บริหารที่เป็นโสด และรับรู้ว่า หัวหน้าแก้ปัญหาความขัดแย้งกับตนด้วยพฤติกรรม “เต่า” สูงกว่าผู้บริหารที่เป็นโสด และแสดงพฤติกรรม “ตุ๊กตาหมี” กับตนน้อยกว่าผู้บริหารที่เป็นโสด ผู้บริหารที่เป็นข้าราชการระดับ 6 และ 7 ที่อยู่ในกลุ่มงานบริหารทั่วไปรับรู้ว่า เพื่อนร่วมงานมีพฤติกรรม “ตุ๊กตาหมี” กับตนสูงกว่าผู้บริหารที่อยู่ในกลุ่มงานตรวจราชการรับรู้

สุพงษ์ นียากร (2540) ศึกษาเปรียบเทียบแบบพฤติกรรมกรรมการแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างบุคคลในองค์การธุรกิจเอกชนกับหน่วยงานราชการสังกัดกระทรวงมหาดไทย กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารระดับกลางในบริษัทเอกชนและข้าราชการระดับ 6 ระดับ 7 ระดับ 8 ในสังกัดกระทรวงมหาดไทย พบว่า ผู้บริหารระดับกลางในองค์การธุรกิจเอกชน รับรู้ว่าตนเองมีพฤติกรรมกรรมการแก้ปัญหาความขัดแย้งแบบ“เต่า” และแบบ “ตุ๊กตาหมี” กับหัวหน้าน้อยกว่าผู้บริหารระดับกลางในหน่วยงานราชการสังกัดกระทรวงมหาดไทย ผู้บริหารระดับกลางในองค์การธุรกิจเอกชนและผู้บริหารระดับกลางในหน่วยงานราชการสังกัดกระทรวงมหาดไทย มีพฤติกรรมกรรมการแก้ปัญหาความขัดแย้งแบบ “จิ้งจอก” กับเพื่อนร่วมงานไม่ต่างกัน และมีพฤติกรรมกรรมการแก้ปัญหาความขัดแย้งแบบ “ฉลาม” กับผู้ใต้บังคับบัญชาไม่ต่างกัน และผู้บริหารระดับกลางในองค์การธุรกิจเอกชนและผู้บริหารระดับกลางในหน่วยงานราชการสังกัดกระทรวงมหาดไทยรับรู้ว่า หัวหน้ามีพฤติกรรมกรรมการแก้ปัญหาความขัดแย้งแบบ “ฉลาม” กับตนไม่ต่างกัน

ทรงชัย พุทธิมาโนชญ์ (2544) ศึกษาความขัดแย้งระหว่างบุคคลในงานภาคเอกชนและภาคราชการ โดยศึกษาพฤติกรรมการตอบสนองต่อความขัดแย้งระหว่างบุคคลในงาน และผลกระทบต่องาน โดยได้จัดแบ่งกลุ่มของพฤติกรรมเป็น 4 กลุ่ม คือ พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก พฤติกรรมก้าวร้าวทางอ้อม พฤติกรรมก้าวร้าวโดยตรง และพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออกสำหรับผลกระทบในด้านต่างๆ ของงานที่สืบเนื่องจากพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกมาเมื่อเผชิญกับภาวะความขัดแย้งระหว่างบุคคล ได้ศึกษาผลกระทบ 4 ด้าน คือ ผลกระทบในด้านตัวระบบ ผลกระทบในด้านตัวงาน ผลกระทบในด้านผลงาน และผลกระทบในด้านความสัมพันธ์ภาพกับบุคคลอื่น ผลการศึกษาพบว่า ข้าราชการและลูกจ้างธุรกิจเอกชน แสดงพฤติกรรมจริงในกลุ่มของพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออก เมื่อเผชิญกับภาวะความขัดแย้งระหว่างบุคคลในงาน และพฤติกรรมพึงประสงค์ที่บุคคลต้องการแสดงออกมาเมื่อเผชิญกับภาวะความขัดแย้งระหว่างบุคคลในงานของทั้งข้าราชการและลูกจ้างธุรกิจเอกชนไม่แตกต่างกัน ข้าราชการแสดงพฤติกรรมจริงตอบสนองต่อความขัดแย้งระหว่างบุคคลในงานออกไปแล้ว มีผลกระทบในปัจจัยด้านตัวงานและด้านผลงานเท่าเทียมกันทั้งสองด้าน ส่วนลูกจ้างธุรกิจเอกชนเมื่อแสดงพฤติกรรมจริงตอบสนองต่อความขัดแย้งระหว่างบุคคลในงานออกไปแล้วมีผลกระทบในปัจจัยด้านตัวงาน

ประโยชน์ ธรรมวิจิตเดช (2548) ศึกษาความขัดแย้งระหว่างสถาปนิกกับวิศวกร โดยศึกษาปัจจัยที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งและศึกษารูปแบบที่ใช้ในการแก้ไขความขัดแย้ง โดยรูปแบบที่เหมาะสมในการแก้ไขความขัดแย้งในงานวิจัยนี้มี 5 วิธี คือ รูปแบบการยอมรับ การประนีประนอม

การร่วมมือ การหลีกเลี่ยง และการต้องเอาชนะ เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ โดยมีกลุ่มประชากร 160 คน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องด้านวิศวกรรม 98 คน และผู้เกี่ยวข้องด้านสถาปัตยกรรม 62 คน ส่วนการสัมภาษณ์เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึกถึงโครงสร้างปลายเปิด มีจำนวนผู้ให้สัมภาษณ์ 20 คน ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งอย่างมาก ได้แก่ ระบบการสื่อสารที่บกพร่อง โครงสร้างองค์กรไม่เป็นระบบ การขาดความรู้ทางด้านสถาปัตยกรรมและวิศวกรรม และความเร่งรีบในการทำงาน ส่วนรูปแบบการแก้ไขความขัดแย้งที่ดีที่สุด คือ การร่วมมือ รองลงมาคือ การประนีประนอม นอกจากนี้ยังพบว่า ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสถาปนิกและวิศวกรมีส่วนในการแก้ไขความขัดแย้งไปในทิศทางที่สร้างสรรค์ โดยที่แบบความสัมพันธ์นั้นเป็นรูปแบบของการบูรณาการในเรื่องของความคิด การกระทำ และความรู้สึกระหว่างกันของสถาปนิกและวิศวกร

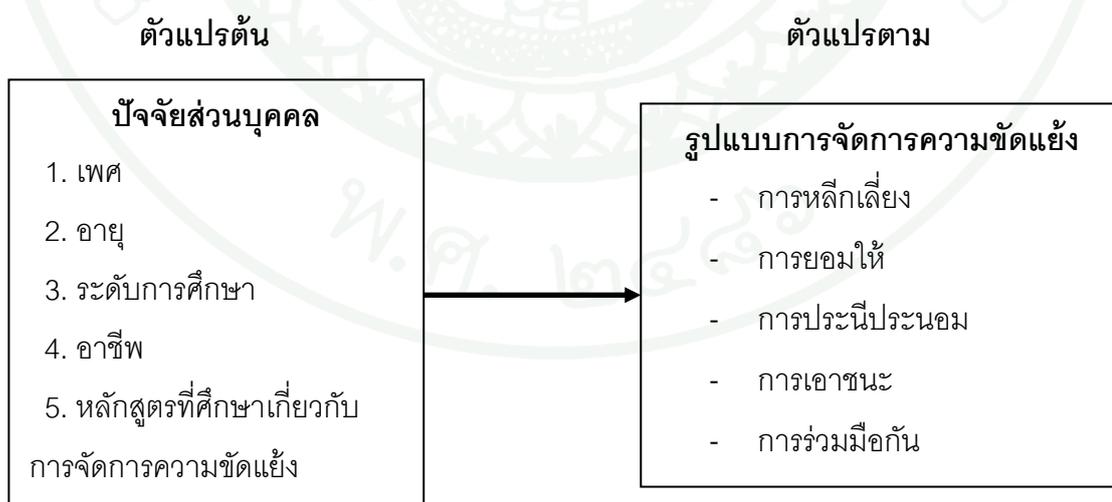
วิทยาทัศน์ สุขประดิษฐ์ (2550) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบพฤติกรรมการแก้ไขความขัดแย้งของผู้บังคับบัญชาภายใต้การรับรู้ของผู้ใต้บังคับบัญชากับความพึงพอใจในงานและความผูกพันต่อองค์กรของผู้ใต้บังคับบัญชา ประชากรที่ศึกษาเป็นพยาบาลของโรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง จำนวน 152 คน พบว่า ผู้บังคับบัญชาจะใช้รูปแบบการประสานความร่วมมือซึ่งตรงกับรูปแบบ 9,9 (มุ่งทีมงาน) ของรูปแบบการบริหารตามแนวทฤษฎีข่ายบริหารมากที่สุด ผู้บังคับบัญชาใช้รูปแบบการปรองดองหรือยอมตาม ซึ่งตรงกับรูปแบบ 1,9 (มุ่งเน้นคน) และใช้รูปแบบการเอาชนะหรือใช้การบังคับ ซึ่งตรงกับรูปแบบ 9,1 (มุ่งเน้นงาน) ตามลำดับ ส่วนในเรื่องผลของรูปแบบพฤติกรรมการแก้ไขความขัดแย้งที่มีต่อความพึงพอใจในงานและความผูกพันต่อองค์กรของผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้วิจัยไม่สามารถพบการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบพฤติกรรมการแก้ไขความขัดแย้งกับความพึงพอใจในงานและความผูกพันต่อองค์กรโดยตรง ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาผลการวิจัยที่ใกล้เคียง ซึ่งสรุปจากงานวิจัยทั้งหลายที่เป็นการศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชาในการจัดการความขัดแย้งที่แทรกอยู่ในงานวิจัยนั้น กับความพึงพอใจในงานและความผูกพันต่อองค์กรของผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นแนวทางในการกำหนดสมมติฐานในการวิจัย

ปกรณ วรานุสันติกุล (2553) ศึกษาเปรียบเทียบการจัดการความขัดแย้งในความคิดเห็นของพนักงานในส่วนงานซ่อมบำรุงรักษาสถานีไฟฟ้า การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค พบว่า พนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคในภาพรวมใช้การจัดการความขัดแย้งแบบร่วมมือร่วมใจมากที่สุด ส่วนการจัดการความขัดแย้งแบบอื่นๆ ถูกใช้ในระดัปลานกลาง โดยเรียงลำดับรองลงไป คือ แบบ

เชื้ออำนาจ แบบประนีประนอม แบบหลีกเลี่ยงปัญหา ส่วนการจัดการความขัดแย้งแบบบังคับถูกใช้น้อยที่สุด ส่วนการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของรูปแบบการจัดการความขัดแย้งจำแนกตามตัวแปรต้น ได้แก่ เขตการไฟฟ้า อายุ สถานภาพสมรส ระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน ระดับการศึกษา และตำแหน่งปัจจุบัน ไม่มีผลต่อการใช้การจัดการความขัดแย้งในภาพรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การจัดการความขัดแย้งทางการเมืองไทยของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ (พ.ศ.2552 – 2553)” ผู้วิจัยได้ศึกษากรอบแนวคิดของนักวิชาการหลายท่านที่ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบหรือพฤติกรรมในการจัดการความขัดแย้ง ซึ่งได้แก่ Thomas (1976), Thomas and Kilmann (1987), Johnson and Johnson (1994), Rahim (2002) และ ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี (2550) ซึ่งผู้วิจัยใช้แนวความคิดของ Thomas (1976) เป็นหลัก ร่วมกับแนวความคิดของท่านอื่นๆ มาใช้เป็นกรอบในการวิจัยในครั้งนี้ โดยกำหนดให้ตัวแปรอิสระคือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และหลักสูตรที่ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้ง ส่วนตัวแปรตามคือ รูปแบบการจัดการความขัดแย้ง ได้แก่ การหลีกเลี่ยง (Avoidance) การยอมให้ (Accommodating) การประนีประนอม (Compromising) การเอาชนะ (Competition) และการร่วมมือกัน (Collaboration) (ภาพที่ 12)

ภาพที่ 12 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองไทยของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ในระดับที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองไทยของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ในระดับที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองไทยของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ในระดับที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 4 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองไทยของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ในระดับที่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 5 ผู้ตอบแบบสอบถามที่เรียนหลักสูตรที่ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองไทยของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ในระดับที่แตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การจัดการความขัดแย้งทางการเมืองไทยของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ (พ.ศ.2552 – 2553)” การวิจัยเรื่องนี้เป็น การผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) กับ การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีวิธีการดำเนินงานวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

งานวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นิสิต/ นักศึกษาที่มีความรู้พื้นฐาน เกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งและกำลังศึกษาในหลักสูตรที่เกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้ง ในระหว่างปี พ.ศ. 2553 – 2554 มีจำนวนทั้งหมด 140 คน ได้แก่ นิสิต/ นักศึกษาจากหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการจัดการความขัดแย้ง คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รุ่นที่ 2 และ 3 จำนวน 63 คน และจากหลักสูตรประกาศนียบัตรแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งด้านนโยบายสาธารณะโดยสันติวิธี สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า รุ่นที่ 7 จำนวน 77 คน ซึ่งในงานวิจัยเชิงปริมาณนี้ผู้วิจัยได้ใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่างในเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

งานวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมีด้วยกัน 9 คน ประกอบไปด้วยตัวแทน นิสิต/ นักศึกษาจากหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการความขัดแย้ง คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 6 คน และจากหลักสูตรประกาศนียบัตรแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งด้านนโยบายสาธารณะโดยสันติวิธี สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า จำนวน 3 คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในงานวิจัยเชิงคุณภาพมีลักษณะเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) กล่าวคือ คุณลักษณะที่เฉพาะเจาะจงของกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ที่ได้รับเลือกเป็นตัวแทนรุ่นของแต่ละหลักสูตรและกำลังศึกษาอยู่ในหลักสูตรที่เกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้ง และเมื่อได้สัมภาษณ์เป็นที่เรียบร้อยแล้ว จะใช้เทคนิค Snowball ในการค้นหาผู้ให้ข้อมูลคนต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ซึ่งสร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และแนวคิดต่างๆ ตลอดจนผลงานที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และหลักสูตรที่ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้ง จำนวนทั้งหมด 5 ข้อ โดยใช้คำถามแบบเลือกตอบ (Check List) ข้อใดข้อหนึ่งที่ตามความเป็นจริงมากที่สุด

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ในช่วงปี 2552 – 2553 ประกอบด้วยคำถามจำนวนทั้งหมด 50 ข้อ วัตถุประสงค์รูปแบบการจัดการความขัดแย้ง 5 รูปแบบ ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนข้อคำถามในการเก็บข้อมูล

รูปแบบการจัดการความขัดแย้ง	จำนวนข้อคำถาม	คำถามข้อที่
การหลีกเลี่ยง (Avoiding)	10	1, 6, 11, 16, 21, 26, 31, 36, 41, 46
การยอมให้ (Accommodation)	10	2, 7, 12, 17, 22, 27, 32, 37, 42, 47
การประนีประนอม (Compromising)	10	3, 8, 13, 18, 23, 28, 33, 38, 43, 48
การเอาชนะ (Competition)	10	4, 9, 14, 19, 24, 29, 34, 39, 54, 59
การร่วมมือกัน (Collaboration)	10	5, 10, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 45, 50
รวม	50	

ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) โดยกำหนดค่าคะแนนของคำตอบดังนี้

- ระดับคะแนน 5 = ระดับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งที่ใช้มากที่สุด
 ระดับคะแนน 4 = ระดับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งที่ถูกใช้มาก
 ระดับคะแนน 3 = ระดับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งที่ถูกใช้ปานกลาง
 ระดับคะแนน 2 = ระดับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งที่ถูกใช้น้อย
 ระดับคะแนน 1 = ระดับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งที่ถูกใช้น้อยที่สุด

การนำคะแนนดังกล่าวไปอธิบายรูปแบบในการจัดการความขัดแย้ง ได้แบ่งการใช้รูปแบบการจัดการความขัดแย้งออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย โดยผู้วิจัยได้แบ่งช่วงระดับคะแนน โดยให้ค่าเฉลี่ยจากข้อมูลเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา โดยหาความกว้างของอันตรภาคชั้นดังนี้

$$\begin{aligned} \text{กำหนดความกว้างของแต่ละอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนอันตรภาคชั้น}} \\ &= \frac{5 - 1}{3} = 1.33 \end{aligned}$$

เมื่อได้คะแนนช่วงแต่ละช่วงแล้ว สามารถกำหนดความคิดเห็นในแต่ละช่วงของระดับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งได้ดังนี้

- คะแนนเฉลี่ย 3.68 – 5.00 หมายถึง รูปแบบการจัดการความขัดแย้งถูกใช้ในระดับมาก
 คะแนนเฉลี่ย 2.34 – 3.67 หมายถึง รูปแบบการจัดการความขัดแย้งถูกใช้ในระดับปานกลาง
 คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 2.33 หมายถึง รูปแบบการจัดการความขัดแย้งถูกใช้ในระดับน้อย

งานวิจัยเชิงคุณภาพใช้วิธีการสัมภาษณ์ โดยมีการจัดทำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview Form) โดยการตั้งคำถามลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด ใช้คำถามที่มีมาตรฐานเหมือนกัน โดยผู้วิจัยได้กำหนดคำถามล่วงหน้าและเหมือนกันทุกคน โดยการกำหนดคำถามล่วงหน้าจะทำให้ได้ข้อมูลที่เจาะจงไปในเรื่องที่ต้องการโดยเฉพาะเรื่องรูปแบบการจัดการความขัดแย้งที่รัฐบาลใช้จัดการกับความขัดแย้งที่เกิดขึ้นกับกลุ่ม นปช. ในช่วงปี 2552 – 2553

และลักษณะของคำถามที่เป็นลักษณะของคำถามปลายเปิดจะทำให้ได้ข้อมูลเชิงลึกทั้งในเรื่องรูปแบบการจัดการความขัดแย้งที่เหมาะสม รวมไปถึงผลดีและผลเสียของรูปแบบการจัดการความขัดแย้งที่รัฐบาลใช้ในการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้น

การทดสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเพื่อการวิจัยในครั้งนี้ ไปทดสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นดังนี้

1. ความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วนำไปเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก เพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้องตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และภาษาที่ใช้ของชุดคำถาม ว่าครอบคลุมเนื้อหาที่จะวัดได้ถูกต้องครบถ้วนหรือไม่ และหลังจากนั้นนำข้อเสนอแนะที่ได้รับมาปรับปรุงแก้ไขก่อนดำเนินการต่อไป

2. ความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและได้รับการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปทำการทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) รายละเอียดในภาคผนวก ค โดยจำนวนข้อคำถามและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่วัดจากรูปแบบการจัดการความขัดแย้งในแต่ละรูปแบบ แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนข้อคำถามและค่าความเชื่อมั่นของข้อคำถามเป็นรายรูปแบบ

รูปแบบการจัดการความขัดแย้ง	จำนวนข้อคำถาม	ค่าความเชื่อมั่น
การหลีกเลี่ยง (Avoiding)	10	0.6775
การยอมให้ (Accommodation)	10	0.7262
การประนีประนอม (Compromising)	10	0.8781
การเอาชนะ (Competition)	10	0.8315
การร่วมมือกัน (Collaboration)	10	0.9092

เมื่อนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับ มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.8969 แสดงว่า แบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับดีซึ่งมีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในงานวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้ คือ

1. ทำหนังสือขอความร่วมมือจากสำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า ในการขออนุญาตเก็บข้อมูลจากนักศึกษาที่กำลังศึกษาในหลักสูตรประกาศนียบัตรแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งด้านนโยบายสาธารณะโดยสันติวิธี รุ่นที่ 7 และขอความร่วมมือจากโครงการจัดการความขัดแย้ง คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนิสิตที่กำลังศึกษาในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการความขัดแย้ง คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รุ่นที่ 2 และ 3

2. ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองทั้งสองหลักสูตร ในงานวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ส่วนงานวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เฉพาะเจาะจง และเมื่อสัมภาษณ์เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ก็จะใช้เทคนิค Snowball ในการเข้าหาผู้ให้ข้อมูลคนถัดไป

3. งานวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมดตรวจสอบความสมบูรณ์ และนำไปวิเคราะห์ผลทางสถิติ ซึ่งแบบสอบถามที่ได้รับกลับมาและตอบครบถ้วนทั้งหมด 124 ฉบับ จาก 140 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.57 ส่วนงานวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ไปวิเคราะห์ผลเชิงเนื้อหาต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาทั้งหมด มาจัดระเบียบและลงรหัสเพื่อใช้ในการประมวลผลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติดังต่อไปนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) โดยนำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามมาเปลี่ยนเป็นตัวเลข แล้วนำตัวเลขนั้นไปบันทึกในระบบโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อประมวลข้อมูล จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติดังนี้ คือ

ส่วนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ที่ตอบแบบสอบถาม โดยสถิติที่ใช้ คือ ค่าร้อยละ (Percentage)

ส่วนที่ 2 วิเคราะห์รูปแบบการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองไทยของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ในช่วงปี 2552 - 2553 โดยสถิติที่ใช้ คือ ค่าเฉลี่ย (Mean: μ) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: σ)

และงานวิจัยชิ้นนี้ใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ได้แก่ การทดสอบค่าที (t - test) และการทดสอบค่าเอฟ (F - test) เพื่อเปรียบเทียบรูปแบบการจัดการความขัดแย้งโดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

งานวิจัยเชิงคุณภาพผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูล โดย การวิเคราะห์เนื้อหา(Content Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

ผลการวิจัย

งานวิจัยเชิงปริมาณ

การวิจัยเรื่อง “การจัดการความขัดแย้งทางการเมืองไทยของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ (พ.ศ.2552 – 2553)” ในเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตามขั้นตอนต่างๆ โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และหลักสูตรที่ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้ง

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.)

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิตหรือนักศึกษาที่มีความรู้พื้นฐานเรื่องการจัดการความขัดแย้ง ซึ่งได้แก่ นิสิต/ นักศึกษาที่มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งและกำลังศึกษาในหลักสูตรเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้ง ระหว่างปี พ.ศ. 2553 – 2554 มีจำนวนทั้งสิ้น 140 คน ได้แก่ นิสิต/ นักศึกษาจากหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการความขัดแย้ง คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รุ่นที่ 2 และ 3 จำนวน 63 คน และจากหลักสูตรประกาศนียบัตรแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งด้านนโยบายสาธารณะ โดยสันติวิธี สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า รุ่นที่ 7 จำนวน 77 คน ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ หลักสูตรที่ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้ง ผลการวิจัยแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงจำนวน ร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

(N = 124)		
ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	66	53.2
หญิง	58	46.8
2. อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	32	25.8
30 – 39 ปี	29	23.4
40 – 49 ปี	34	27.4
50 ปีขึ้นไป	29	23.4
3. ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี/ เทียบเท่า	58	46.8
สูงกว่าปริญญาตรี	66	53.2
4. อาชีพ		
ข้าราชการ	62	50.0
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	12	9.7
พนักงานบริษัทเอกชน	16	12.9
ธุรกิจส่วนตัว	8	6.5
อื่นๆ	26	21.0
5. หลักสูตรที่ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้ง		
หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ ความขัดแย้ง (ภาคพิเศษ) คณะสังคมศาสตร์	62	50.0
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รุ่นที่ 2 และ 3		
หลักสูตรประกาศนียบัตรแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการ จัดการความขัดแย้งด้านนโยบายสาธารณะโดยสันติวิธี	62	50.0
สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า รุ่นที่ 7		

จากตารางที่ 3 สามารถอธิบายลักษณะของผู้ตอบแบบสอบถามได้ดังนี้

เพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 53.2 เพศหญิง จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 46.8

อายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุระหว่าง 40 – 49 ปี จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 27.4 มีอายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 25.8 มีอายุ 30 – 39 ปี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 23.4 และมีอายุ 50 ปีขึ้นไป จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 23.4

ระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 53.2 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี/ เทียบเท่า จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 46.8

อาชีพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีอาชีพข้าราชการมากที่สุด จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 50.0 รองลงมา มีอาชีพ อื่นๆ จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 21.0 มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 12.9 มีอาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 9.7 และมีอาชีพธุรกิจส่วนตัว จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 6.5

หลักสูตรที่ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกศึกษาเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้ง พบว่า กลุ่มตัวอย่าง ที่ศึกษาในสาขาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการความขัดแย้ง คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีจำนวนเท่ากับ หลักสูตรประกาศนียบัตรแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งด้านนโยบายสาธารณะโดยสันติวิธี สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า จำนวนหลักสูตรละ 62 คน

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.)

การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) โดยแบ่งรูปแบบการจัดการความขัดแย้งออกเป็น 5 รูปแบบ ได้แก่ การหลีกเลี่ยง การยอมให้ การประนีประนอม

การเอาชนะ และการร่วมมือกัน โดยแบ่งระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และเห็นด้วยน้อยที่สุด และระดับการแปลผลคะแนนเฉลี่ยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับมาก ปานกลาง และน้อย

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) แสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับคะแนนเฉลี่ยของข้อมูล เกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ในภาพรวม

(N = 124)

รูปแบบการจัดการความขัดแย้ง	μ	σ	ระดับความคิดเห็น
การหลีกเลี่ยง	3.06	0.552	ปานกลาง
การยอมให้	2.68	0.645	ปานกลาง
การประนีประนอม	2.84	0.703	ปานกลาง
การเอาชนะ	3.15	0.750	ปานกลาง
การร่วมมือกัน	2.78	0.846	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองไทยของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ในช่วงปี 2552 – 2553 พบว่า รัฐบาลใช้รูปแบบการจัดการความขัดแย้งทั้ง 5 รูปแบบ ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า รัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ใช้รูปแบบการเอาชนะมากที่สุด ($\sigma = 3.15$) ในการจัดการความขัดแย้ง รองลงมาได้แก่ การหลีกเลี่ยง ($\sigma = 3.06$) การประนีประนอม ($\sigma = 2.84$) การร่วมมือกัน ($\sigma = 2.78$) และการยอมให้ ($\sigma = 2.68$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ในแต่ละรูปแบบ ได้ผลการศึกษาดังนี้

รูปแบบการหลีกเลี่ยง

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับคะแนนเฉลี่ยของข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการใช้วิธีการจัดการความขัดแย้งรูปแบบการหลีกเลี่ยงของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.)

(N = 124)

ลักษณะหรือรูปแบบการจัดการความขัดแย้ง	ระดับความคิดเห็น					μ	σ	ระดับความคิดเห็น
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด			
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด			
การหลีกเลี่ยง						3.06	0.552	ปานกลาง
1. รัฐบาลใช้การหลบเลี่ยงปัญหาโดยการไม่พูดถึงปัญหาความขัดแย้ง เพื่อไม่ต้องการให้เกิดความขัดแย้ง (1)	28 (22.6)	28 (22.6)	42 (33.9)	14 (11.3)	12 (9.7)	3.37	1.226	ปานกลาง
2. รัฐบาลมีความอดกลั้นและความพยายามอย่างมากในการระงับหรืออดกลั้นไม่ให้เกิดการโต้แย้งหรือการต่อสู้ระหว่างกัน (6)	19 (15.3)	38 (30.6)	28 (22.6)	27 (21.8)	12 (9.7)	3.20	1.223	ปานกลาง
3. รัฐบาลไม่กล้าตัดสินใจแก้ไขปัญหาใดๆ ได้อย่างชัดเจนเนื่องจากกลัวความขัดแย้งขยายตัว (11)	38 (30.6)	35 (28.2)	29 (23.4)	11 (8.9)	11 (8.9)	3.63	1.252	ปานกลาง
4. รัฐบาลพยายามหลีกเลี่ยงการพูดคุยกับกลุ่มที่มีความเห็นแตกต่างกับรัฐบาล (16)	19 (15.3)	30 (24.2)	26 (21.0)	33 (26.6)	16 (12.9)	3.02	1.284	ปานกลาง

ตารางที่ 5 (ต่อ)

(N = 124)

ลักษณะหรือรูปแบบการจัดการ ความขัดแย้ง	ระดับความคิดเห็น					μ	σ	ระดับ ความ คิดเห็น
	เห็น ด้วย มาก ที่สุด	เห็น ด้วย มาก	เห็น ด้วย ปาน กลาง	เห็น ด้วย น้อย	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด			
5. รัฐบาลใช้วิธีการเงียบไม่ ได้ตอบใดๆ มาใช้ในการ แก้ไขปัญหาคความขัดแย้ง แม้ จะเห็นว่าสิ่งที่เกิดขึ้นนั้นไม่ ถูกต้อง (21)	13 (10.5)	20 (16.1)	38 (30.6)	29 (23.4)	24 (19.4)	2.75	1.240	ปานกลาง
6. รัฐบาลไม่เห็นความจำเป็นว่า จะต้องเป็นผู้ชนะในการ แสดงความคิดเห็นที่แตกต่าง (26)	6 (4.8)	18 (14.5)	45 (36.3)	30 (24.2)	25 (20.2)	2.60	1.111	ปานกลาง
7. รัฐบาลไม่เข้าร่วมแสดงความ คิดเห็นหรือมีข้อผูกมัดกับ ข้อตกลงต่างๆ กับอีกฝ่าย เมื่อรัฐบาลไม่เห็นชอบด้วย (31)	24 (19.4)	36 (29.0)	34 (27.4)	21 (16.9)	9 (7.3)	3.36	1.185	ปานกลาง
8. รัฐบาลพยายามหลีกเลี่ยง การแสดงความคิดเห็นต่างๆ หากการแสดงความคิดเห็น นั้นๆ นำมาสู่ความขัดแย้ง (36)	12 (9.7)	28 (22.6)	39 (31.5)	30 (24.2)	15 (12.1)	2.94	1.160	ปานกลาง
9. รัฐบาลพยายามอยู่ห่างจาก ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นให้ มากที่สุด (41)	21 (16.9)	18 (14.5)	45 (36.3)	24 (19.4)	16 (12.9)	3.03	1.242	ปานกลาง

ตารางที่ 5 (ต่อ)

(N = 124)

ลักษณะหรือรูปแบบการจัดการ ความขัดแย้ง	ระดับความคิดเห็น					μ	σ	ระดับ ความ คิดเห็น
	เห็น ด้วย มาก ที่สุด	เห็น ด้วย มาก	เห็น ด้วย ปาน กลาง	เห็น ด้วย น้อย	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด			
	10. รัฐบาลมองเห็นว่าการ หลีกเลี่ยงหรือไม่เข้าไปยุ่ง เกี่ยวกับความขัดแย้งที่ เกิดขึ้นเป็นวิธีที่ดีที่สุด (46)	6 (4.8)	21 (16.9)	49 (39.5)	26 (21.0)			

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงลำดับข้อในแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.)

จากตารางที่ 5 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ด้านรูปแบบการหลีกเลี่ยง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งด้านรูปแบบการหลีกเลี่ยงโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.06$) ซึ่งหมายถึง รูปแบบการจัดการความขัดแย้งถูกใช้ในระดับปานกลางและเมื่อพิจารณาในรายข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า

1. รัฐบาลไม่กล้าตัดสินใจแก้ไขปัญหาใดๆ ได้อย่างชัดเจน เนื่องจากกลัวความขัดแย้งขยายตัว อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.63$)
2. รัฐบาลใช้การหลบเลี่ยงปัญหาโดยการไม่พูดถึงปัญหาความขัดแย้ง เพื่อไม่ต้องการให้เกิดความขัดแย้ง อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.37$)
3. รัฐบาลไม่เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นหรือมีข้อผูกมัดกับข้อตกลงต่างๆ กับอีกฝ่าย เมื่อรัฐบาลไม่เห็นชอบด้วย อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.36$)

4. รัฐบาลมีความอดกลั้นและความพยายามอย่างมากในการระงับหรืออดกลั้นไม่ให้เกิดการโต้แย้งหรือการต่อสู้ระหว่างกัน อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.20$)
5. รัฐบาลพยายามอยู่ห่างจากความขัดแย้งที่เกิดขึ้นให้มากที่สุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.03$)
6. รัฐบาลพยายามหลีกเลี่ยงการพูดคุยกับกลุ่มที่มีความเห็นแตกต่างกับรัฐบาล อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.02$)
7. รัฐบาลพยายามหลีกเลี่ยงการแสดงความคิดเห็นต่างๆ หากการแสดงความคิดเห็นนั้นๆ นำมาสู่ความขัดแย้ง อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.94$)
8. รัฐบาลใช้วิธีการเงียบไม่ได้ตอบใดๆ มาใช้ในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง แม้จะเห็นว่าสิ่งที่เกิดขึ้นนั้นไม่ถูกต้อง อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.75$)
9. รัฐบาลมองเห็นว่าการหลีกเลี่ยงหรือไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับความขัดแย้งที่เกิดขึ้นเป็นวิธีที่ดีที่สุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.70$)
10. รัฐบาลไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องเป็นผู้ชนะในการแสดงความคิดเห็นที่แตกต่าง อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.60$)

ด้านรูปแบบการยอมให้

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับคะแนนเฉลี่ยของข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการใช้วิธีการจัดการความขัดแย้งรูปแบบการยอมให้ของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.)

(N = 124)

ลักษณะหรือรูปแบบการจัดการความขัดแย้ง	ระดับความคิดเห็น					μ	σ	ระดับความคิดเห็น
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด			
	10	8	6	4	2			
การยอมให้						2.68	0.645	ปานกลาง
1. วิธีการจัดการความขัดแย้งของรัฐบาลค้ำถึงผลประโยชน์ของอีกฝ่ายมากกว่าฝ่ายของตน (2)	10 (8.1)	10 (8.1)	28 (22.6)	34 (27.4)	42 (33.9)	2.29	1.241	น้อย
2. รัฐบาลพยายามรักษาน้ำใจกับฝ่ายตรงข้าม และพยายามรักษาความสัมพันธ์ระหว่างกันในการแก้ไขความขัดแย้ง (7)	8 (6.5)	36 (29.0)	37 (29.8)	21 (16.9)	22 (17.7)	2.90	1.195	ปานกลาง
3. รัฐบาลยอมโอนอ่อนผ่อนตามฝ่ายตรงข้ามมากกว่าความคิดเห็นของตนในการแก้ไขความขัดแย้ง (12)	9 (7.3)	13 (10.5)	39 (31.5)	38 (30.6)	25 (20.2)	2.54	1.143	ปานกลาง
4. รัฐบาลไม่ใช้อารมณ์โกรธเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการแก้ไขความขัดแย้ง (17)	10 (8.1)	34 (27.4)	38 (30.6)	23 (18.5)	19 (15.3)	2.94	1.185	ปานกลาง
5. ภาษาที่ใช้ในการจัดการความขัดแย้งของรัฐบาลเป็นไปในลักษณะที่นุ่มนวล สุภาพ (22)	13 (10.5)	44 (35.5)	31 (25.0)	22 (17.7)	14 (11.3)	3.16	1.178	ปานกลาง

ตารางที่ 6 (ต่อ)

(N = 124)

ลักษณะหรือรูปแบบการจัดการ ความขัดแย้ง	ระดับความคิดเห็น					μ	σ	ระดับ ความ คิดเห็น
	เห็น ด้วย มาก ที่สุด	เห็น ด้วย มาก	เห็น ด้วย ปาน กลาง	เห็น ด้วย น้อย	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด			
	6. รัฐบาลยอมทำตามความ ต้องการของอีกฝ่าย เพราะ ความเกรงใจเสมอๆ (27)	8 (6.5)	8 (6.5)	26 (21.0)	45 (36.3)			
7. รัฐบาลยอมเสียสละสิ่ง ที่ต้องการในบางครั้งเพื่อให้ ฝ่ายได้สิ่งที่ต้องการ (32)	6 (4.8)	18 (14.5)	43 (34.7)	34 (27.4)	23 (18.5)	2.60	1.096	ปานกลาง
8. เมื่อรัฐบาลไม่ได้รับการ ตอบสนองตามสิ่งที่ต้องการ ก็จะเงียบหรือไม่แสดงท่าที ใดๆ ออกมาเสมอๆ (37)	19 (15.3)	31 (25.0)	41 (33.1)	19 (15.3)	14 (11.3)	3.18	1.203	ปานกลาง
9. รัฐบาลยอมทำตามความ ต้องการของอีกฝ่าย เพื่อให้ ความขัดแย้งจบลง (42)	7 (5.6)	13 (10.5)	30 (24.2)	34 (27.4)	40 (32.3)	2.30	1.189	น้อย
10. รัฐบาลยอมทำตามความ ต้องการของอีกฝ่าย เพื่อ ต้องการสร้างความยอมรับ จากสังคมในการที่จะแก้ไข ปัญหาที่สำคัญๆ ได้สะดวก ขึ้นในอนาคต (47)	6 (4.8)	21 (16.9)	48 (38.7)	25 (20.2)	24 (19.4)	2.68	1.116	ปานกลาง

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงลำดับข้อในแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการ
จัดการความขัดแย้งของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตย
ต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.)

จากตารางที่ 6 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ด้านรูปแบบการยอมให้ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้ง ด้านรูปแบบการยอมให้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.68$) ซึ่งหมายถึง รูปแบบการจัดการความขัดแย้งถูกใช้ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาในรายข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า

1. เมื่อรัฐบาลไม่ได้รับการตอบสนองตามสิ่งที่ต้องการ ก็จะเงยบหรือไม่แสดงท่าทีใดๆ ออกมาเสมอๆ อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.18$)
2. ภาษาที่ใช้ในการจัดการความขัดแย้งของรัฐบาลเป็นไปในลักษณะที่นุ่มนวล สุภาพ อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.16$)
3. รัฐบาลไม่ใช้อารมณ์โกรธเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการแก้ไขความขัดแย้ง อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.94$)
4. รัฐบาลพยายามรักษาน้ำใจกับฝ่ายตรงข้าม และพยายามรักษาความสัมพันธ์ระหว่างกันในการแก้ไขความขัดแย้ง อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.90$)
5. รัฐบาลยอมทำตามความต้องการของอีกฝ่าย เพื่อต้องการสร้างความยอมรับจากสังคมในการที่จะแก้ไขปัญหาที่สำคัญๆ ได้สะดวกขึ้นในอนาคต อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.68$)
6. รัฐบาลยอมเสียสละสิ่งที่ต้องการในบางครั้งเพื่อให้อีกฝ่ายได้สิ่งที่ต้องการ อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.60$)
7. รัฐบาลยอมโอนอ่อนผ่อนตามฝ่ายตรงข้ามมากกว่าความคิดเห็นของตนในการแก้ไขความขัดแย้ง อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.54$)
8. รัฐบาลยอมทำตามความต้องการของอีกฝ่าย เพื่อให้ความขัดแย้งจบลง อยู่ในระดับน้อย ($\mu = 2.30$)

9. วิธีการจัดการความขัดแย้งของรัฐบาลคำนึงถึงผลประโยชน์ของอีกฝ่ายมากกว่าฝ่ายของตน อยู่ในระดับน้อย ($\mu = 2.29$)

10. รัฐบาลยอมทำตามความต้องการของอีกฝ่าย เพราะความเกรงใจเสมอๆ อยู่ในระดับน้อย ($\mu = 2.23$)

ด้านรูปแบบการประนีประนอม

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับคะแนนเฉลี่ยของข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการใช้วิธีการจัดการความขัดแย้งรูปแบบการประนีประนอมของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.)

(N = 124)

ลักษณะหรือรูปแบบการจัดการความขัดแย้ง	ระดับความคิดเห็น					μ	σ	ระดับความคิดเห็น
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด			
	11	25	41	30	17			
การประนีประนอม						2.84	0.703	ปานกลาง
1. รัฐบาลแก้ไขความขัดแย้งโดยยอมให้อีกฝ่ายได้บางส่วน และเสียบางส่วนเพื่อให้เกิดการยอมรับทั้งสองฝ่าย (3)	11 (8.9)	25 (20.2)	41 (33.1)	30 (24.2)	17 (13.7)	2.86	1.157	ปานกลาง
2. ลักษณะที่ใช้ในการจัดการความขัดแย้งของรัฐบาลเป็นแบบพบกันครึ่งทาง (8)	7 (5.6)	27 (21.8)	34 (27.4)	37 (29.8)	19 (15.3)	2.73	1.136	ปานกลาง
3. รัฐบาลยอมแพ้ในบางประเด็นเพื่อชนะในบางประเด็นในการแก้ไขความขัดแย้ง (13)	7 (5.6)	18 (14.5)	41 (33.1)	33 (26.6)	25 (20.2)	2.59	1.133	ปานกลาง

ตารางที่ 7 (ต่อ)

(N = 124)

ลักษณะหรือรูปแบบการจัดการ ความขัดแย้ง	ระดับความคิดเห็น					μ	σ	ระดับ ความ คิดเห็น
	เห็น ด้วย มาก ที่สุด	เห็น ด้วย มาก	เห็น ด้วย ปาน กลาง	เห็น ด้วย น้อย	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด			
4. รัฐบาลยอมทำตามความ ต้องการของอีกฝ่าย หากอีก ฝ่ายยอมที่จะทำตามความ ต้องการของฝ่ายรัฐบาล เช่นกัน (18)	18 (14.5)	25 (20.2)	42 (33.9)	22 (17.7)	17 (13.7)	3.04	1.232	ปานกลาง
5. การแบ่งครึ่งกันของ ผลประโยชน์ที่จะได้รับเป็น วิธีการแก้ไขความขัดแย้งที่ เหมาะสมที่สุดที่รัฐบาลใช้ใน การจัดการความขัดแย้ง (23)	11 (8.9)	13 (10.5)	38 (30.6)	38 (30.6)	24 (19.4)	2.59	1.176	ปานกลาง
6. รัฐบาลได้ใช้การ ประนีประนอม โดยยอมที่จะ ปรับเปลี่ยนความต้องการ บางส่วนของทั้งอีกฝ่าย เพื่อ ลดความขัดแย้งที่เกิดขึ้น ระหว่างกัน (28)	6 (4.8)	43 (34.7)	41 (33.1)	15 (12.1)	19 (15.3)	3.02	1.133	ปานกลาง
7. รัฐบาลพยายามประสาน ผลประโยชน์กับอีกฝ่าย เพื่อ ลดความขัดแย้งที่เกิดขึ้น (33)	6 (4.8)	29 (23.4)	44 (35.5)	26 (21.0)	19 (15.3)	2.81	1.107	ปานกลาง
8. รัฐบาลมีความคิดว่า แม้จะ ได้น้อยกว่าสิ่งที่ต้องการ ก็ ดีกว่าไม่ได้อะไร (38)	13 (10.5)	26 (21.0)	45 (36.3)	27 (21.8)	13 (10.5)	2.99	1.130	ปานกลาง

ตารางที่ 7 (ต่อ)

(N = 124)

ลักษณะหรือรูปแบบการจัดการ ความขัดแย้ง	ระดับความคิดเห็น					μ	σ	ระดับ ความ คิดเห็น
	เห็น ด้วย มาก ที่สุด	เห็น ด้วย มาก	เห็น ด้วย ปาน กลาง	เห็น ด้วย น้อย	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด			
	9. รัฐบาลมีความพยายามใน การแยกข้อแตกต่างของ ความคิดเห็นที่ก่อให้เกิด ความขัดแย้งเพื่อหาทาง ประนีประนอม (43)	8 (6.5)	23 (18.5)	55 (44.4)	22 (17.7)			
10. ในประเด็นความขัดแย้งที่มี ซับซ้อนมาก รัฐบาลสามารถ ประนีประนอมกับอีกฝ่ายได้ ชั่วคราว เพื่อควบคุมการ ขยายตัวของความขัดแย้งได้ (48)	8 (6.5)	28 (34.7)	43 (34.7)	31 (25.0)	14 (11.3)	2.88	1.086	ปานกลาง

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงลำดับข้อในแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการ
จัดการความขัดแย้งของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตย
ต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.)

จากตารางที่ 7 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งของรัฐบาล
อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ด้านรูปแบบ
การประนีประนอม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความ
ขัดแย้ง ด้านรูปแบบการประนีประนอม โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.84$) ซึ่ง
หมายถึง รูปแบบการจัดการความขัดแย้งถูกใช้ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาในรายข้อ โดย
เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า

1. รัฐบาลยอมทำตามความต้องการของอีกฝ่าย หากอีกฝ่ายยอมที่จะทำตาม ความ
ต้องการของฝ่ายรัฐบาลเช่นกัน อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.04$)

2. รัฐบาลได้ใช้การประนีประนอม โดยยอมที่จะปรับเปลี่ยนความต้องการบางส่วนของ ทั้งอีกฝ่าย เพื่อลดความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างกัน อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.02$)
3. รัฐบาลมีความคิดว่า แม้จะได้น้อยกว่าสิ่งที่ต้องการ ก็ดีกว่าไม่ได้อะไร อยู่ในระดับ ปานกลาง ($\mu = 2.99$)
4. รัฐบาลมีความพยายามในการแยกข้อแตกต่างของความคิดเห็นที่ก่อให้เกิดความ ขัดแย้งเพื่อหาทางประนีประนอม อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.88$)
5. ในประเด็นความขัดแย้งที่มีซับซ้อนมาก รัฐบาลสามารถประนีประนอมกับอีกฝ่ายได้ ชั่วคราว เพื่อควบคุมการขยายตัวของความขัดแย้งได้ อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.88$)
6. รัฐบาลแก้ไขความขัดแย้งโดยยอมให้อีกฝ่ายได้บางส่วนและเสียบางส่วนเพื่อให้เกิด การยอมรับทั้งสองฝ่าย อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.86$)
7. รัฐบาลพยายามประสานผลประโยชน์กับอีกฝ่าย เพื่อลดความขัดแย้งที่เกิดขึ้น อยู่ใน ระดับปานกลาง ($\mu = 2.81$)
8. ลักษณะที่ใช้ในการจัดการความขัดแย้งของรัฐบาลเป็นแบบพบกันครึ่งทาง อยู่ใน ระดับปานกลาง ($\mu = 2.73$)
9. รัฐบาลยอมแพ้ในบางประเด็นเพื่อชนะในบางประเด็นในการแก้ไขความขัดแย้ง อยู่ใน ระดับปานกลาง ($\mu = 2.59$)
10. การแบ่งครึ่งกันของผลประโยชน์ที่จะได้รับเป็นวิธีการแก้ไขความขัดแย้งที่เหมาะสม ที่สุดที่รัฐบาลใช้ในการจัดการความขัดแย้ง อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.59$)

ด้านรูปแบบการเอาชนะ

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับคะแนนเฉลี่ยของข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการใช้วิธีการจัดการความขัดแย้งรูปแบบการเอาชนะของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.)

(N = 124)

ลักษณะหรือรูปแบบการจัดการความขัดแย้ง	ระดับความคิดเห็น					μ	σ	ระดับความคิดเห็น
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด			
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด			
การเอาชนะ						3.14	0.750	ปานกลาง
1. รัฐบาลยึดมั่นในความคิดเห็นของตนเองเป็นหลักมากกว่าฟังความคิดเห็นของฝ่ายต่างๆ ในการแก้ไขความขัดแย้ง (4)	33 (26.3)	22 (17.7)	34 (27.4)	26 (21.0)	9 (7.3)	3.35	1.276	ปานกลาง
2. รัฐบาลให้ความสนใจต่อผลประโยชน์ที่ตนเองจะได้รับ และจะยอมเสียผลประโยชน์ใดๆ ของตนไปเมื่อเกิดความขัดแย้ง (9)	16 (12.9)	21 (16.9)	41 (33.1)	33 (26.6)	13 (10.5)	2.95	1.175	ปานกลาง
3. รัฐบาลพยายามทำทุกวิถีทางเพื่อต้องการเอาชนะฝ่ายต่างๆ และกำจัดคู่แข่งออกไป (14)	31 (25.0)	22 (17.7)	30 (24.2)	29 (23.4)	12 (9.7)	3.25	1.323	ปานกลาง
4. ในการแสดงความคิดเห็นต่างๆ รัฐบาลมีความเชื่อว่าทำยที่สุดแล้ว รัฐบาลจะต้องเป็นฝ่ายชนะ (19)	26 (29.0)	30 (24.2)	33 (26.6)	17 (13.7)	8 (6.5)	3.56	1.225	ปานกลาง

ตารางที่ 8 (ต่อ)

(N = 124)

ลักษณะหรือรูปแบบการจัดการ ความขัดแย้ง	ระดับความคิดเห็น					μ	σ	ระดับ ความ คิดเห็น
	เห็น ด้วย มาก ที่สุด	เห็น ด้วย มาก	เห็น ด้วย ปาน กลาง	เห็น ด้วย น้อย	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด			
5. รัฐบาลพยายามเป็นฝ่ายชนะ เท่านั้นในความขัดแย้งที่ เกิดขึ้น เพราะเชื่อว่าความ ขัดแย้งมีเพียงแค่ ชนะ หรือ แพ้ เท่านั้น (24)	28 (22.6)	25 (20.2)	24 (19.4)	32 (25.8)	15 (12.1)	3.15	1.356	ปานกลาง
6. รัฐบาลพยายามทำทุกวิถีทาง เพื่อได้รับการสนับสนุนจาก ฝ่ายต่างๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งชัย ชนะตามที่หวังไว้ (29)	30 (24.2)	27 (21.8)	40 (32.3)	16 (12.9)	11 (8.9)	3.40	1.235	ปานกลาง
7. รัฐบาลใช้อำนาจเหนือที่ตนมี เช่น ตำแหน่ง ฐานะ หรือ บารมี มาใช้ เพื่อให้ฝ่ายต่างๆ ยอมรับในความคิดเห็นของ ฝ่ายรัฐบาลในการจัดการ ความขัดแย้ง (34)	31 (25.0)	29 (23.4)	32 (25.8)	23 (18.5)	9 (7.3)	3.40	1.249	ปานกลาง
8. รัฐบาลใช้อำนาจในการแก้ไข ความขัดแย้งโดยแสดงออก มาตรงๆ ถึงความต้องการ หรือความเห็นว่าเป็นอย่างไร (39)	18 (14.5)	17 (13.7)	56 (45.2)	23 (18.5)	10 (8.1)	3.08	1.109	ปานกลาง
9. รัฐบาลตัดสินใจโดยเร็วใน การจัดการความขัดแย้ง เพื่อให้ความขัดแย้งจบลง โดยเร็ว (44)	10 (8.1)	14 (11.3)	33 (26.6)	41 (33.1)	26 (21.0)	2.52	1.179	ปานกลาง

ตารางที่ 8 (ต่อ)

(N = 124)

ลักษณะหรือรูปแบบการจัดการ ความขัดแย้ง	ระดับความคิดเห็น					μ	σ	ระดับ ความ คิดเห็น
	เห็น ด้วย มาก ที่สุด	เห็น ด้วย มาก	เห็น ด้วย ปาน กลาง	เห็น ด้วย น้อย	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด			
	10. ภาษาที่ใช้ในการจัดการความ ขัดแย้งของรัฐบาลเป็นไปใน ลักษณะที่แข็งกร้าว (49)	18 (14.5)	20 (16.1)	33 (26.6)	28 (22.6)			

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงลำดับข้อในแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการ
จัดการความขัดแย้งของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตย
ต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.)

จากตารางที่ 8 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งของรัฐบาล
อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ด้านรูปแบบ
การเอาชนะ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้ง
ด้านรูปแบบการเอาชนะ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.14$) ซึ่งหมายถึง รูปแบบการ
จัดการความขัดแย้งถูกใช้ในระดัปานกลาง และเมื่อพิจารณาในรายข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจาก
มากไปหาน้อย พบว่า

1. ในการแสดงความคิดเห็นต่างๆ รัฐบาลมีความเชื่อว่าทำดีที่สุดแล้ว รัฐบาลจะต้องเป็น
ฝ่ายชนะ อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.56$)
2. รัฐบาลพยายามทำทุกวิถีทางเพื่อได้รับการสนับสนุนจากฝ่ายต่างๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งชัย
ชนะตามที่หวังไว้ อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.40$)
3. รัฐบาลใช้อำนาจเหนือที่ตนมี เช่น ตำแหน่ง ฐานะ หรือบารมี มาใช้ เพื่อให้ฝ่ายต่างๆ
ยอมรับในความคิดเห็นของฝ่ายรัฐบาลในการจัดการความขัดแย้ง อยู่ในระดับปานกลาง
($\mu = 3.40$)

4. รัฐบาลยึดมั่นในความคิดเห็นของตนเองเป็นหลักมากกว่าฟังความคิดเห็นของฝ่ายต่างๆ ในการแก้ไขความขัดแย้ง อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.35$)
5. รัฐบาลพยายามทำทุกวิถีทางเพื่อต้องการเอาชนะฝ่ายต่างๆ และกำจัดการแข่งขันออกไป อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.25$)
6. รัฐบาลพยายามเป็นฝ่ายชนะเท่านั้นในความขัดแย้งที่เกิดขึ้น เพราะเชื่อว่าความขัดแย้งมีเพียงแค่ ชนะ หรือ แพ้ เท่านั้น อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.15$)
7. รัฐบาลใช้อำนาจในการแก้ไขความขัดแย้งโดยแสดงออกโดยตรง ถึงความต้องการหรือความเห็นว่าเป็นอย่างไร อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.08$)
8. รัฐบาลให้ความสนใจต่อผลประโยชน์ที่ตนเองจะได้รับและจะยอมเสียผลประโยชน์ใดๆ ของตนไปเมื่อเกิดความขัดแย้ง อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.95$)
9. ภาษาที่ใช้ในการจัดการความขัดแย้งของรัฐบาลเป็นไปในลักษณะที่แข็งกร้าว อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.82$)
10. รัฐบาลตัดสินใจโดยเร็วในการจัดการความขัดแย้ง เพื่อให้ความขัดแย้งจบลงโดยเร็ว อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.52$)

ด้านรูปแบบการร่วมมือกัน

ตารางที่ 9 แสดงค่าเฉลี่ย (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และระดับคะแนนเฉลี่ยของข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการใช้วิธีการจัดการความขัดแย้งรูปแบบการร่วมมือกันของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.)

(N = 124)

ลักษณะหรือรูปแบบการจัดการความขัดแย้ง	ระดับความคิดเห็น					μ	σ	ระดับความคิดเห็น
	เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด			
	10	20	33	39	22			
การร่วมมือกัน						2.78	0.846	ปานกลาง
1. รัฐบาลให้ความสนใจกับความต้องการของฝ่ายตรงข้ามและของตนเองเท่าๆ กัน เพื่อให้ได้ทางออกที่ทั้งสองฝ่ายพึงพอใจที่สุด (5)	10 (8.1)	20 (16.1)	33 (26.6)	39 (31.5)	22 (17.7)	2.65	1.183	ปานกลาง
2. รัฐบาลมีวิธีการพูดเพื่อให้เกิดความเข้าใจระหว่างกันในการแก้ไขความขัดแย้งที่เกิดขึ้น และทำให้เกิดความร่วมมือที่ดีระหว่างกัน (10)	15 (12.1)	13 (10.5)	41 (33.1)	34 (27.4)	21 (16.9)	2.73	1.217	ปานกลาง
3. รัฐบาลมองว่าความขัดแย้งไม่ได้เป็นสิ่งที่ไม่ดีเสมอไป แต่หากเราร่วมมือกันในการแก้ไขความขัดแย้งตามที่ทุกฝ่ายเห็นพ้อง (15)	9 (7.3)	42 (33.9)	39 (31.5)	21 (16.9)	13 (10.5)	3.10	1.103	ปานกลาง
4. รัฐบาลพยายามประสานรอยรัวกับฝ่ายตรงข้าม เพื่อให้เกิดความเข้าใจ ความไว้วางใจ ในการแก้ไขความขัดแย้งที่เกิดขึ้น (20)	9 (7.3)	23 (18.5)	41 (33.1)	28 (22.6)	23 (18.5)	2.73	1.176	ปานกลาง

ตารางที่ 9 (ต่อ)

(N = 124)

ลักษณะหรือรูปแบบการจัดการ ความขัดแย้ง	ระดับความคิดเห็น					μ	σ	ระดับ ความ คิดเห็น
	เห็น ด้วย มาก ที่สุด	เห็น ด้วย มาก	เห็น ด้วย ปาน กลาง	เห็น ด้วย น้อย	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด			
5. รัฐบาลพยายามทำความเข้าใจกับเนื้อหาสาระหรือข้อมูลที่ไมตรงกัน เพื่อลดความขัดแย้งที่เกิดขึ้น (25)	3 (2.4)	30 (24.2)	46 (37.1)	24 (19.4)	21 (16.9)	2.76	1.077	ปานกลาง
6. รัฐบาลแก้ไขความขัดแย้งโดยเริ่มจากการสร้างความไว้วางใจให้เกิดขึ้นระหว่างกัน เพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือในการแก้ไขความขัดแย้ง (30)	5 (4.0)	25 (20.2)	46 (37.1)	23 (18.5)	25 (20.2)	2.69	1.127	ปานกลาง
7. รัฐบาลเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการแก้ไขความขัดแย้ง (35)	13 (10.5)	29 (23.4)	35 (28.2)	25 (20.2)	22 (17.7)	2.89	1.251	ปานกลาง
8. รัฐบาลแก้ไขความขัดแย้งโดยการเปิดเผยข้อมูลที่แท้จริงและความต้องการของแต่ละฝ่ายให้ทุกฝ่ายได้รับรู้เท่าเทียมกัน (40)	8 (6.5)	15 (12.1)	32 (25.8)	33 (26.6)	36 (29.0)	2.40	1.209	ปานกลาง
9. รัฐบาลยอมรับฟังความคิดเห็นของฝ่ายตรงข้ามโดยไม่ใช้อารมณ์โต้ตอบ เพื่อให้สามารถแก้ไขความขัดแย้งได้ (45)	11 (8.9)	23 (18.5)	44 (35.5)	26 (21.0)	20 (16.1)	2.83	1.174	ปานกลาง

ตารางที่ 9 (ต่อ)

(N = 124)

ลักษณะหรือรูปแบบการจัดการ ความขัดแย้ง	ระดับความคิดเห็น					μ	σ	ระดับ ความ คิดเห็น
	เห็น ด้วย มาก ที่สุด	เห็น ด้วย มาก	เห็น ด้วย ปาน กลาง	เห็น ด้วย น้อย	เห็น ด้วย น้อย ที่สุด			
	10. รัฐบาลผสมผสานความ คิดเห็นของฝ่ายต่างๆ เข้า ด้วยกัน เพื่อให้เป็นวิธีที่ดี ที่สุดและเหมาะสมในการ จัดการความขัดแย้ง (50)	18 (14.5)	20 (16.1)	45 (36.3)	21 (16.9)			

หมายเหตุ: ตัวเลขในวงเล็บแสดงลำดับข้อในแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.)

จากตารางที่ 9 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ด้านรูปแบบการร่วมมือกัน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งด้านรูปแบบการร่วมมือกัน โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.78$) ซึ่งหมายถึง รูปแบบการจัดการความขัดแย้งถูกใช้ในระดัปานกลาง และเมื่อพิจารณาในรายข้อ โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า

1. รัฐบาลมองว่าความขัดแย้งไม่ได้เป็นสิ่งที่ไม่ดีเสมอไป แต่หากเราร่วมมือกันในการแก้ไขความขัดแย้งตามที่ทุกฝ่ายเห็นพ้อง อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 3.10$)
2. รัฐบาลผสมผสานความคิดเห็นของฝ่ายต่างๆ เข้าด้วยกัน เพื่อให้เป็นวิธีที่ดีที่สุดและเหมาะสมในการจัดการความขัดแย้ง อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.96$)
3. รัฐบาลเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการแก้ไขความขัดแย้ง อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.89$)

4. รัฐบาลยอมรับฟังความคิดเห็นของฝ่ายตรงข้ามโดยไม่ใช้อารมณ์โต้ตอบ เพื่อให้สามารถแก้ไขความขัดแย้งได้ อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.83$)
5. รัฐบาลพยายามทำความเข้าใจกับเนื้อหาสาระหรือข้อมูลที่ตรงกัน เพื่อลดความขัดแย้งที่เกิดขึ้น อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.76$)
6. รัฐบาลมีวิธีการพูดเพื่อให้เกิดความเข้าใจระหว่างกันในการแก้ไขความขัดแย้งที่เกิดขึ้น และทำให้เกิดความร่วมมือที่ดีระหว่างกัน อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.73$)
7. รัฐบาลพยายามประสานรอยร้าวกับฝ่ายตรงข้าม เพื่อให้เกิดความเข้าใจ ความไว้วางใจ ในการแก้ไขความขัดแย้งที่เกิดขึ้น อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.73$)
8. รัฐบาลแก้ไขความขัดแย้งโดยเริ่มจากการสร้างความไว้วางใจให้เกิดขึ้นระหว่างกัน เพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือในการแก้ไขความขัดแย้ง อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.69$)
9. รัฐบาลให้ความสนใจกับความต้องการของฝ่ายตรงข้ามและของตนเองเท่าๆ กัน เพื่อให้ได้ทางออกที่ทั้งสองฝ่ายพึงพอใจที่สุด อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.65$)
10. รัฐบาลแก้ไขความขัดแย้งโดยการเปิดเผยข้อมูลที่แท้จริงและความต้องการของแต่ละฝ่ายให้ทุกฝ่ายได้รับรู้เท่าเทียมกัน อยู่ในระดับปานกลาง ($\mu = 2.40$)

งานวิจัยเชิงคุณภาพ

จากการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ที่ได้จากการสัมภาษณ์ตัวแทนนิสิต/ นักศึกษาจากหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการความขัดแย้ง คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และจากหลักสูตรประกาศนียบัตรแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งด้านนโยบายสาธารณะโดยสันติวิธี สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า จำนวน 9 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า รัฐบาลใช้แนวทางหรือวิธีการรูปแบบ “การเอาชนะ” ในการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองกับกลุ่ม นปช. ในช่วงที่ผ่านมา โดยให้ความเห็นว่า รูปแบบการเอาชนะ เป็นวิธีการจัดการความขัดแย้งที่ไม่เหมาะสมที่จะ

นำมาจัดการกับความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้น เพราะเห็นว่า “การเอาชนะ” เป็นวิธีที่รัฐบาลนำมาใช้เพื่อเอาชนะคู่แข่งทางการเมืองมากกว่าเป็นวิธีการที่นำมาจัดการความขัดแย้ง อีกทั้งวิธีการนี้ยังไม่สามารถจัดการความขัดแย้งได้อย่างแท้จริง และยิ่งก่อให้เกิดผลเสียมากกว่าผลดี กล่าวคือ วิธีการนี้อาจจะยุติความขัดแย้งลงได้ชั่วคราว แต่ไม่สามารถแก้ไขความขัดแย้งได้ในระยะยาว ส่งผลกระทบต่อทุกๆ ด้านในสังคม ทั้งความสัมพันธ์ระหว่างประชาชน ซึ่งเห็นได้ชัดจากความแตกแยก การแบ่งขั้ว แบ่งฝ่าย ระหว่างประชาชน รวมไปถึงสภาพเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศ และเนื่องด้วยความขัดแย้งทางการเมืองในครั้งนี้เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ “อำนาจ” และด้วยการที่รัฐบาลอยู่ในฐานะที่มีความชอบธรรมในการที่จะใช้อำนาจทางการเมือง และด้วยอำนาจรัฐที่มีเพียงหนึ่งเดียวเท่านั้น จึงส่งผลให้รัฐบาลพยายามที่จะดำรงรักษาอำนาจของตนให้คงไว้ ซึ่งจะเห็นได้จากเหตุการณ์ที่รัฐบาลใช้กองกำลังเข้าปราบปรามการชุมนุมของกลุ่ม นปช. ในวันที่ 14 เมษายน พ.ศ. 2552 การปฏิบัติการขอคืนพื้นที่ของเจ้าหน้าที่รัฐในการเข้าสลายการชุมนุมกลุ่ม นปช. ที่สะพานผ่านฟ้าลีลาศ สีแยกคอกวัว อันก่อให้เกิดจลาจลขึ้นในวันที่ 10 เมษายน พ.ศ. 2553 การสลายการชุมนุมของกลุ่ม นปช. ของเจ้าหน้าที่รัฐภายใต้แผนการ “กระชับวงล้อม” ในวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 และการประกาศพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 เพื่อควบคุมสถานการณ์ความขัดแย้งที่เกิดขึ้น

นอกจากรูปแบบการเอาชนะที่กล่าวมา รัฐบาลยังได้ใช้รูปแบบการจัดการความขัดแย้งในรูปแบบอื่นๆ ได้แก่ การประนีประนอม ซึ่งเห็นได้จากเหตุการณ์ที่รัฐบาลได้เปิดการเจรจากับแกนนำกลุ่ม นปช. ในวันที่ 28 – 29 เมษายน พ.ศ. 2553 เพื่อหาทางออกให้แก่ประเทศที่สถาบันพระปกเกล้า และการเสนอแผนปรองดองของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในวันที่ 7 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 และใช้รูปแบบการยอมให้และการหลีกเลี่ยงกับความขัดแย้งทางการเมืองในครั้งนี้ เช่น เหตุการณ์ในวันที่ 8 เมษายน พ.ศ. 2552 ที่กลุ่ม นปช. ได้ปฏิบัติการตามแผน “ดาวกระจาย” กระจายการชุมนุมไปปิดล้อมสถานที่ต่างๆ ส่งผลให้รัฐบาลประกาศหยุดเดินรถสาธารณะหลายสาย และประกาศให้วันที่ 10 เมษายน พ.ศ. 2552 เป็นวันหยุดราชการเฉพาะในพื้นที่กรุงเทพมหานคร เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาติดขัดทางจราจรจากการถูกปิดล้อมตามสถานที่สำคัญต่างๆ

และจากการสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นว่า รูปแบบในการจัดการความขัดแย้งที่เหมาะสมที่รัฐบาลควรนำมาใช้ คือ รูปแบบการร่วมมือกัน เป็นรูปแบบที่ให้ความสำคัญต่อความต้องการของทั้งสองฝ่ายเป็นอย่างมาก รูปแบบนี้แสดงถึงการมองถึงปัญหาที่เกิดขึ้นและคำนึงถึงผลประโยชน์ (Interest) ของแต่ละฝ่าย เพื่อที่จะหาทางออกที่เป็นที่ยอมรับและให้ผลดีแก่ทั้งสองฝ่าย

การสื่อสารที่ใช้ในการแก้ปัญหาจะเป็นแบบเปิดเผยและแลกเปลี่ยนข้อมูลที่เกี่ยวข้องจะช่วยนำไปสู่การแก้ไขปัญหที่สร้างสรรค์และสัมฤทธิ์ผล (Rahim, 2002) นอกจากนี้จะใช้รูปแบบการร่วมมือกันแล้ว วิธีการอื่นๆ อย่างเช่น การใช้ S – TLC System ของ Cahn and Abigail (2007) ที่ประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอนพื้นฐานของการสื่อสารเพื่อการจัดการความขัดแย้ง ได้แก่ ขั้นที่ 1: S = Stop ขั้นที่ 2: T = Think ขั้นที่ 3: L = Listen และขั้นที่ 4: C = Communicate หรือใช้วิธีการสันติวิธีในรูปแบบต่างๆ มาใช้ในการจัดการความขัดแย้ง ไม่ว่าจะเป็นการเจรจาไกล่เกลี่ย (Mediation) โดยคนกลางหรือบุคคลที่สามที่มีความเป็นกลางและเป็นที่ยอมรับของทั้งสองฝ่าย และควรที่จะเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายแสดงความคิดเห็นและเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหบ้านเมืองอย่างเท่าเทียมกัน เป็นต้น

จากการสัมภาษณ์ดังกล่าวข้างต้น จึงสรุปได้ว่า รัฐบาลใช้รูปแบบการเอาชนะในการจัดการความขัดแย้งกับกลุ่ม นปช. เป็นหลัก ซึ่งเป็นวิธีการที่ไม่เหมาะสมกับที่จะนำมาใช้กับสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้นนี้ เนื่องจากก่อให้เกิดผลเสียต่อประเทศชาติมากกว่าผลดี อีกทั้งยังไม่สามารถช่วยจัดการหรือลดความขัดแย้งทางการเมืองลงได้ ดังนั้น รูปแบบหรือวิธีการที่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองในครั้งนี้ คือ การใช้รูปแบบการร่วมมือกัน ซึ่งเป็นรูปแบบการจัดการความขัดแย้งที่ต้องอาศัยความร่วมมือของทั้งสองฝ่ายในการจัดการความขัดแย้ง และเป็นวิธีการที่ให้ความสำคัญต่อความต้องการของทั้งสองฝ่ายเป็นอย่างมาก โดยจะคำนึงถึงปัญหาที่เกิดขึ้นและคำนึงถึงผลประโยชน์ของแต่ละฝ่าย เพื่อที่จะหาทางออกที่เป็นที่ยอมรับและให้ผลดีแก่ทั้งสองฝ่าย อาจจะใช้ร่วมกับวิธีการอื่นๆ หลายๆ วิธีที่เป็นไปในวิถีทางแห่งสันติ เพื่อให้ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นยุติลง และเป็นไปในทางที่สร้างสรรค์ต่อไป

การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองไทยของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ในระดับที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 10 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความ
ขัดแย้งทางการเมืองไทยของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ จำแนกตามเพศ

(N = 124)

รูปแบบการจัดการ ความขัดแย้ง	เพศ	N	μ	σ	t – test	Sig.
การหลีกเลี่ยง	ชาย	66	3.105	0.505	.948	0.345
	หญิง	58	3.010	0.602		
การยอมให้	ชาย	66	2.624	0.713	-1.055	0.294
	หญิง	58	2.747	0.555		
การประนีประนอม	ชาย	66	2.732	0.779	-1.857	0.066
	หญิง	58	2.960	0.588		
การเอาชนะ	ชาย	66	3.400	0.726	4.239*	0.000
	หญิง	58	2.864	0.676		
การร่วมมือกัน	ชาย	66	2.642	0.851	-1.893	0.061
	หญิง	58	2.928	0.820		
โดยภาพรวม	ชาย	66	2.901	0.405	-.016	0.987
	หญิง	58	2.902	0.369		

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตารางที่ 10 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองไทยของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง และมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t - test = -0.016$, Sig. = 0.987) และเมื่อพิจารณาความคิดเห็นในแต่ละด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองไทยของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ด้านการเอาชนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ($t - test = 4.239^*$, Sig. = 0.000) ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองไทยของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ด้านการหลีกเลี่ยง ($t - test = 0.948$, Sig. = 0.345) ด้านการยอมให้ ($t - test = -1.055$, Sig. = 0.294) ด้านการประนีประนอม ($t - test = -1.857$, Sig. = 0.066) และด้านการร่วมมือกัน ($t - test = -1.893$, Sig. = 0.061) ผู้ตอบแบบสอบถามเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นในการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองไทยของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 2 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองของไทยของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ในระดับที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 11 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองของไทยของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ จำแนกตามอายุ

(N = 124)

การจัดการความขัดแย้ง	อายุ	N	μ	σ	F – test	Sig.
การหลีกเลี่ยง	ต่ำกว่า 30 ปี	32	2.96	0.619	0.449	0.719
	30 – 39 ปี	29	3.09	0.422		
	40 – 49 ปี	34	3.10	0.628		
	50 ปีขึ้นไป	29	3.09	0.507		
	โดยรวม	124	3.06	0.552		
การยอมให้	ต่ำกว่า 30 ปี	32	2.58	0.645	0.414	0.743
	30 – 39 ปี	29	2.76	0.621		
	40 – 49 ปี	34	2.69	0.682		
	50 ปีขึ้นไป	29	2.70	0.641		
	โดยรวม	124	2.68	0.644		
การประนีประนอม	ต่ำกว่า 30 ปี	32	2.87	0.639	0.059	0.981
	30 – 39 ปี	29	2.87	0.749		
	40 – 49 ปี	34	2.81	0.746		
	50 ปีขึ้นไป	29	2.82	0.705		
	โดยรวม	124	2.84	0.703		
การเอาชนะ	ต่ำกว่า 30 ปี	32	3.11	0.794	0.254	0.859
	30 – 39 ปี	29	3.24	0.594		
	40 – 49 ปี	34	3.09	0.861		
	50 ปีขึ้นไป	29	3.17	0.727		
	โดยรวม	124	3.15	0.750		

ตารางที่ 11 (ต่อ)

(N = 124)

การจัดการความ ขัดแย้ง	อายุ	N	μ	σ	F – test	Sig.
การร่วมมือกัน	ต่ำกว่า 30 ปี	32	2.78	0.909	0.206	0.892
	30 – 39 ปี	29	2.69	0.754		
	40 – 49 ปี	34	2.77	0.836		
	50 ปีขึ้นไป	29	2.86	0.905		
	โดยรวม	124	2.78	0.846		
โดยภาพรวม	ต่ำกว่า 30 ปี	32	2.86	0.417	0.228	0.877
	30 – 39 ปี	29	2.93	0.367		
	40 – 49 ปี	34	2.89	0.379		
	50 ปีขึ้นไป	29	2.93	0.398		
	โดยรวม	124	2.90	0.387		

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตารางที่ 11 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกันทั้ง 4 กลุ่ม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองไทยของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง และมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (F – test = 0.228, Sig. = 0.877) และเมื่อพิจารณาความคิดเห็นในแต่ละด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกันทั้ง 4 กลุ่ม มีความคิดเห็นในการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองไทยของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ด้านการหลีกเลี่ยง (F – test = 0.449, Sig. = 0.719) ด้านการยอมให้ (F – test = 0.414, Sig. = 0.743) ด้านการประนีประนอม (F – test = 0.059, Sig. = 0.981) ด้านการเอาชนะ (F – test = 0.254, Sig. = 0.859) และด้านการร่วมมือกัน (F – test = 0.206, Sig. = 0.892) ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 3 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองไทยของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ในระดับที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 12 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองไทยของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ จำแนกตามระดับการศึกษา

(N = 124)

การจัดการความขัดแย้ง	ระดับการศึกษา	N	μ	σ	t – test	Sig.
การหลีกเลี่ยง	ปริญญาตรี/เทียบเท่า	58	3.05	0.579	-0.262	0.793
	สูงกว่าปริญญาตรี	66	3.07	0.531		
การยอมให้	ปริญญาตรี/เทียบเท่า	58	2.63	0.681	-0.816	0.416
	สูงกว่าปริญญาตรี	66	2.73	0.613		
การประนีประนอม	ปริญญาตรี/เทียบเท่า	58	2.82	0.734	-0.292	0.771
	สูงกว่าปริญญาตรี	66	2.86	0.679		
การเอาชนะ	ปริญญาตรี/เทียบเท่า	58	3.29	0.746	2.004*	0.047
	สูงกว่าปริญญาตรี	66	3.02	0.736		
การร่วมมือกัน	ปริญญาตรี/เทียบเท่า	58	2.73	0.900	-0.53	0.597
	สูงกว่าปริญญาตรี	66	2.81	0.800		
โดยภาพรวม	ปริญญาตรี/เทียบเท่า	58	2.90	0.405	0.081	0.936
	สูงกว่าปริญญาตรี	58	3.05	0.579		

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตารางที่ 12 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี/เทียบเท่าและสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองไทยของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลางและมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t - test = 0.081$, $Sig. = 0.936$) และเมื่อพิจารณาความคิดเห็นในแต่ละด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี/เทียบเท่าและสูงกว่าปริญญาตรี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองไทยของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ด้านการเอาชนะ ($t - test = 2.004^*$, $Sig. = 0.047$) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติ ที่ระดับนัยสำคัญ .05 ส่วนด้านการหลีกเลี่ยง (t – test = -0.262, Sig. = 0.793) ด้านการยอมให้ (t – test = -0.816, Sig. = 0.416) ด้านการประนีประนอม (t – test = -0.292, Sig. = 0.771) และด้านการร่วมมือกัน (t – test = -0.53, Sig. = 0.597) ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 4 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ในระดับที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 13 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองไทยของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ จำแนกตามอาชีพ

(N = 124)

การจัดการความขัดแย้ง	อาชีพ	N	μ	σ	F – test	Sig.
การหลีกเลี่ยง	ข้าราชการ	62	3.06	0.546	3.008	0.053
	พนักงาน					
	รัฐวิสาหกิจ/ เอกชน	28	3.24	0.541		
	ธุรกิจส่วนตัว, อื่นๆ	34	2.90	0.541		
	รวม	124	3.06	0.552		
การยอมให้	ข้าราชการ	62	2.65	0.690	0.750	0.474
	พนักงาน					
	รัฐวิสาหกิจ/ เอกชน	28	2.81	0.363		
	ธุรกิจส่วนตัว, อื่นๆ	34	2.62	0.736		
	รวม	124	2.68	0.644		
การประนีประนอม	ข้าราชการ	62	2.78	0.803	1.327	0.269
	พนักงาน					
	รัฐวิสาหกิจ/ เอกชน	28	3.03	0.478		
	ธุรกิจส่วนตัว, อื่นๆ	34	2.79	0.650		
	รวม	124	2.84	0.703		

ตารางที่ 13 (ต่อ)

(N = 124)

การจัดการความ ขัดแย้ง	อาชีพ	N	μ	σ	F – test	Sig.
การเอาชนะ	ข้าราชการ	62	3.25	0.811	1.325	0.270
	พนักงาน					
	รัฐวิสาหกิจ/ เอกชน	28	3.11	0.538		
	ธุรกิจส่วนตัว, อื่นๆ	34	2.99	0.774		
	รวม	124	3.15	0.750		
การร่วมมือกัน	ข้าราชการ	62	2.70	0.903	0.747	0.476
	พนักงาน					
	รัฐวิสาหกิจ/ เอกชน	28	2.93	0.650		
	ธุรกิจส่วนตัว, อื่นๆ	34	2.80	0.883		
	รวม	124	2.78	0.846		
โดยภาพรวม	ข้าราชการ	62	2.89	0.416	2.244	0.110
	พนักงาน					
	รัฐวิสาหกิจ/ เอกชน	28	3.03	0.254		
	ธุรกิจส่วนตัว, อื่นๆ	34	2.82	0.407		
	รวม	124	2.90	0.387		

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตารางที่ 13 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพต่างกันทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองไทยของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางและมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (F – test = 0.244, Sig. = 0.110) และเมื่อพิจารณาความคิดเห็นในแต่ละด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพต่างกันทั้ง 3 กลุ่ม มีความคิดเห็นในการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองไทยของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะด้านการหลีกเลี่ยง (F – test = 3.008, Sig. = 0.053) ด้านการยอมให้ (F – test = 0.750, Sig. = 0.474) ด้านการประนีประนอม (F – test = 1.327, Sig. = 0.269) ด้านการเอาชนะ (F – test = 1.325, Sig. = 0.270) และด้านการร่วมมือกัน (F – test = 0.747, Sig. = 0.476) ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมติฐานที่ 5 ผู้ตอบแบบสอบถามที่เรียนหลักสูตรที่ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองไทยของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ในระดับที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 14 แสดงการวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองไทยของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ จำแนกตามด้านหลักสูตรที่ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้ง

(N = 124)

การจัดการความขัดแย้ง	หลักสูตร	N	μ	σ	t – test	Sig.
การหลีกเลี่ยง	หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต	62	2.97	0.533	-1.890	0.061
	หลักสูตรประกาศนียบัตร	62	3.15	0.559		
การยอมให้	หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต	62	2.63	0.618	-0.933	0.353
	หลักสูตรประกาศนียบัตร	62	2.74	0.670		
การประนีประนอม	หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต	62	2.80	0.688	-0.586	0.559
	หลักสูตรประกาศนียบัตร	62	2.88	0.721		
การเอาชนะ	หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต	62	3.16	0.751	0.155	0.877
	หลักสูตรประกาศนียบัตร	62	3.14	0.755		
การร่วมมือกัน	หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต	62	2.75	0.857	-0.402	0.688
	หลักสูตรประกาศนียบัตร	62	2.81	0.840		
โดยภาพรวม	หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต	62	2.86	0.379	-1.176	0.242
	หลักสูตรประกาศนียบัตร	62	2.94	0.394		

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตารางที่ 14 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาในหลักสูตรที่เกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการความขัดแย้ง คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และหลักสูตรประกาศนียบัตรแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการ ความขัดแย้งด้านนโยบายสาธารณะโดยสันติวิธี สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองไทยของรัฐบาล

อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะโดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลางและมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (t -test = -1.176, Sig. = 0.242) และเมื่อพิจารณาความคิดเห็นในแต่ละด้านพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งทั้ง 2 หลักสูตร มีความคิดเห็นในการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองไทยของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ การหลีกเลี่ยง (t -test = -1.890, Sig. = 0.061) ด้านการยอมให้ (t -test = -0.933, Sig. = 0.353) ด้านการประนีประนอม (t -test = -0.5862, Sig. = 0.559) ด้านการเอาชนะ (t -test = 0.155, Sig. = 0.877) และด้านการร่วมมือกัน (t -test = -0.402, Sig. = 0.688) ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 15 แสดงการสรุปผลการทดสอบสมมติฐานการจัดการความขัดแย้งในภาพรวม

ตัวแปรอิสระ	ค่านัยสำคัญทางสถิติ	ผลการทดสอบสมมติฐาน	
		ยอมรับ	ปฏิเสธ
1. เพศ	0.987		✓
2. อายุ	0.877		✓
3. ระดับการศึกษา	0.936		✓
4. อาชีพ	0.110		✓
5. หลักสูตรที่เลือกเรียน เกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้ง	0.242		✓

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตารางที่ 16 แสดงการสรุปผลการทดสอบสมมติฐานการจัดการความขัดแย้งรูปแบบการหลีกเลี่ยง

ตัวแปรอิสระ	ค่านัยสำคัญทางสถิติ	ผลการทดสอบสมมติฐาน	
		ยอมรับ	ปฏิเสธ
1. เพศ	0.345		✓
2. อายุ	0.719		✓
3. ระดับการศึกษา	0.793		✓
4. อาชีพ	0.053		✓
5. หลักสูตรที่เลือกเรียน เกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้ง	0.061		✓

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตารางที่ 17 แสดงการสรุปผลการทดสอบสมมติฐานการจัดการความขัดแย้งรูปแบบการยอมให้

ตัวแปรอิสระ	ค่านัยสำคัญทางสถิติ	ผลการทดสอบสมมติฐาน	
		ยอมรับ	ปฏิเสธ
1. เพศ	0.294		✓
2. อายุ	0.743		✓
3. ระดับการศึกษา	0.416		✓
4. อาชีพ	0.474		✓
5. หลักสูตรที่เลือกเรียนเกี่ยวกับ การจัดการความขัดแย้ง	0.353		✓

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตารางที่ 18 แสดงการสรุปผลการทดสอบสมมติฐานการจัดการความขัดแย้งรูปแบบการ
ประนีประนอม

ตัวแปรอิสระ	ค่านัยสำคัญทางสถิติ	ผลการทดสอบสมมติฐาน	
		ยอมรับ	ปฏิเสธ
1. เพศ	0.066		✓
2. อายุ	0.981		✓
3. ระดับการศึกษา	0.771		✓
4. อาชีพ	0.269		✓
5. หลักสูตรที่เลือกเรียนเกี่ยวกับ การจัดการความขัดแย้ง	0.559		✓

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตารางที่ 19 แสดงการสรุปผลการทดสอบสมมติฐานการจัดการความขัดแย้งรูปแบบการเอาชนะ

ตัวแปรอิสระ	ค่านัยสำคัญทางสถิติ	ผลการทดสอบสมมติฐาน	
		ยอมรับ	ปฏิเสธ
1. เพศ	0.000	✓	
2. อายุ	0.859		✓
3. ระดับการศึกษา	0.047	✓	
4. อาชีพ	0.270		✓
5. หลักสูตรที่เลือกเรียนเกี่ยวกับ การจัดการความขัดแย้ง	0.877		✓

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ตารางที่ 20 แสดงการสรุปผลการทดสอบสมมติฐานการจัดการความขัดแย้งรูปแบบการร่วมมือกัน

ตัวแปรอิสระ	ค่านัยสำคัญทางสถิติ	ผลการทดสอบสมมติฐาน	
		ยอมรับ	ปฏิเสธ
1. เพศ	0.061		✓
2. อายุ	0.892		✓
3. ระดับการศึกษา	0.597		✓
4. อาชีพ	0.476		✓
5. หลักสูตรที่เลือกเรียนเกี่ยวกับ การจัดการความขัดแย้ง	0.688		✓

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

ข้อวิจารณ์

จากการสัมภาษณ์ตัวแทนนิสิต/ นักศึกษาจากหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการความขัดแย้ง คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และจากหลักสูตรประกาศนียบัตรแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งด้านนโยบายสาธารณะโดยสันติวิธี สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า จำนวนทั้งสิ้น 9 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่า รัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ใช้รูปแบบ “การเอาชนะ” ในการจัดการความขัดแย้งต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ซึ่งสอดคล้องกับผลจากการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองไทยของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ(นปช.) ในช่วงปี 2552 – 2553 ในงานวิจัยเชิงปริมาณ ด้วยเหตุผลที่ว่า เนื่องจากความขัดแย้งทางการเมืองในครั้งนี้เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ “อำนาจ” และด้วยการที่รัฐบาลอยู่ในฐานะที่มีความชอบธรรมในเรื่องการใช้อำนาจทางการเมือง และด้วยอำนาจรัฐมีเพียงหนึ่งเดียวเท่านั้น รัฐบาลจึงต้องพยายามดำรงรักษาอำนาจของตนไว้ ซึ่งความขัดแย้งทางการเมืองไทยในครั้งนี้เป็นลักษณะความขัดแย้งแบบไม่สมมาตร (Asymmetric Conflict) กล่าวคือ เป็นสถานการณ์ความขัดแย้งที่อำนาจของคู่ขัดแย้งไม่สมดุลกัน และมีโครงสร้างความสัมพันธ์ไม่เท่าเทียมกัน (ไชยันต์ รัชชกูล, 2532)

Thomas (1976 อ้างใน เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์, 2534) กล่าวว่า การเอาชนะ (Competition) เป็นการแสดงพฤติกรรมมุ่งเอาชนะในระดับสูง แสดงพฤติกรรมร่วมมือในระดับต่ำ เป็นพฤติกรรมที่เน้นการเอาใจตนเอง มุ่งชัยชนะของตนเองเป็นประการสำคัญ โดยไม่คำนึงถึงประโยชน์หรือการสูญเสียของผู้อื่น พฤติกรรมที่แสดงออกมุ่งการแพ้ – ชนะ โดยอาศัยอำนาจหรือสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ แสดงการคุกคาม ช่มชู้ หรือแม้แต่การอ้างระเบียบเพียงเพื่อตนได้รับประโยชน์และได้ชัยชนะในที่สุด เข้าทำนองที่ว่า ถ้าไม่รบก็ไมชนะ ซึ่งสอดคล้องกับวิธีการที่รัฐบาลเลือกใช้จัดการความขัดแย้งกับกลุ่ม นปช. เห็นได้จากเหตุการณ์ที่รัฐบาลใช้กำลังเข้าปราบปรามการชุมนุมของกลุ่ม นปช. ในวันที่ 14 เมษายน 2552 การปฏิบัติการขอคืนพื้นที่ของเจ้าหน้าที่รัฐในการเข้าสลายการชุมนุมกลุ่ม นปช. ที่สะพานผ่านฟ้าลีลาศ สี่แยกคอกวัว อันก่อให้เกิดจลาจล ในวันที่ 10 เมษายน 2553 และการสลายการชุมนุมของกลุ่ม นปช. ของเจ้าหน้าที่ภายใต้แผนการ “กระชับวงล้อม” ในวันที่ 19 พฤษภาคม 2553

นอกจากรัฐบาลใช้รูปแบบการจัดการความขัดแย้งแบบการเอาชนะแล้วนั้น รัฐบาลยังได้ใช้รูปแบบอื่นๆ อีก เช่น การประนีประนอม ซึ่งเห็นได้จากเหตุการณ์รัฐบาลเปิดการเจรจากับแกนนำกลุ่ม นปช. ในวันที่ 28 – 29 เมษายน 2553 ฝ่ายรัฐบาลนำโดยนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรณ์ศักดิ์ สภาวสุ และนายธานี ศักดิ์เศรษฐ์ ได้เปิดโต๊ะเจรจากับแกนนำกลุ่ม นปช. นำโดย นายวีระ มุสิกพงศ์ นายจตุพร พรหมพันธุ์ และนายแพทย์เหวง โตจิราการ เพื่อหาทางออกให้แก่ประเทศที่สถาบันพระปกเกล้าและมีการถ่ายทอดสดการเจรกดังกล่าวทั่วประเทศ และแผนปรองดองของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในวันที่ 3 พฤษภาคม 2553

กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า รูปแบบการเอาชนะไม่เหมาะสมกับการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างรัฐบาลกับกลุ่ม นปช. เนื่องจากเห็นว่า การเอาชนะ เป็นวิธีการเอาชนะคู่แข่งทางการเมืองของฝ่ายรัฐบาลมากกว่าเป็นการจัดการความขัดแย้ง และการที่รัฐบาลใช้กองกำลังทหารเข้าสลายการชุมนุมถือเป็นการปราบปรามประชาชนที่รุนแรง ซึ่งไม่ควรนำมาใช้กับประเทศที่เป็นประชาธิปไตย อีกทั้งวิธีการนี้ยังไม่สามารถแก้ไขความขัดแย้งที่เกิดขึ้นได้อย่างแท้จริง นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดความแตกแยก การแบ่งขั้ว แบ่งฝ่าย ระหว่างประชาชนชัดเจนมากยิ่งขึ้น ด้วย รวมทั้งก่อให้เกิดความสูญเสียมากมายตามมาในภายหลัง

Rahim (2002 อ้างใน วาสิตา บุญสาธร, 2552) กล่าวว่า รูปแบบการเอาชนะ เหมาะที่จะใช้กับความขัดแย้งที่เป็นประเด็นไม่สำคัญหรือต้องการการตัดสินใจที่เร่งด่วน ถ้าไม่เช่นนั้นจะเกิดความเสียหาย แต่ในทางตรงกันข้าม ความขัดแย้งทางการเมืองในครั้งนี้เป็นความขัดแย้งที่มีความซับซ้อน ไม่สามารถแก้ไขหรือตัดสินใจด้วยตนเองได้ จึงจำเป็นต้องได้รับการร่วมมือจากหลายๆ ฝ่ายเข้ามาร่วมกันในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งนี้ (Thomas, 1976 อ้างใน เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ 2534) การใช้รูปแบบการเอาชนะของรัฐบาลที่เน้นการแพ้ – ชนะ ก่อให้เกิดผลเสียตามมา กล่าวคือ ไม่สามารถแก้ไขความขัดแย้งได้ในระยะยาว ยังทำให้ความขัดแย้งขยายตัวและทวีความรุนแรงมากขึ้น เกิดความสูญเสียต่อประเทศในทุกๆ ด้านอย่างมหาศาล และส่วนผลดีของการใช้รูปแบบการเอาชนะคือ สามารถยุติความขัดแย้งได้ชั่วคราวและรัฐบาลยังคงดำรงอำนาจรัฐได้ต่อไป

ส่วนรูปแบบในการจัดการความขัดแย้งที่เหมาะสมที่รัฐบาลควรนำมาใช้ คือ รูปแบบการร่วมมือกัน เป็นรูปแบบที่ให้ความสำคัญต่อความต้องการของทั้งสองฝ่ายเป็นอย่างมาก รูปแบบนี้แสดงถึงการมองถึงปัญหาที่เกิดขึ้นและคำนึงถึงผลประโยชน์ (Interest) ของแต่ละฝ่าย เพื่อที่จะหาทางออกที่เป็นที่ยอมรับและให้ผลดีแก่ทั้งสองฝ่าย การสื่อสารที่ใช้ในการแก้ปัญหาจะเป็นแบบ

เปิดเผยและแลกเปลี่ยนข้อมูลที่เกี่ยวข้องจะช่วยนำไปสู่การแก้ไขปัญหาที่สร้างสรรค์และสัมฤทธิ์ผล (Rahim, 2002) นอกจากนี้จะใช้รูปแบบการร่วมมือกันแล้ว วิธีการอื่นๆ อย่างเช่น การใช้ S – TLC System ของ Cahn and Abigail (2007) ที่ประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอนพื้นฐานของการสื่อสารเพื่อจัดการความขัดแย้ง ได้แก่ ขั้นที่ 1: S = Stop ขั้นที่ 2: T = Think ขั้นที่ 3: L = Listen และขั้นที่ 4: C = Communicate หรือใช้วิธีการสันติวิธีในรูปแบบต่างๆ มาใช้ในการจัดการความขัดแย้ง ไม่ว่าจะเป็นการเจรจาไกล่เกลี่ย (Mediation) โดยคนกลางหรือบุคคลที่สามที่มีความเป็นกลางและเป็นที่ยอมรับของทั้งสองฝ่าย และควรที่จะเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายแสดงความคิดเห็นและเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาบ้านเมืองอย่างเท่าเทียมกัน เป็นต้น

และจากผลการทดสอบสมมติฐาน แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยส่วนบุคคลทางด้านเพศและระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งในเรื่องรูปแบบการเอาชนะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ปัจจัยในด้านเพศ พบว่า เพศชายมีความคิดเห็นว่ารัฐบาลใช้รูปแบบการเอาชนะในการจัดการความขัดแย้งมากกว่าเพศหญิง ส่วนปัจจัยในด้านระดับการศึกษา พบว่า ในระดับปริญญาตรี/ เทียบเท่ามีความคิดเห็นว่ารัฐบาลใช้รูปแบบการเอาชนะในการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองมากกว่ากลุ่มระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลในด้านอื่น เช่น อายุ อาชีพ และหลักสูตรที่ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งที่มีความแตกต่างกัน ไม่มีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองของรัฐบาล ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองไทยของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ (พ.ศ. 2552 – 2553) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองไทยของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ในช่วงปี 2552 – 2553

การวิจัยเรื่องนี้เป็นกรณีผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) กับการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) กล่าวคือ ในงานวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ นิสิต/ นักศึกษาที่มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งและกำลังศึกษาในหลักสูตรเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้ง ระหว่างปี พ.ศ. 2553 – 2554 มีจำนวนทั้งหมด 140 คน ได้แก่ นิสิต/ นักศึกษาจากหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการความขัดแย้ง คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ รุ่นที่ 2 และ 3 จำนวน 63 คน และจากหลักสูตรประกาศนียบัตรแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งด้านนโยบายสาธารณะโดยสันติวิธี สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า รุ่นที่ 7 จำนวน 77 คน ซึ่งในงานวิจัยเชิงปริมาณนี้ผู้วิจัยได้ใช้ประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่างในเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

ส่วนงานวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมีด้วยกัน 9 คน ประกอบไปด้วย ตัวแทนนิสิต/ นักศึกษาจากหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการความขัดแย้ง คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 6 คน และจากหลักสูตรประกาศนียบัตรแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งด้านนโยบายสาธารณะโดยสันติวิธี สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า จำนวน 3 คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในงานวิจัยเชิงคุณภาพมีลักษณะเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) และเมื่อได้สัมภาษณ์เป็นที่เรียบร้อยแล้ว จะใช้เทคนิค Snowball ในการเข้าหาผู้ให้ข้อมูลคนต่อไป

งานวิจัยเชิงปริมาณใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และหลักสูตรที่ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้ง จำนวนทั้งหมด 5 ข้อ โดยใช้คำถามแบบเลือกตอบ (Check List) ข้อใดข้อหนึ่งที่ตามความเป็นจริงมากที่สุด

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองไทยของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ในช่วงปี 2552 – 2553 ประกอบด้วยคำถามจำนวนทั้งหมด 50 ข้อ โดยแบ่งรูปแบบการจัดการความขัดแย้งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ การหลีกเลี่ยง การยอมให้ การประนีประนอม การเอาชนะ และการร่วมมือกัน ด้านละ 10 ข้อ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) โดยกำหนดค่าของคำตอบหรือระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งออกเป็น 5 ระดับ คือ 5 = เห็นด้วยมากที่สุด, 4 = เห็นด้วยมาก, 3 = เห็นด้วยปานกลาง, 2 = เห็นด้วยน้อย และ 1 = เห็นด้วยน้อยที่สุด ส่วนเกณฑ์ในการแปลผลคะแนนเฉลี่ย ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.68 – 5.00 = รูปแบบการจัดการความขัดแย้งถูกใช้ในระดั้มาก ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.34 – 3.67 = รูปแบบการจัดการความขัดแย้งถูกใช้ในระดั้มานกลาง และค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 2.33 = รูปแบบการจัดการความขัดแย้งถูกใช้ในระดั้น้อย

ส่วนงานวิจัยเชิงคุณภาพใช้วิธีการสัมภาษณ์ โดยมีการจัดทำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างโดยการตั้งคำถามลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในงานวิจัย

กรอบแนวความคิดในการวิจัยได้ใช้แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้ง และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมากำหนดเป็นกรอบแนวความคิดในการศึกษา ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และหลักสูตรที่ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้ง ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ ส่วนตัวแปรตามคือ รูปแบบในการจัดการความขัดแย้ง ได้แก่ การหลีกเลี่ยง การยอมให้ การประนีประนอม การเอาชนะ และการร่วมมือกัน

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่า รัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้ใช้รูปแบบ “การเอาชนะ” เป็นหลักในการจัดการกับความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้นกับกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการ (นปช.) ในช่วงปี 2552 – 2553 ซึ่งวิธีการดังกล่าว นอกจากจะเป็นวิธีการที่ไม่เหมาะสมแล้ว ยังส่งผลในด้านต่อสังคมมากกว่าผลดี รูปแบบวิธีการที่รัฐบาลควรนำมาใช้จึงเป็นรูปแบบในลักษณะร่วมมือกันหรือเป็นวิธีการอื่นๆ ในเป็นไปตามวิถีแห่งสันติ

รูปแบบการเอาชนะ เป็นรูปแบบการจัดการกับความขัดแย้งที่ให้ความสำคัญต่อความต้องการของตนเองหรือสิ่งที่ตนเองต้องการ โดยไม่คำนึงถึงความต้องการของอีกฝ่าย โดยอาศัยอำนาจหรือสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ แสดงการคุกคาม ช่มชู้ หรือแม้แต่การอ้างระเบียบเพียงเพื่อตนได้รับประโยชน์และได้ชัยชนะในที่สุด เป็นผลให้เกิดการแพ้ – ชนะ ตามมา แต่เนื่องจากความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้นในครั้งนี้นอกจากจะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์แล้วนั้น ยังเกี่ยวข้องกับ “อำนาจ” ที่มีเพียงหนึ่งเดียวเท่านั้น รัฐบาลจึงต้องพยายามที่จะรักษาและดำรงอำนาจของตนเอาไว้ และด้วยการที่รัฐบาลอยู่ในฐานะที่มีความชอบธรรมในเรื่องการใช้อำนาจทางการเมือง จึงใช้อำนาจที่ตนมีอยู่มาใช้จัดการกับความขัดแย้งทางการเมืองในครั้งนี้นี้ ซึ่งลักษณะหรือรูปแบบวิธีการที่รัฐบาลนำมาใช้ในครั้งนี้นี้เรียกว่า “การเอาชนะ” ซึ่งเห็นได้จากเหตุการณ์ที่รัฐบาลใช้กำลังเข้าปราบปรามการชุมนุมของกลุ่ม นปช. ในวันที่ 14 เมษายน 2552 การปฏิบัติการขอคืนพื้นที่ของเจ้าหน้าที่รัฐในการเข้าสลายการชุมนุมกลุ่ม นปช. ที่สะพานผ่านฟ้าลีลาศ สีแยกคอกวัว อันก่อให้เกิดจลาจล ในวันที่ 10 เมษายน 2553 และการสลายการชุมนุมของกลุ่ม นปช. ของเจ้าหน้าที่ภายใต้แผนการ “กระชับวงล้อม” ในวันที่ 19 พฤษภาคม 2553

นอกจากการจัดการความขัดแย้งแบบการเอาชนะเป็นหลักแล้ว รัฐบาลยังได้ใช้รูปแบบอื่นๆ ในการจัดการความขัดแย้ง เช่น การประนีประนอม ซึ่งเห็นได้จากเหตุการณ์รัฐบาลเปิดการเจรจากับแกนนำกลุ่ม นปช. ในวันที่ 28 – 29 เมษายน 2553 ฝ่ายรัฐบาลนำโดยนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรณ์ศักดิ์ สภาวสุ และนายชานี ศักดิ์เศรษฐ์ ได้เปิดโต๊ะเจรจากับแกนนำกลุ่ม นปช. นำโดยนายวีระ มุสิกพงศ์ นายจตุพร พรหมพันธุ์ และนายแพทย์เหวง โตจิราการ เพื่อหาทางออกให้แก่ประเทศที่สถาบันพระปกเกล้าและมีการถ่ายทอดสดการเจรจาดังกล่าวทั่วประเทศ และแผนปรองดองของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในวันที่ 3 พฤษภาคม 2553 และใช้รูปแบบการยอมให้และการหลีกเลี่ยงกับความขัดแย้งทางการเมืองในครั้งนี้นี้ เช่น เหตุการณ์ในวันที่ 8 เมษายน พ.ศ. 2552

ที่กลุ่ม นปช. ได้ปฏิบัติการตามแผน “ดาวกระจาย” กระจายการชุมนุมไปปิดล้อมสถานที่ต่างๆ ส่งผลให้รัฐบาลประกาศหยุดเดินรถสาธารณะหลายสาย และประกาศให้วันที่ เมษายน พศ. 2552 เป็นวันหยุดราชการเฉพาะในพื้นที่กรุงเทพมหานคร เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาติดขัดทางจราจรจากการถูกปิดล้อมตามสถานที่สำคัญต่างๆ

และจากผลการวิจัย พบว่า การเอาชนะเป็นรูปแบบที่ไม่เหมาะสมกับการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างรัฐบาลกับกลุ่ม นปช. เนื่องจากการเอาชนะเป็นวิธีการเอาชนะคู่แข่งทางการเมืองของฝ่ายรัฐบาลมากกว่าเป็นการจัดการความขัดแย้ง และการที่รัฐบาลใช้กองกำลังทหารเข้าสลายการชุมนุมถือเป็นการปราบปรามประชาชนที่รุนแรง ซึ่งไม่ควรนำมาใช้กับประเทศที่เป็นประชาธิปไตย อีกทั้งวิธีการนี้ยังไม่สามารถแก้ไขความขัดแย้งที่เกิดขึ้นได้อย่างแท้จริง นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดความแตกแยก การแบ่งขั้ว แบ่งฝ่าย ระหว่างประชาชนชัดเจนมากยิ่งขึ้น รวมทั้งก่อให้เกิดความสูญเสียมากมายตามมาในภายหลัง

จากการใช้รูปแบบการเอาชนะของฝ่ายรัฐบาล ทำให้ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นยุติลงไปและรัฐบาลเองสามารถรักษาอำนาจและดำรงตำแหน่งทางการเมืองต่อไป แต่กลับก่อให้เกิดผลเสียตามมาอย่างมหาศาลต่อสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง และที่สำคัญเป็นผลให้สังคมแตกร้างมากยิ่งขึ้น และขาดความไว้วางใจและความเชื่อถือทั้งต่อตัวสถาบันต่างๆ รวมไปถึงถึงหลักนิติธรรมและความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมาย และผลจากการแพ้ ชนะ ของการใช้รูปแบบนี้ อาจสร้างความไม่พอใจให้กับผู้แพ้ ความขัดแย้งที่ดูเหมือนยุติลงไป จึงเป็นเพียงการยุติลงชั่วคราวรอวันที่จะปะทุขึ้นได้ทุกเมื่อ

ดังนั้นรูปแบบในการจัดการความขัดแย้งที่เหมาะสมที่รัฐบาลควรนำมาใช้ คือ รูปแบบการร่วมมือกัน เป็นรูปแบบที่ให้ความสำคัญต่อความต้องการของทั้งสองฝ่ายเป็นอย่างมาก รูปแบบนี้แสดงถึงการมองถึงปัญหาที่เกิดขึ้นและคำนึงถึงผลประโยชน์ (Interest) ของแต่ละฝ่าย เพื่อที่จะหาทางออกที่เป็นที่ยอมรับและให้ผลดีแก่ทั้งสองฝ่ายหรือที่เรียกว่า ชนะ-ชนะ (win – win) การสื่อสารที่ใช้ในการแก้ปัญหาจะเป็นแบบเปิดเผยและแลกเปลี่ยนข้อมูลที่เกี่ยวข้องจะช่วยให้ไปสู่การแก้ไขปัญหาที่สร้างสรรค์และสัมฤทธิ์ผล และนอกจากจะใช้รูปแบบการร่วมมือกันแล้ว วิธีการอื่นๆ อย่างเช่น การใช้ S – TLC System ของ Cahn and Abigail (2007) ที่ประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอนพื้นฐานของการสื่อสารเพื่อการจัดการความขัดแย้ง ได้แก่ ขั้นที่ 1: S = Stop ขั้นที่ 2: T = Think ขั้นที่ 3: L = Listen และขั้นที่ 4: C = Communicate หรือใช้วิธีการสันติวิธีในรูปแบบต่างๆ มาใช้

ในการจัดการความขัดแย้ง ไม่ว่าจะเป็นการเจรจาไกล่เกลี่ย (Mediation) โดยคนกลางหรือบุคคลที่สามที่มีความเป็นกลางและเป็นที่ยอมรับของทั้งสองฝ่าย และควรที่จะเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายแสดงความคิดเห็นและเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาบ้านเมืองอย่างเท่าเทียมกัน เป็นต้น

และจากผลการทดสอบสมมติฐาน แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยส่วนบุคคลทางด้านเพศและระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งในเรื่องรูปแบบการเอาชนะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ปัจจัยในด้านเพศ พบว่า เพศชายมีความคิดเห็นที่รัฐบาลใช้รูปแบบการเอาชนะในการจัดการความขัดแย้งมากกว่าเพศหญิง ส่วนปัจจัยในด้านระดับการศึกษา พบว่า ในระดับปริญญาตรี/ เทียบเท่ามีความคิดเห็นที่ รัฐบาลใช้รูปแบบการเอาชนะในการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองมากกว่ากลุ่มระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลในด้านอื่น เช่น อายุ อาชีพ และหลักสูตรที่ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งที่มีความแตกต่างกัน ไม่มีผลต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองของรัฐบาล ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการศึกษารายละเอียด เรื่อง การจัดการความขัดแย้งทางการเมืองไทยของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ในช่วงปี 2552 – 2553 ผลการวิจัยพบว่า รัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ใช้รูปแบบการเอาชนะในการจัดการความขัดแย้งต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการ (นปช.) ซึ่งเป็นวิธีการที่ถูกมองว่า เป็นวิธีการเอาชนะคู่แข่งทางการเมืองของฝ่ายรัฐบาลมากกว่าเป็นการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้น อีกทั้งไม่สามารถแก้ไขความขัดแย้งได้อย่างแท้จริง ก่อให้เกิดความแตกแยกแบ่งฝ่ายระหว่างประชาชนและทำให้ความขัดแย้งขยายตัวและทวีความรุนแรง ส่งผลให้ประเทศเกิดความเสียหายและสูญเสียเป็นจำนวนมาก ดังนั้นเพื่อให้ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นยุติลงอย่างถาวร บ้านเมืองกลับมาสงบสุขอีกครั้ง ก่อนอื่นรัฐบาลควรจะต้องมองย้อนกลับมาถึงสาเหตุของความขัดแย้งที่เกิดขึ้น ทบทวนสิ่งที่ผ่านมา และหาสาเหตุที่แท้จริงของความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในครั้งนี้โดยปราศจากอคติ และมีใจให้อภัย และอาศัยความร่วมมือกันจากทุก ฝ่าย ในการหาทางออกและจัดการความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้นในครั้งนี้ร่วมกัน โดยอาจจะเริ่ม

จากใช้วิธีการประนีประนอม เพื่อนำไปสู่การร่วมมือกันในท้ายที่สุด ซึ่งวิธีการประนีประนอมเป็นวิธีการในลักษณะของการเจรจาต่อรองที่มุ่งให้ทั้งสองฝ่ายเกิดความพอใจบ้าง หรือเป็นไปในลักษณะพบกันครึ่งทาง และเมื่อทั้งสองฝ่ายเกิดความพึงพอใจและได้รับการตอบสนองในสิ่งที่ตนต้องการบางส่วนแล้ว อาจจะนำมาซึ่งการร่วมมือกันในเวลาต่อมา ซึ่งอาจจะทำได้ง่ายกว่าการพยายามให้ทั้งสองฝ่ายหันหน้าเข้าหากันและร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาให้เป็นที่ยอมรับและพึงพอใจแก่ทั้งสองฝ่าย

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในครั้งต่อไป

1. ในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาความคิดเห็นในกลุ่มประชากรที่มีความหลากหลายและมีขนาดใหญ่มากกว่านี้ เพราะอาจจะทำให้ทราบความคิดเห็นต่อการจัดการความขัดแย้งของรัฐบาลมีความหลากหลายมากขึ้น
2. ในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาวิธีการจัดการความขัดแย้งแบบสันติวิธีในรูปแบบต่างๆ ที่รัฐบาลควรนำมาใช้จัดการกับความขัดแย้งทางการเมือง เพื่อที่จะสามารถเป็นข้อมูลพื้นฐานให้กับรัฐบาลในการนำไปใช้แก้ไข/จัดการกับความขัดแย้งทางการเมืองต่อไปในอนาคต

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กอบเพชร สุภชะ. 2536. การรับรู้แบบพฤติกรรมการแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างบุคคลของผู้บริหารซึ่งเป็นข้าราชการระดับ 6 และ 7: ศึกษาเฉพาะกรณีสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี. 2550. การจัดการความขัดแย้งในองค์กร กรุงเทพมหานคร: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.

ไชยันต์ รัชชกุล. 2532. ความขัดแย้งในบริบทของสันติศึกษา. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

ถวิลวดี บุรีกุล, วันชัย วัฒนศัพท์ และ ศุภณัฐ เพิ่มพูนวิวัฒน์. 2545. คู่มือการเพิ่มพลังความสามารถกระบวนการจัดการข้อพิพาท. นนทบุรี: สถาบันพระปกเกล้า.

ทรงชัย พุทธิมาโนชญ์. 2544. ความขัดแย้งระหว่างบุคคลในงานภาคเอกชนและภาคราชการ: การศึกษาพฤติกรรมการตอบสนองต่อความขัดแย้งระหว่างบุคคลในงานและผลกระทบต่องาน. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ทวีศักดิ์ สุวคนธ์. 2549. วิถีสู่สันติ. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ครั้งที่ตั้งเซ็นเตอร์.

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ. 2553. ความขัดแย้งในประเทศไทย: สาเหตุ ผลกระทบ และทางแก้ (Online). <http://www.oknation.net/blog/nhongkampangdin/2010/03/28/entry-1>, 25 สิงหาคม 2553.

ปกรณ วรานุสันติกุล. 2553. การจัดการความขัดแย้งในความคิดเห็นของพนักงานในส่วนงานบำรุงรักษาสถานีไฟฟ้า การไฟฟ้าส่วนภูมิภาควิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการความขัดแย้ง, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ประโยชน์ ธรรมวิจิตเดช. 2548. **ความขัดแย้งระหว่างสถาปนิกกับวิศวกร: ปัจจัยและแนวทางแก้ไข.** ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสหวิทยาการ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

พรนพ พุกกะพันธ์. 2542. **การบริหารความขัดแย้ง.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ ว.เพ็ชรสกุล.

พระไพศาล วิสาโล. 2550. **สร้างสันติด้วยมือเรา คู่มือสันติวิธีสำหรับนักปฏิบัติการไร้ความรุนแรง.** นครปฐม: ศูนย์ศึกษาและพัฒนาสันติวิธี (ศพล.) มหาวิทยาลัยมหิดล.

พิชิต ลิขิตกิจสมบูรณ์. 2552. “ปฏิวัติประชาธิปไตยในกระแสโลกาภิวัตน์.” ใน ประแส มงคลศิริ และ สมยศ พุกษาเกษมสุข. (บรรณาธิการ). **การเมืองแดงพลิกแผ่นดิน.** นนทบุรี: สำนักพิมพ์ Voice of Taksin.

มนตรี ศิลป์มหาบัณฑิต. 2550. **การจัดการความขัดแย้งกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท: ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท.** กรุงเทพมหานคร: ธนาเพชร.

ฤกษ์ ศุภศิริ. 2553. **ประวัติย่อการเมืองไทยในรอบทศวรรษ: จากทักษิณมิกส์ถึงพฤษภาจุลาจล.** กรุงเทพมหานคร: โพลีส์ พับลิชชิ่ง.

วันชัย วัฒนศัพท์. 2547. **ความขัดแย้ง: หลักการและเครื่องมือแก้ปัญหา.** นนทบุรี: สถาบันพระปกเกล้า.

วาสิตา บุญสาธิต. 2552. **เอกสารประกอบการบรรยายวิชาการติดต่อสื่อสารกับการจัดการความขัดแย้ง.** สาขาวิชาจัดการความขัดแย้ง คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (อัดสำเนา).

วิทยาทัศน์ สุขประดิษฐ์. 2550. **ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบพฤติกรรมการแก้ไขความขัดแย้งของผู้บังคับบัญชาภายใต้การรับรู้ของผู้ใต้บังคับบัญชากับความพึงพอใจในงานและความผูกพันต่อองค์กรของผู้ใต้บังคับบัญชา: กรณีศึกษา ณ โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่งในเขตกรุงเทพมหานคร.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร-

มหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ศุภณัฐ เพิ่มพูนวิวัฒน์. 2553. **วงจรรวมขัดแย้ง** (Online).

http://www.peace.mahidol.ac.th/th/index.php?option=com_content&task=view&id=146&Itemid=155, 25 สิงหาคม 2553.

สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า. 2550. **ศัพท์บัญญัติเกี่ยวกับการแก้ปัญหาและความขัดแย้ง**. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์การพิมพ์แก่นจันทร์.

สิงห์ทอง บัวชุม. 2552. **สงกรานต์เลือดศึกครั้งสำคัญและบทเรียนราคาแพงของคนเสื้อแดง**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ทองกลม.

สุพงษ์ นียากกร. 2540. **การศึกษาเปรียบเทียบแบบพฤติกรรมการแก้ปัญหความขัดแย้งระหว่างบุคคลในองค์การธุรกิจเอกชนกับหน่วยงานราชการสังกัดกระทรวงมหาดไทย ตามการรับรู้ของผู้บริหารระดับกลาง**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. 2534. **ความขัดแย้ง การบริหารเพื่อความสำเร็จ**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ตะเกียง.

อดันยา (นามแฝง). 2553. **ทางออกประเทศไทยในภาวะวิกฤตยุคคอนารยะ**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไฉไล.

12 นาฬิกา. 2553. **เหตุการณ์ความไม่สงบ เมษายน พ.ศ. 2552** (Online).
<http://12narika.wordpress.com>, 25 สิงหาคม 2553.

Dudley, D. C. and R. A. Abigail. 2007. **Managing Conflict through Communication**. United States of America.

- Folger, J. P., S. P. Marshall, and R. K. Stutman. 2001. **Working through Conflict: Strategies for Relationships, Groups, and Organizations.** 4th ed. New York: Addison Wesley Longman.
- Johnson, D. W. and F. P. Johnson. 2009. **Joining Together: Group Theory and Group Skills.** 10th ed. Boston, MA: Pearson.
- Moore, C. 1986. **The Mediation Process Jossey – Base Publishere.** San Francisco. California.
- Putnam, L. L., and M. S. Poole. 1987. "Conflict and Negotiation." In Fred M. Jablin , Linda L. Putnam, Karlene H. Roberts, and Lyman W. Poter (Eds.). **Handbook of Organization Communication: An Interdisciplinary Approach.** Newbury Park, CA: Sage.
- Rahim, A. M. 2002. **Managing Conflict in Organizations.** 3rd ed. London: Greenwood Publishing.
- Thomas, K. 1976. "Conflict and Conflict Management." In Marvin D. Dunnette (ed.). **Handbook of Industrial and Organizational Psychology.** Chicago: Rand McNally.
- Thomas, K. W. and R. H. Kilmann. 1987. **Thomas – Kilmann Conflict Model Interest.** New York: XICOM Incorporated.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม

แบบสอบถามชุดนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการความขัดแย้ง มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เรื่องการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองไทยของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ (พ.ศ. 2552 – 2553) ผู้ศึกษาจึงขอความร่วมมือจากท่านในการกรอกข้อมูลตามความเป็นจริงและที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด ซึ่งข้อมูลในการตอบแบบสอบถามนี้ ผู้ศึกษาจะถือเป็นความลับ และผลการศึกษาจะไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อท่าน หรือการปฏิบัติงานของท่าน โดยแบบสอบถามนี้ประกอบด้วย 2 ส่วน

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ในช่วงปี 2552 – 2553

ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณท่านที่เสียสละเวลาอันมีค่าในการให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามชุดนี้เป็นอย่างดี

นางสาวชัตติยา หรั่งประเสริฐ
ผู้วิจัย

แบบสอบถาม

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งของรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์

เวชชาชีวะ ต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ในช่วงปี 2552 – 2553

แบบสอบถามนี้ สร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการทำวิจัย ดังนั้นคำตอบของท่านจึงไม่มีการตัดสินว่าถูกหรือผิด ขอให้ท่านพิจารณาข้อความแต่ละข้อด้วยความละเอียดรอบคอบ โดยประเมินให้ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงของท่านมากที่สุดและโปรดตอบทุกข้อ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล

คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับข้อมูลเกี่ยวกับตัวท่านเพียงข้อเดียว

1. เพศ

- () 1. ชาย () 2. หญิง

2. อายุ

- () 1. ต่ำกว่า 30 ปี () 2. 30 – 39 ปี
() 3. 40 – 49 ปี () 4. 50 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

- () 1. มัธยมปลาย/ ปวช. หรือต่ำกว่า () 2. ปวส.
() 3.ปริญญาตรี/ เทียบเท่า () 4. สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพ

- () 1. ข้าราชการ () 2. พนักงานรัฐวิสาหกิจ
 () 3. พนักงานบริษัทเอกชน () 4. ธุรกิจส่วนตัว
 () 5. อื่นๆ

5. หลักสูตรที่ท่านเลือกเรียนเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้ง

- () 1. หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการความขัดแย้ง (ภาคพิเศษ)
 คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
 () 2. หลักสูตรประกาศนียบัตรแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการจัดการความขัดแย้งด้าน
 นโยบายสาธารณะโดยสันติวิธี สำนักสันติวิธีและธรรมาภิบาล สถาบันพระปกเกล้า

**ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ
 ต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ในช่วงปี 2552 – 2553**

คำชี้แจง คำถามชุดนี้ประกอบด้วยข้อความเกี่ยวกับลักษณะหรือรูปแบบในการจัดการความ
 ขัดแย้งโดยขอให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นที่ตรงตามความเป็นจริง
 มากที่สุด โดยตัวเลขในแต่ละช่องแทนระดับความคิดเห็นดังนี้ คือ

- 5 = เห็นด้วยมากที่สุด 4 = เห็นด้วยมาก 3 = เห็นด้วยปานกลาง
 2 = เห็นด้วยน้อย 1 = เห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อ	รูปแบบการจัดการความขัดแย้ง	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
1	รัฐบาลใช้การหลบเลี่ยงปัญหาโดยการไม่พูดถึงปัญหาความขัดแย้ง เพื่อไม่ต้องก่อให้เกิดความขัดแย้ง					
2	วิธีการจัดการความขัดแย้งของรัฐบาลคำนึงถึงผลประโยชน์ของอีกฝ่ายมากกว่าฝ่ายของตน					
3	รัฐบาลแก้ไขความขัดแย้งโดยยอมให้อีกฝ่ายได้บางส่วนและเสียบางส่วนเพื่อให้เกิดการยอมรับทั้งสองฝ่าย					

ข้อ	รูปแบบการจัดการความขัดแย้ง	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
4	รัฐบาลยึดมั่นในความคิดเห็นของตนเองเป็นหลักมากกว่าฟังความคิดเห็นของฝ่ายต่างๆ ในการแก้ไขความขัดแย้ง					
5	รัฐบาลให้ความสนใจกับความต้องการของฝ่ายตรงข้ามและของตนเองเท่าๆ กัน เพื่อให้ได้ทางออกที่ทั้งสองฝ่ายพึงพอใจที่สุด					
6	รัฐบาลมีความอดกลั้นและความพยายามอย่างมากในการระงับหรืออดกลั้นไม่ให้เกิดการโต้แย้งหรือการต่อสู้ระหว่างกัน					
7	รัฐบาลพยายามรักษาน้ำใจกับฝ่ายตรงข้าม และพยายามรักษาความสัมพันธ์ระหว่างกันในการแก้ไขความขัดแย้ง					
8	ลักษณะที่ใช้ในการจัดการความขัดแย้งของรัฐบาลเป็นแบบพบกันครึ่งทาง					
9	รัฐบาลให้ความสนใจต่อผลประโยชน์ที่ตนเองจะได้รับและจะยอมเสียผลประโยชน์ใดๆ ของตนไปเมื่อเกิดความขัดแย้ง					
10	รัฐบาลมีวิธีการพูดเพื่อให้เกิดความเข้าใจระหว่างกันในการแก้ไขความขัดแย้งที่เกิดขึ้น และทำให้เกิดความร่วมมือที่ดีระหว่างกัน					
11	รัฐบาลไม่กล้าตัดสินใจแก้ไขปัญหาใดๆ ได้อย่างชัดเจน เนื่องจากกลัวความขัดแย้งขยายตัว					
12	รัฐบาลยอมโอนอ่อนผ่อนตามฝ่ายตรงข้ามมากกว่าความคิดเห็นของตนในการแก้ไขความขัดแย้ง					
13	รัฐบาลยอมแพ้ในบางประเด็นเพื่อชนะในบางประเด็นในการแก้ไขความขัดแย้ง					
14	รัฐบาลพยายามทำทุกวิถีทางเพื่อต้องการเอาชนะฝ่ายต่างๆ และกำจัดคู่แข่งออกไป					

ข้อ	รูปแบบการจัดการความขัดแย้ง	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
15	รัฐบาลมองว่าความขัดแย้งไม่ได้เป็นสิ่งที่ไม่ดีเสมอไป แต่หากเราร่วมมือกันในการแก้ไขความขัดแย้งตามที่ทุกฝ่ายเห็นพ้อง					
16	รัฐบาลพยายามหลีกเลี่ยงการพูดคุยกับกลุ่มที่มีความเห็นแตกต่างกับรัฐบาล					
17	รัฐบาลไม่ใช่อารมณ์โกรธเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการแก้ไขความขัดแย้ง					
18	รัฐบาลยอมทำตามความต้องการของอีกฝ่าย หากอีกฝ่ายยอมที่จะทำตามความต้องการของฝ่ายรัฐบาลเช่นกัน					
19	ในการแสดงความคิดเห็นต่างๆ รัฐบาลมีความเชื่อว่าทำยที่สุดแล้ว รัฐบาลจะต้องเป็นฝ่ายชนะ					
20	รัฐบาลพยายามประสานรอยร้าวกับฝ่ายตรงข้าม เพื่อให้เกิดความเข้าใจ ความไว้วางใจ ในการแก้ไขความขัดแย้งที่เกิดขึ้น					
21	รัฐบาลใช้วิธีการเงียบไม่ได้ตอบใดๆ มาใช้ในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง แม้จะเห็นว่าสิ่งที่เกิดขึ้นนั้นไม่ถูกต้อง					
22	ภาษาที่ใช้ในการจัดการความขัดแย้งของรัฐบาล เป็นไปในลักษณะที่นุ่มนวล สุภาพ					
23	การแบ่งครึ่งกันของผลประโยชน์ที่จะได้รับเป็นวิธีการแก้ไขความขัดแย้งที่เหมาะสมที่สุดที่รัฐบาลใช้ในการจัดการความขัดแย้ง					
24	รัฐบาลพยายามเป็นฝ่ายชนะเท่านั้นในความขัดแย้งที่เกิดขึ้น เพราะเชื่อว่าความขัดแย้งมีเพียงแค่ ชนะ หรือ แพ้ เท่านั้น					
25	รัฐบาลพยายามทำความเข้าใจกับเนื้อหาสาระหรือข้อมูลที่ไม่ตรงกัน เพื่อลดความขัดแย้งที่เกิดขึ้น					

ข้อ	รูปแบบการจัดการความขัดแย้ง	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
26	รัฐบาลไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องเป็นผู้ชนะในการแสดงความคิดเห็นที่แตกต่าง					
27	รัฐบาลยอมทำตามความต้องการของอีกฝ่าย เพราะความเกรงใจเสมอๆ					
28	รัฐบาลได้ใช้การประนีประนอม โดยยอมที่จะปรับเปลี่ยนความต้องการบางส่วนของทั้งอีกฝ่าย เพื่อลดความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างกัน					
29	รัฐบาลพยายามทำทุกวิถีทางเพื่อได้รับการสนับสนุนจากฝ่ายต่างๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งชัยชนะตามที่หวังไว้					
30	รัฐบาลแก้ไขความขัดแย้งโดยเริ่มจากการสร้างความไว้วางใจให้เกิดขึ้นระหว่างกัน เพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือในการแก้ไขความขัดแย้ง					
31	รัฐบาลไม่เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นหรือมีข้อผูกมัดกับข้อตกลงต่างๆ กับอีกฝ่าย เมื่อรัฐบาลไม่เห็นชอบด้วย					
32	รัฐบาลยอมเสียสละสิ่งที่ต้องการในบางครั้งเพื่อให้อีกฝ่ายได้สิ่งที่ต้องการ					
33	รัฐบาลพยายามประสานผลประโยชน์กับอีกฝ่าย เพื่อลดความขัดแย้งที่เกิดขึ้น					
34	รัฐบาลใช้อำนาจเหนือที่ตนมี เช่น ตำแหน่ง ฐานะ หรือบารมี มาใช้ เพื่อให้ฝ่ายต่างๆ ยอมรับในความคิดเห็นของฝ่ายรัฐบาลในการจัดการความขัดแย้ง					
35	รัฐบาลเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการแก้ไขความขัดแย้ง					
36	รัฐบาลพยายามหลีกเลี่ยงการแสดงความคิดเห็นต่างๆ หากการแสดงความคิดเห็นนั้นๆ นำมาสู่ความขัดแย้ง					

ข้อ	รูปแบบการจัดการความขัดแย้ง	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
37	เมื่อรัฐบาลไม่ได้รับการตอบสนองตามสิ่งที่ต้องการ ก็จะไม่รีบหรือไม่แสดงท่าทีใดๆ ออกมาเสมอๆ					
38	รัฐบาลมีความคิดว่า แม้จะได้น้อยกว่าสิ่งที่ต้องการ ก็ดีกว่าไม่ได้อะไร					
39	รัฐบาลใช้อำนาจในการแก้ไขความขัดแย้งโดย แสดงออกโดยตรง ถึงความต้องการหรือความเห็น ว่าเป็นอย่างไร					
40	รัฐบาลแก้ไขความขัดแย้งโดยการเปิดเผยข้อมูล ที่แท้จริงและความต้องการของแต่ละฝ่าย ให้ทุกฝ่าย ได้รับรู้เท่าเทียมกัน					
41	รัฐบาลพยายามอยู่ห่างจากความขัดแย้งที่เกิดขึ้น ให้มากที่สุด					
42	รัฐบาลยอมทำตามความต้องการของอีกฝ่าย เพื่อให้ ความขัดแย้งจบลง					
43	รัฐบาลมีความพยายามในการแยกข้อแตกต่างของ ความคิดเห็นที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งเพื่อหาทาง ประนีประนอม					
44	รัฐบาลตัดสินใจโดยเร็วในการจัดการความขัดแย้ง เพื่อให้ความขัดแย้งจบลงโดยเร็ว					
45	รัฐบาลยอมรับฟังความคิดเห็นของฝ่ายตรงข้ามโดย ไม่ใช่อารมณ์โต้ตอบ เพื่อให้สามารถแก้ไขความ ขัดแย้งได้					
46	รัฐบาลมองเห็นว่าการหลีกเลี่ยงหรือไม่เข้าไปยุ่ง เกี่ยวกับความขัดแย้งที่เกิดขึ้นเป็นวิธีที่ดีที่สุด					
47	รัฐบาลยอมทำตามความต้องการของอีกฝ่าย เพื่อ ต้องการสร้างความยอมรับจากสังคมในการที่จะ แก้ไขปัญหาที่สำคัญๆ ได้สะดวกขึ้นในอนาคต					

ข้อ	รูปแบบการจัดการความขัดแย้ง	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
48	ในประเด็นความขัดแย้งที่มีซับซ้อนมาก รัฐบาลสามารถประนีประนอมกับอีกฝ่ายได้ชั่วคราว เพื่อควบคุมการขยายตัวของความขัดแย้งได้					
49	ภาษาที่ใช้ในการจัดการความขัดแย้งของรัฐบาลเป็นไปในลักษณะที่แข็งกร้าว					
50	รัฐบาลผสมผสานความคิดเห็นของฝ่ายต่างๆ เข้าด้วยกัน เพื่อให้เป็นวิธีที่ดีที่สุดและเหมาะสมในการจัดการความขัดแย้ง					

ภาคผนวก ข
แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัย

ส่วนที่ 2 รูปแบบการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองไทยของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ
ต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ในช่วงปี 2552 – 2553

1. ในฐานะที่ท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ในเรื่องของการจัดการความขัดแย้ง จากเหตุการณ์
ความขัดแย้งทางการเมืองที่ผ่านมาในช่วงปี 2552 – 2553 ท่านเห็นว่า รัฐบาลใช้แนวทางหรือ
วิธีการแบบใดในการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองกับกลุ่ม นปช. (ตามแนวความคิดของ
Kenneth Thomas)

- () การหลีกเลี่ยง
- () การยอมให้
- () การประนีประนอม
- () การเอาชนะ
- () การร่วมมือกัน

** หมายเหตุ: สามารถตอบได้มากกว่า รูปแบบ

2. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับรูปแบบการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองที่รัฐบาล
อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะใช้กับกลุ่ม นปช. ในช่วงปี 2552 – 2553

- () เหมาะสม
- () ไม่เหมาะสม

3. ท่านคิดว่าการใช้รูปแบบการจัดการความขัดแย้งของรัฐบาลดังกล่าวมาแล้วในข้อที่ 2 ส่งผลดี – ผลเสียอย่างไร

4. ในความคิดเห็นของท่าน ท่านคิดว่าวิธีการหรือรูปแบบการจัดการความขัดแย้งที่มีความเหมาะสมที่รัฐบาลควรนำมาใช้จัดการความขัดแย้งทางการเมืองที่เกิดขึ้นกับกลุ่ม นปช. ในช่วงปี 2552 – 2553 เป็นอย่างไร

ภาคผนวก ค

ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม

ตารางผนวกที่ 1 ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพลของแบบสอบถามเรื่องการจัดการความขัดแย้งทางการเมืองไทยของรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ (พ.ศ. 2552 – 2553)

ข้อที่	ข้อคำถาม	ข้อความ	ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)	
			Corrected Item – total Correlation	Alpha if Item Deleted
			ค่า Alpha ทั้งฉบับ (50ข้อ) = 0.8969	
การหลบเลี่ยง (Avoiding)			ค่า Alpha 10 ข้อ = 0.6775	
1	1	รัฐบาลใช้การหลบเลี่ยงปัญหาโดยการไม่พูดถึงปัญหาความขัดแย้ง เพื่อไม่ต้องทำให้เกิดความขัดแย้ง	.2483	.6700
2	6	รัฐบาลมีความอดกลั้นและความพยายามอย่างมากในการระงับหรืออดกลั้นไม่ให้เกิดการโต้แย้งหรือการต่อสู้ระหว่างกัน	.3216	.6570
3	11	รัฐบาลไม่กล้าตัดสินใจแก้ไขปัญหาใดๆ ได้อย่างชัดเจน เนื่องจากกลัวความขัดแย้งขยายตัว	.4475	.6325
4	16	รัฐบาลพยายามหลีกเลี่ยงการพูดคุยกับกลุ่มที่มีความเห็นแตกต่างกับรัฐบาล	.2741	.6661
5	21	รัฐบาลใช้วิธีการเงียบไม่ได้ตอบใดๆ มาใช้ในการแก้ไขปัญหาคความขัดแย้ง แม้จะเห็นว่าสิ่งที่เกิดขึ้นนั้นไม่ถูกต้อง	.4751	.6257
6	26	รัฐบาลไม่เห็นความจำเป็นที่จะต้องเป็นผู้ชนะในการแสดงความคิดเห็นที่แตกต่าง	.2927	.6619
7	31	รัฐบาลไม่เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นหรือมีข้อผูกมัดกับข้อตกลงต่างๆ กับอีกฝ่าย เมื่อรัฐบาลไม่เห็นชอบด้วย	.0403	.7069
8	36	รัฐบาลพยายามหลีกเลี่ยงการแสดงความคิดเห็นต่างๆ หากการแสดงความคิดเห็นนั้นๆ นำมาสู่ความขัดแย้ง	.2610	.6681
9	41	รัฐบาลพยายามอยู่ห่างจากความขัดแย้งที่เกิดขึ้นให้มากที่สุด	.5424	.6106

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อคำถาม	ข้อความ	ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)	
			Corrected Item – total Correlation	Alpha if Item Deleted
10	46	รัฐบาลมองเห็นว่าการหลีกเลี่ยงหรือไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับความขัดแย้งที่เกิดขึ้นเป็นวิธีที่ดีที่สุด	.4933	.6243
การยอมให้ (Accommodation)			ค่า Alpha 10 ข้อ = 0.7262	
1	2	วิธีการจัดการความขัดแย้งของรัฐบาลคำนึงถึงผลประโยชน์ของอีกฝ่ายมากกว่าฝ่ายของตน	.4251	.7004
2	7	รัฐบาลพยายามรักษาน้ำใจกับฝ่ายตรงข้าม และพยายามรักษาความสัมพันธ์ระหว่างกันในการแก้ไขความขัดแย้ง	.4224	.6993
3	12	รัฐบาลยอมโอนอ่อนผ่อนตามฝ่ายตรงข้ามมากกว่าความคิดเห็นของตนในการแก้ไขความขัดแย้ง	.5662	.6745
4	17	รัฐบาลไม่ใช้อารมณ์โกรธเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการแก้ไขความขัดแย้ง	.4942	.6867
5	22	ภาษาที่ใช้ในการจัดการความขัดแย้งของรัฐบาลเป็นไปในลักษณะที่นุ่มนวล สุภาพ	.1614	.7410
6	27	รัฐบาลยอมทำตามความต้องการของอีกฝ่ายเพราะความเกรงใจเสมอๆ	.5360	.6796
7	32	รัฐบาลยอมเสียสละสิ่งที่ต้องการในบางครั้งเพื่อให้อีกฝ่ายได้สิ่งที่ต้องการ	.6615	.6587
8	37	เมื่อรัฐบาลไม่ได้รับการตอบสนองตามสิ่งที่ต้องการ ก็จะเจียบหรือไม่แสดงท่าทีใดๆ ออกมาเสมอๆ	-.1243	.7865
9	42	รัฐบาลยอมทำตามความต้องการของอีกฝ่ายเพื่อให้ความขัดแย้งจบลง	.5178	.6839
10	47	รัฐบาลยอมทำตามความต้องการของอีกฝ่ายเพื่อต้องการสร้างความยอมรับจากสังคมในการที่จะแก้ไขปัญหาที่สำคัญๆ ได้สะดวกขึ้นในอนาคต	.3667	.7077

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อคำถาม	ข้อความ	ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)	
			Corrected Item – total Correlation	Alpha if Item Deleted
การประนีประนอม (Compromising)			ค่า Alpha 10 ข้อ = 0.8781	
1	3	รัฐบาลแก้ไขความขัดแย้งโดยยอมให้อีกฝ่ายได้บางส่วนและเสียบางส่วนเพื่อให้เกิดการยอมรับทั้งสองฝ่าย	.7982	.8513
2	8	ลักษณะที่ใช้ในการจัดการความขัดแย้งของรัฐบาลเป็นแบบพบกันครึ่งทาง	.7560	.8550
3	13	รัฐบาลยอมแพ้ในบางประเด็นเพื่อชนะในบางประเด็นในการแก้ไขความขัดแย้ง	.5304	.8726
4	18	รัฐบาลยอมทำตามความต้องการของอีกฝ่าย หากอีกฝ่ายยอมที่จะทำตามความต้องการของฝ่ายรัฐบาลเช่นกัน	.5739	.8687
5	23	การแบ่งครึ่งกันของผลประโยชน์ที่จะได้รับเป็นวิธีการแก้ไขความขัดแย้งที่เหมาะสมที่สุดที่รัฐบาลใช้ในการจัดการความ	.5348	.8714
6	28	รัฐบาลได้ใช้การประนีประนอม โดยยอมที่จะปรับเปลี่ยนความต้องการบางส่วนของทั้งอีกฝ่าย เพื่อลดความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างกัน	.6788	.8602
7	33	รัฐบาลพยายามประสานผลประโยชน์กับอีกฝ่าย เพื่อลดความขัดแย้งที่เกิดขึ้น	.8541	.8466
8	38	รัฐบาลมีความคิดว่า แม้จะได้น้อยกว่าสิ่งที่ต้องการ ก็ดีกว่าไม่ได้อะไร	.1899	.8927
9	43	รัฐบาลมีความพยายามในการแยกข้อแตกต่างของความคิดเห็นที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งเพื่อหาทางประนีประนอม	.6711	.8615
10	48	ในประเด็นความขัดแย้งที่มีซับซ้อนมาก รัฐบาลสามารถประนีประนอมกับอีกฝ่ายได้ชั่วคราว เพื่อควบคุมการขยายตัวของความขัดแย้งได้	.4634	.8761

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อคำถาม	ข้อความ	ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)	
			Corrected Item – total Correlation	Alpha if Item Deleted
การเอาชนะ (Competition)			ค่า Alpha 10 ข้อ = 0.8315	
1	4	รัฐบาลยึดมั่นในความคิดเห็นของตนเองเป็นหลักมากกว่าฟังความคิดเห็นของฝ่ายต่างๆ ในการแก้ไขความขัดแย้ง	.6204	.8055
2	9	รัฐบาลให้ความสนใจต่อผลประโยชน์ที่ตนเองจะได้รับและจะยอมเสียผลประโยชน์ใดๆ ของตนไปเมื่อเกิดความขัดแย้ง	.1838	.8451
3	14	รัฐบาลพยายามทำทุกวิถีทางเพื่อต้องการเอาชนะฝ่ายต่างๆ และกำจัดคู่แข่งออกไป	.6230	.8057
4	19	ในการแสดงความคิดเห็นต่างๆ รัฐบาลมีความเชื่อว่าทำที่สุดแล้ว รัฐบาลจะต้องเป็นฝ่ายชนะ	.5762	.8105
5	24	รัฐบาลพยายามเป็นฝ่ายชนะเท่านั้นในความขัดแย้งที่เกิดขึ้น เพราะเชื่อว่าความขัดแย้งมีเพียงแค่ ชนะ หรือ แพ้ เท่านั้น	.6589	.8012
6	29	รัฐบาลพยายามทำทุกวิถีทางเพื่อได้รับการสนับสนุนจากฝ่ายต่างๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งชัยชนะตามที่หวังไว้	.6502	.8024
7	34	รัฐบาลใช้อำนาจเหนือที่ตนมี เช่น ตำแหน่งฐานะ หรือ บารมี มาใช้ เพื่อให้ฝ่ายต่างๆ ยอมรับในความคิดเห็นของฝ่ายรัฐบาลในการจัดการความขัดแย้ง	.6395	.8033
8	39	รัฐบาลใช้อำนาจในการแก้ไขความขัดแย้งโดยแสดงออกมาตรงๆ ถึงความต้องการหรือความเห็นว่าเป็นอย่างไร	.6092	.8088
9	44	รัฐบาลตัดสินใจโดยเร็วในการจัดการความขัดแย้ง เพื่อให้ความขัดแย้งจบลงโดยเร็ว	.1905	.8447
10	49	ภาษาที่ใช้ในการจัดการความขัดแย้งของรัฐบาลเป็นไปในลักษณะที่แข็งกร้าว	.4394	.8240

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อคำถาม	ข้อความ	ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)	
			Corrected Item – total Correlation	Alpha if Item Deleted
การร่วมมือกัน (Collaboration)			ค่า Alpha 10 ข้อ = 0.9092	
1	5	รัฐบาลให้ความสนใจกับความต้องการของฝ่ายตรงข้ามและของตนเองเท่าๆ กัน เพื่อให้ได้ทางออกที่ทั้งสองฝ่ายพึงพอใจที่สุด	.5272	.9082
2	10	รัฐบาลมีวิธีการพูดเพื่อให้เกิดความเข้าใจระหว่างกันในการแก้ไขความขัดแย้งที่เกิดขึ้นและทำให้เกิดความร่วมมือที่ระหว่างกัน	.6052	.9040
3	15	รัฐบาลมองว่าความขัดแย้งไม่ได้เป็นสิ่งที่ไม่ดีเสมอไป แต่หากเราร่วมมือกันในการแก้ไขความขัดแย้งตามที่ทุกฝ่ายเห็นพ้อง	.4738	.9105
4	20	รัฐบาลพยายามประสานรอยรั่วกับฝ่ายตรงข้าม เพื่อให้เกิดความเข้าใจ ความไว้วางใจ ในการแก้ไขความขัดแย้งที่เกิดขึ้น	.6163	.9034
5	25	รัฐบาลพยายามทำความเข้าใจกับเนื้อหาสาระหรือข้อมูลที่ตรงกัน เพื่อลดความขัดแย้งที่เกิดขึ้น	.8621	.8885
6	30	รัฐบาลแก้ไขความขัดแย้งโดยเริ่มจากการสร้างความไว้วางใจให้เกิดขึ้นระหว่างกัน เพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือในการแก้ไขความขัดแย้ง	.8934	.8866
7	35	รัฐบาลเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการแก้ไขความขัดแย้ง	.7359	.8964
8	40	รัฐบาลแก้ไขความขัดแย้งโดยการเปิดเผยข้อมูลที่แท้จริงและความต้องการของแต่ละฝ่ายให้ทุกฝ่ายได้รับรู้เท่าเทียมกัน	.5964	.9050
9	45	รัฐบาลยอมรับฟังความคิดเห็นของฝ่ายตรงข้าม โดยไม่ใช้อารมณ์โต้ตอบ เพื่อให้สามารถแก้ไขความขัดแย้งได้	.6393	.9022

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

ข้อที่	ข้อคำถาม	ข้อความ	ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)	
			Corrected Item – total Correlation	Alpha if Item Deleted
10	50	รัฐบาลผสมผสานความคิดเห็นของฝ่ายต่างๆ เข้าด้วยกัน เพื่อให้เป็นวิธีที่ดีที่สุดและเหมาะสม ในการจัดการความขัดแย้ง	.7740	.8934

ประวัติการศึกษาและการทำงาน

ชื่อ - นามสกุล	นางสาวชัตติยา หวังประเสริฐ
วัน เดือน ปี ที่เกิด	วันที่ 22 เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2530
สถานที่เกิด	จังหวัดกำแพงเพชร
ประวัติการศึกษา	รัฐศาสตรบัณฑิต (การเมืองการปกครอง) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

